Programmabegroting

2013-2016

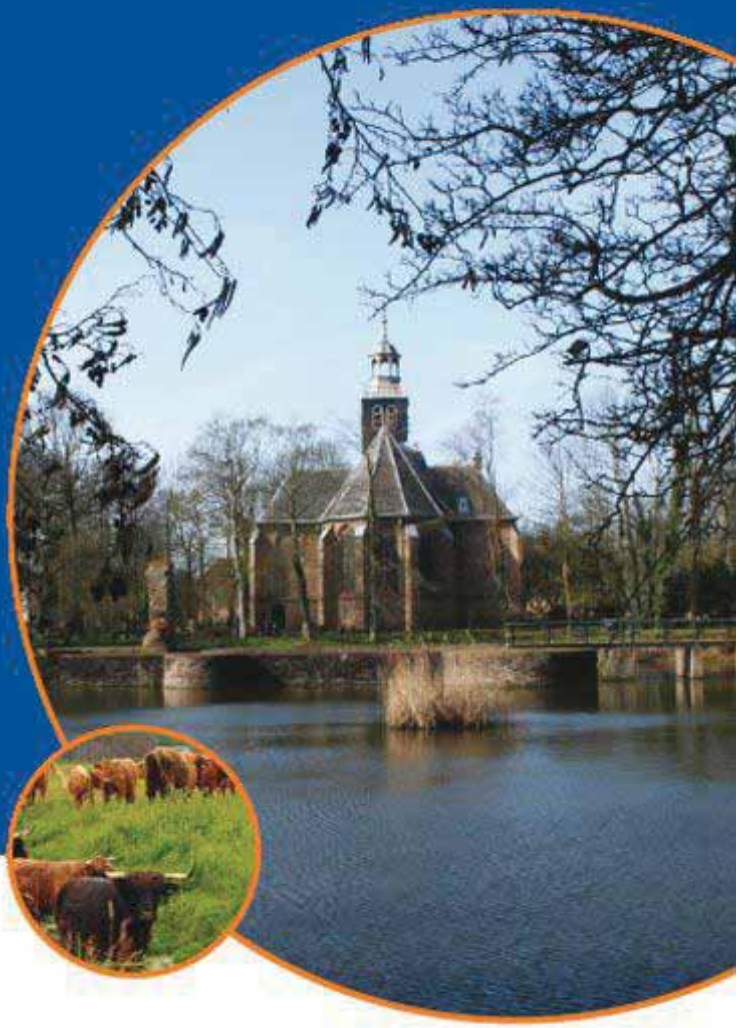

gemeente BERGEN

Inhoudsopgave

Deel 1 Nota van aanbieding

1. Inleiding 6

2. Financieel Overzicht 7

3. Kengetallen 12

Deel 2 Programma's

Programma 1 Inwoners en bestuur 14

Programma 2. Samenleving 18

Programma 3. Dienstverlening 24

Programma 4. Ruimtelijke Ordening 26

Programma 5. Beheer 31

Programma 6. Economie, toerisme en cultuur 34

Programma 7. Middelen 38

Deel 3 Paragrafen

Paragraaf A. Weerstandsvermogen 46

Paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen 53

Paragraaf C. Financiering 67

Paragraaf D. Bedrijfsvoering 75

Paragraaf E. Verbonden partijen 77

Paragraaf F. Grondbeleid 89

Paragraaf G. Lokale heffingen 93

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht algemene dekkingsmiddelen 106

Bijlage 2. Overzicht financiële vermogenspositie 107

Bijlage 3. Overzicht incidentele baten en lasten 109

Bijlage 4. Wijzigingen in investeringschema 110

Bijlage 5. Investeringsplan 2013 – 2016 116

Bijlage 6. Recapitulatie baten & lasten en mutaties reserves & voorzieningen 121

Bijlage 7. Overzicht structurel subsidieverstrekkingen 129

Bijlage 8. Kaderstellende nota's 132

Bijlage 9. Lijst van afkortingen 135

Deel 1
Nota van aanbieding

Inleiding

Verantwoord en met vertrouwen verder!
Onder dit motto gaat ons college zorgen voor het behoud en versterken van onze mooie gemeente. Wij zetten daarom in op een dienstbaar bestuur, een veilige leefomgeving en voldoende voorzieningen. Wij kiezen voor kwaliteit en innovatie. Wij kiezen voor een duurzame toekomst. Een solide financiële huishouding is daarvoor een essentiële voorwaarde.

Die opgave is geen eenvoudige. Er zijn vele ontwikkelingen, een wereldwijd onzekere financiële toekomst, een terugtredende overheid, extra taken en verplichtingen die op de schouders van onze gemeente rusten. Demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing en ontgroening maken het noodzakelijk om keuzes te maken. Om die richting te bepalen zetten wij in op het vaststellen van een toekomstvisie voor onze gemeente. Leidend hierbij is een optimale balans tussen (betaalbare) voorzieningen voor onze inwoners en een sluitende, financieel solide begroting.

Financiële toekomst
Op het moment van opstellen van deze begroting zijn de Tweede Kamerverkiezingen achter de rug en is de Rijksbegroting 2013 gepresenteerd. Met u volgen wij de kabinetsformatie, de uitwerking in een regeer- en bestuursakkoord en de ontwikkeling van de Algemene Uitkering. In ieder geval houden wij al rekening met financiële ombuigingen. De uitwerking van deze taakstelling is vertaald in deze begroting, waarbij ook ruimte is opgenomen voor nieuw beleid en de uitwerking van een terugtredende rijksoverheid.

Macro economisch gezien zal de koopkracht van iedere burger er op achter uitgaan, zo blijkt uit een eerste doorrekening van de Miljoenennota 2013. Reden te meer om voor ons college nog eens te kijken naar de lastendruk voor onze inwoners en waar mogelijk deze te verminderen. Deze begroting biedt hiertoe ruimte. Zo stellen wij voor, conform het coalitieakkoord, de doorbelasting van de veeg- en baggerkosten in twee tranches te laten plaatsvinden waardoor de stijging van de rioolheffing van circa € 25 nu over twee jaar gefaseerd is opgenomen.

In 2014 wordt een herverdeling voor het Gemeentefonds doorgevoerd. Deze brengt herverdeeleffecten met zich mee, die zowel positief als negatief kunnen zijn. In de ombuigingsvoorstellen is rekening gehouden met een mogelijke daling van de Algemene Uitkering. In de loop van 2013 blijkt of onze aannames hiervoor juist zijn geweest.

Uitdagingen
Er komen veel uitdagingen op onze gemeente af. De decentralisaties van de uitvoering van de Wet werken naar vermogen, de jeugdzorg en delen van de AWBZ. Hiervoor is tijdelijk extra formatie nodig.
Onze gemeente krijgt ook extra handhavingstaken opgelegd in het kader van de nieuwe Drank- en Horecawet. Ook dit vergt extra formatie. Daarnaast vragen nieuwe wettelijke verplichtingen in het kader van de Veiligheidsregio's, het herstructureren van de politie- en brandweerorganisatie en de regionale samenwerking met de andere gemeenten in de regio Alkmaar onze tijd en inzet.

Ons college gaat deze uitdagingen aan: **Verantwoord en met vertrouwen verder!**

1. Financieel Overzicht

In deze paragraaf tonen wij de belangrijkste financiële informatie uit deze begroting. Allereerst een overzicht van het begrotingssaldo.

	2013		2014		2015		2016	
Begrotingssaldo stand per 24-07-2012 (zie blz. 11 TR 2012, de blauwe regel)	**432**	**N**	**103**	**V**	**8**	**N**	**133**	**V**
Saldo totaal Tussentijdse Rapportage (behandeling Raad 4 oktober 2012)	1.340	N	1.296	N	1.342	N	1.473	N
Stand begrotingsaldo na Tussentijdse rapportage (zie blz. 11 TR 2012, de oranje regel)	**1.772**	**N**	**1.193**	**N**	**1.350**	**N**	**1.340**	**N**
I.v.m. de realisatie van de ombuigingen nog in behandeling bij uw raad.								
Verhoging parkeertarief vanaf 2013 (behandeling Raad 04-10-2012 omb4)	880	V	880	V	880	V	880	V
Verhoging tarief parkeervergunningen vanaf 2013 (behandeling Raad 04-10-2012 omb4)	166	V	176	V	186	V	196	V
Stand begrotingsaldo na verwerking tussentijdse rapportage 2012 en raadsvoorstel parkeren 4 oktober 2012	**726**	**N**	**137**	**N**	**284**	**N**	**264**	**N**
Aangenomen voorstellen college met effect op saldo								
Lastenverlichting de Beeck (B&W 04-09-2012)	25	N	25	N	25	N	0	
Vertrekpunt begrotingssaldo begroting 2013	**751**	**N**	**162**	**N**	**309**	**N**	**264**	**N**
Voorstellen begroting 2013								
Ombuigingsvoorstellen (raad 28-06-2012) Bijlage 1 Noodzakelijke bezuinigingen	354	N	909	N	1.483	N	1.804	N
Ombuigingsvoorstellen (raad 28-06-2012) Bijlage 2 Ombuigingen op FCL	459	V	726	V	969	V	1.125	V
Ombuigingsvoorstellen (raad 28-06-2012) Bijlage 3 Projecten	426	N	611	N	142	N	496	N
Ombuigingsvoorstellen (raad 28-06-2012) Bijlage 4 Belastingopbrengsten	699	V	910	V	908	V	907	V
Overige mutaties begroting 2013	213	V	510	V	695	V	805	V
Investeringen begroting 2013	145	V	166	V	175	V	300	V
Kostenverdeling 2013	23	V	12	V	34	V	48	V
Rentetoevoeging reserves vanaf 2014	0		306	N	312	N	317	N
Totaal voorstellen begroting 2013	**759**	**V**	**498**	**V**	**844**	**V**	**568**	**V**
Vertrekpunt begrotingssaldo 2013	**8**	**V**	**336**	**V**	**535**	**V**	**304**	**V**

Hieronder volgt een recapitulatie van de inkomsten op kostensoorten en van de uitgaven per programma en dan een saldo.

Baten alle programma's (bedragen x € 1.000)	2013	2014	2015	2016
Rente en dividenden	3.706	1.024	4.524	4.524
Huren en pachten	1.679	1.682	1.692	1.717
Parkeergelden -vergunningen en -boeten	4.273	4.335	4.345	4.354
Riool- en afvalstoffenheffing	9.379	9.461	9.531	9.531
Overige opbrengsten	6.049	2.228	3.302	1.821
Belastingopbrengsten en leges	10.598	10.826	11.058	11.059
Algemene uitkering	23.544	23.958	23.618	23.847
Doeluitkeringen	6.142	6.117	6.216	6.216
Interne verrekeningen en mutaties voorzieningen	4.124	2.571	3.118	4.663
Totaal baten programma's	*69.496*	*62.201*	*67.403*	*67.731*
Bijdrage reserves	346	221	228	235
Totaal baten	**69.842**	**62.422**	**67.631**	**67.966**

Lasten per programma (bedragen x € 1.000)	2013	2014	2015	2016
Inwoners en bestuur	7.986	8.071	7.981	7.996
Samenleving	22.414	21.963	21.819	21.584
Dienstverlening	3.096	3.091	3.076	3.076
Ontwikkeling openbare ruimte	8.706	6.390	7.614	7.749
Beheer openbare ruimte	18.444	18.486	19.023	19.146
Economie, toerisme en cultuur	2.362	2.345	2.309	2.308
Middelen	1.739	2.019	2.258	2.508
Totaal lasten programma's	*64.746*	*62.365*	*64.080*	*64.368*
Bijdrage reserves	5.847	218	3.864	3.865
Totaal lasten	**70.593**	**62.583**	**67.944**	**68.233**
Begrotingssaldo (+ = voordeel, - = nadeel)	**-751**	**-162**	**-313**	**-267**

Dit saldo wijkt vanwege technische redenen af van het saldo in het vorige overzicht. Bij de oplevering van de definitieve programmabegroting 2013 worden alle tabellen aangepast aan de definitieve stand en opgenomen in de definitieve versie die dan gemaakt wordt. Dit geldt ook voor de tabellen in de bijlagen.

In deze begroting zijn de verschillende mutaties opgenomen. Deze zijn bij de verschillende programma's inhoudelijk toegelicht. Hieronder vindt u een totaaloverzicht. Wij hebben onderscheid gemaakt in:

Autonome ontwikkelingen versus nieuw beleid
Dit zijn definities vanuit een financiële beoordeling van de mutaties.
Een autonome ontwikkeling is onafwendbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar. In de praktijk vloeien deze mutaties voort uit eerder vastgesteld beleid (veelal loon- en prijsontwikkelingen), taken die in medebewind worden uitgevoerd (aangescherpte regels of voorwaarden) of mutaties die voortkomen uit eerder door uw raad genomen besluiten.
Alle overige mutaties presenteren wij als nieuw beleid. Dit betekent dat hier een (nieuwe) bestuurlijke keus aan ten grondslag ligt.
In de ombuigingsvoorstellen zijn ook nieuwe voorstellen opgenomen, de zogenaamde projectenlijst. Deze zijn te beschouwen als nieuw beleid.

Ombuigingsvoorstellen
In juni 2012 heeft u een besluit genomen over de ombuigingsvoorstellen. Een aantal van de genoemde maatregelen is direct verwerkt. De meeste overige voorstellen zijn in deze begroting uitgewerkt. Om het mogelijk te maken om goede aansluiting te vinden met de gedetailleerde bijlagen van deze eerdere voorstellen, benoemen wij in deze begroting de ombuigingen naar de bijlage in het oorspronkelijke voorstel (omb1, omb2, etc.)

Exploitatie (expl) versus investering (inv)
Bedragen die in de exploitatie worden opgenomen worden jaarlijks in de staat van baten en lasten gepresenteerd. Van de investeringen is per programma het totaal van de jaarlijkse kapitaallasten in het overzicht opgenomen. In bijlage 4 vindt u een overzicht van de wijzigingen in het investeringsplan.

Incidenteel versus structureel (I/S)
Conform de definitie in het Besluit Begroten en Verantwoorden nemen wij alle inkomsten en uitgaven die 3 jaar of korter in de begroting staan op als incidenteel en alle overige posten als structureel. Een totaal overzicht van alle incidentele inkomsten en uitgaven voor 2013 vindt u in bijlage 3.

Totaaloverzicht mutaties
Hieronder is het totaaloverzicht van alle autonome ontwikkelingen en aanvragen voor nieuw beleid in een schema met hun effect op de exploitatiebegroting weergegeven. Daarbij zijn van de investeringen per programma de kapitaallasten per jaarschijf weergegeven
Daar waar u in het onderstaande totaaloverzicht mutaties een 0 ziet staan betreft het bedragen kleiner dan € 500 nadeel of voordeel die door afronding op duizendtallen (1 = € 1.000) als 0 worden getoond.

		Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
omb2	1 .1	Aframing proces en gerechtskosten	40	V	40	V	40	V	40	V	S
omb2	1 .2	Gemeentekrant 1 x per 2 weken	30	V	30	V	30	V	30	V	S
omb2	1 .3	Aframing budget wijkgericht werken	25	V	50	V	75	V	100	V	S
omb2	1 .4	Taakstellende bezuinigingen reddingsbrigaden vanaf 2015	-		-		25	V	25	V	S
omb2	1 .5	Aframing budget rekenkamer	20	V	20	V	20	V	20	V	S
omb3 nb	1 .6	Stelpost kosten toekomstig regionaal dierenasiel	-		240	N	20	N	20	N	S

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
aut	1	.7	Aanpassing begrote opbrengsten leges gebruiksvergunningen	0	V	0	V	0	V	0	V	S
aut	1	.8	Kapitaallasten wijzigingen P1	20	V	87	V	41	V	27	V	S
aut	1	.9	Verlaging bijdrage Veiligheidsregio	4	V	4	V	4	V	4	V	S
omb2	2	.1	Afschaffen zwemlessen basisonderwijs	42	V	77	V	77	V	77	V	S
omb2	2	.2	Aframing slagroomparagraaf / subsidieregeling kaderopleidingen sport	25	V	50	V	75	V	100	V	S
omb2	2	.3	Aframing budget huisvesting onderwijs	48	V	95	V	143	V	190	V	S
omb2	2	.4	Aframing budget openbare bibliotheken	-		50	V	100	V	150	V	S
omb2	2	.5	Ombuiging 10% maatregel subsidies	108	V	175	V	175	V	175	V	S
omb3 nb	2	.6	Stelpost accommodatie Egmond aan Zee 2015	-		-		106	N	290	N	S
aut	2	.7	Correctie bekostigingsbijdrage RTV80	-		-		20	N	20	N	S
aut	2	.8	Aanpassing bijdrage aan GGD	5	V	5	V	5	V	5	V	S
aut	2	.9	Kapitaallasten wijzigingen P2	1	N	0	N	1	N	20	N	S
omb3 nb	3	.1	NUP & Bergen op weg naar de top in dienstverlening	150	N	160	N	-		-		I
aut	3	.2	Aanpassing begrote opbrengsten leges voor dit programma	3	V	5	V	8	V	11	V	S
omb2	4	.1	Ombuiging 10% maatregel subsidies	2	V	3	V	3	V	3	V	S
omb3 nb	4	.2	2013 Schoorl Klopt (plankosten)	65	N	-		-		-		I
omb3 nb	4	.3	2013-2014 Project Lamoraal (plankosten)	65	N	65	N	-		-		I
omb3 nb	4	.4	2013-2014 Ontwerp Ons Derp (plankosten)	65	N	65	N	-		-		I
omb3 nb	4	.5	2013-2014 Bergen aan Zee uitvoeren structuurvisie (plankosten)	65	N	65	N	-		-		I
omb3 aut	4	.6	2013-2017 Waterplan	16	N	16	N	16	N	16	N	S
omb4 nb	4	.7	Taakstelling extra inkomsten jaarrond parkeren Egmond aan Zee en Bergen aan Zee	320	V	320	V	320	V	320	V	S
aut	4	.8	Aanpassing begrote opbrengsten parkeergelden	2	N	5	N	45	V	96	V	S
aut	4	.9	Aanpassing bijdrage aan MRA	32	V	32	V	32	V	32	V	S
aut	4	.10	Vervallen jaarschijven vanaf 2015 project Millennium Gemeente	-		-		21	V	21	V	S
omb1 aut	5	.1	Budget vervanging masten en armaturen	100	N	100	N	100	N	100	N	S
omb2	5	.2	Ombuiging 10% maatregel subsidies	0	V	1	V	1	V	1	V	S
omb2	5	.3	Aframing budget verkeer	40	V	40	V	40	V	40	V	S
omb4 nb	5	.4	Kosten straatvegen en baggeren deels doorbelasten in tarief rioolheffing	213	V	424	V	422	V	421	V	S
aut	5	.5	Aanpassing begrote opbrengsten begraafplaatsrechten	0	V	0	V	9	V	18	V	S
aut	5	.6	Afvalstoffenheffing	76	V	142	V	145	V	134	V	S
aut	5	.7	Rioolheffing	20	V	28	V	110	V	106	V	S
aut	5	.8	Extra financiën voor BAG/WKPB/Geo-informatie	3	N	3	N	3	N	3	N	S
aut	5	.9	Kapitaallasten wijzigingen P5	140	V	144	V	158	V	75	V	S
omb2	6	.1	In 2015 stoppen met ontwikkelingsbedrijf	-		-		63	V	63	V	S

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
omb2	6	.2	Aframing budget kunstbeleid	18	V	26	V	34	V	43	V	S
omb2	6	.3	Ombuiging 10% maatregel subsidies	12	V	18	V	18	V	18	V	S
aut	6	.4	Aanpassing begrote opbrengst marktgelden	0	V	0	V	0	V	1	V	S
aut	6	.5	Verlaging bijdrage Geestmerambacht	0	V	0	V	0	V	0	V	S
omb1 nb	7	.1	Stelpost Ontwikkeling algemene uitkering Gemeentefonds	254	N	809	N	1.383	N	1.704	N	S
omb2	7	.2	Ombuiging op budget toerisme	50	V	50	V	50	V	50	V	S
omb3 nb	7	.3	2016 stelpost Nieuw Gemeentehuis /bestuurscentrum/brandweerkazerne	-		-		-		170	N	S
omb4 aut	7	.4	Tariefverhoging toeristenbelasting	166	V	170	V	173	V	207	V	S
nb	**7**	**.5**	**BAG, stelpost voor 0,83 extra fte administratief medewerker**	**37**	**N**	**38**	**N**	**39**	**N**	**40**	**N**	**S**
nb	**7**	**.6**	**Toezicht en handhaving stelpost voor 1 extra fte algemeen controleur**	**49**	**N**	**50**	**N**	**51**	**N**	**52**	**N**	**S**
nb	**7**	**.7**	**Toezicht en handhaving stelpost voor 1 extra fte administratieve ondersteuning**	**45**	**N**	**46**	**N**	**46**	**N**	**47**	**N**	**S**
nb	**7**	**.8**	**Professionalisering inkoopfunctie stelpost 0,4 extra fte**	**43**	**N**	**28**	**N**	**29**	**N**	**29**	**N**	**S**
nb	**7**	**.9**	**Extra capaciteit voor de uitvoering van het procesvoorstel integrale toegang**	**200**	**N**	**51**	**N**	**-**		**-**		**I**
aut	7	.10	Rentetoevoeging reserves	-		306	N	312	N	317	N	S
nb	7	.11	Aframen stelpost prijsindexatie 2013	50	V	50	V	50	V	50	V	S
aut	7	.12	Herberekening renteresultaat	180	V	285	V	254	V	229	V	S
aut	7	.13	Extra structurele opbrengsten forensenbelasting	200	V	204	V	208	V	212	V	S
aut	7	.14	Aanpassing begrote opbrengst forensenbelasting	0	V	1	V	1	V	25	V	S
aut	7	.15	Aanpassing begrote opbrengsten OZB	19	N	38	N	58	N	101	V	S
aut	7	.16	Aanpassing begrote opbrengst precariobelasting	1	V	1	V	2	V	4	V	S
aut	7	.17	Aanpassing begrote opbrengst hondenbelasting	0	V	0	N	0	N	3	V	S
aut	7	.18	Correctie uitname 2016. Dit is ten onrechte opgenomen in 2016.	-		-		-		3	N	I
aut	7	.19	Stelpost prijsindexatie 2016	-		-		-		100	N	S
aut	7	.20	Extra budget voor luchtfoto en Cyclomedia	8	V	24	N	7	V	26	N	S
aut	7	.21	Aanpassing bijdrage aan RHCA	7	V	7	V	7	V	7	V	S
aut	7	.22	Aframen budget abonnementsgelden	25	V	25	V	25	V	25	V	S
aut	7	.23	Effecten kostenverdeling 2013	23	V	12	V	34	V	48	V	S
aut	7	.24	Kapitaallasten wijzigingen P7	3	N	10	N	22	V	5	V	S
aut	7	.25	Aanpassing kapitaallasten (rentecomponent)	12	N	55	N	45	N	213	V	S
			Totaal wijzigingen	**759**	**V**	**498**	**V**	**845**	**V**	**568**	**V**	

2. Kengetallen

Sociale structuur

Bron: Burgerzaken	
Inwoners gemeente Bergen, definitief vastgesteld per 01-01-2012	30.682
Inwoners mannen, definitief vastgesteld per 01-01-2012	14.870
Inwoners vrouwen, definitief vastgesteld per 01-01-2012	15.812
Inwoners jonger dan 20 jaar op 11-09-2012	6.178
Inwoners van 20 t/m 64 op 11-09-2012	16.207
Inwoners vanaf 65 jaar op 11-09-2012	8.123
Totaal aantal inwoners op 11-09-2012	30.508
Bron: algemene uitkering	
Aantal bijstandsontvangers	
WWB en BBZ	196
IOAW	09
IOAZ	6
Totaal bijstandsontvangers jonger dan 65 jaar	211
Bron: algemene uitkering	
WSW	81
Wajong	421
WAO	952
WAZ	127

Fysieke structuur

Bron: algemene uitkering	
Totaaloppervlakte in ha	11.983
Waarvan: oppervlakte land	9.711
Oppervlakte binnenwater (incl. recreatief)	88
Oppervlakte buitenwater (Noordzee)	2.184
Oppervlakte bebouwd terrein	768
Waarvan: woonterrein	637
Detailhandel en horeca	29
Openbare voorzieningen	8
Sociaal culturele voorzieningen	69
Bedrijventerrein	26
Bron: algemene uitkering	
Woningen	14.140
Recreatiewoningen	2.802
Wooneenheden	6
Capaciteit bijzondere gebouwen	1.164

Deel 2
Programma's

Programma 1. Inwoners en bestuur

Portefeuillehouders: Hetty Hafkamp / Jan Mesu / Aletta Hekker

Missie
De gemeente is er voor haar burgers. Wij willen als lokaal bestuur dienstbaar zijn aan onze bevolking. Transparante besluitvorming en het betrekken van burgers bij het vormgeven van beleid dragen bij aan het vertrouwen in de politiek.

Wij zetten in op het versterken en verbeteren van de kwaliteit van leven. Dit doen wij door het realiseren van een samenhangend aanbod van voorzieningen en een openbare ruimte waarin mensen graag willen verblijven. Een belangrijk onderdeel daarin is veiligheid.

In dit programma werken wij dit uit in de onderdelen:
I Communicatie met de burger / Wijkgericht werken
II Veiligheidsbeleid
III Gemeentehuis
IV Regionale samenwerking

Programmaonderdeel I : Communicatie met de burger/Wijkgericht werken

Wat willen we bereiken?
Onze ambitie is gericht op het samen met onze inwoners invulling geven aan het gemeentelijk beleid. Daarmee wordt betrokkenheid, trots, vertrouwen en draagvlak vergroot.
Een middel om invulling te geven aan deze ambitie is inzet op wijkgericht werken. Deze werkwijze is leidraad voor ons handelen. In 2012 is het wijkgericht werken geëvalueerd. Uit de evaluatie zijn verbeteracties opgesteld. Hiermee wordt wijkgericht werken beter georganiseerd, onder andere door het samenvoegen van bestaande verenigingen. Daarmee worden beschikbare middelen effectiever ingezet.

Wat gaan we daarvoor doen?
a Beleidsvorming met gebruik van wijkgericht werken
b Implementatie van aanbevelingen en verbeteracties op basis van de uitgevoerde evaluatie van wijkgericht werken.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Betrekken van inwoners	Implementatie participatieladder en paragraaf	implementatie participatie	2013 e.v.
Efficiënter en doelgerichter	Implementatie aanbevelingen verbeteracties	Implementatie	2013 e.v.

Programmaonderdeel II : Veiligheidsbeleid

Wat willen we bereiken?
Wij willen de veiligheid van onze inwoners vergroten. Samen met onze veiligheidspartners zetten wij in op thema's die het veiligheidsgevoel versterken, waaronder de aanpak van en/of het voorkomen van woninginbraak, geweld (waaronder huiselijk geweld en uitgaansgeweld) , jeugdoverlast, problematische burgers en criminaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?
a Vaststellen van de nota Integraal Veiligheidsbeleid
b Het nemen van preventieve maatregelen op het gebied van woninginbraak
c Voorkomen van overlast door projectmatige aanpak overlast jongeren en uitvoeren van het Convenant Veilig Uitgaan
d Maatregelen tegen geweld en criminaliteit zijn:
medewerking verlenen aan het rooien van hennepplantages, uitvoeren van een lichte BIBOB toets en het in voorkomende gevallen opleggen van het huisverbod.
e Verdere regionalisering van de brandweer als onderdeel van de Veiligheidsregio.
f Opstellen beleidsplan reddingsbrigaden, waarin een visie op de toekomst van de brigades wordt gegeven.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Vergroten veiligheidsgevoel	Integraal Veiligheidsbeleid	Vaststellen nota	2013
	Score in veiligheidsmonitor	Evaluatie score	2013 e.v.
	Voorkomen overlast	Uitvoering geven aan convenant veilig uitgaan en jongerenprojecten	2013 e.v.
	Maatregelen tegen geweld en criminaliteit	Hennep rooien , Bibob, huisverboden	2013
	Verminderen woninginbraken - insluipingen	Voorlichting woninginbraak	2013
Samenwerking politie	Opstellen jaarplan Duinstreek	Realisatie jaarplan	2013
Brandweer	Regionalisering brandweer	Lokale uitwerking	2013
Reddingsbrigade	Realisatie beleidsplan	Opstellen beleidsplan en overeenkomst	2013

Autonome ontwikkeling
Door de komst van de Nationale Politie per 1 januari 2013 gaan wij deel uitmaken van de regionale eenheid Noord-Holland en in kleiner verband van het basisteam Alkmaar. Betere sturing op prioriteiten moet gaan plaatsvinden in de Driehoeken. De definitieve vormgeving is nog onduidelijk. Het realiseren van een nieuw politiebureau Duinstreek is door deze ontwikkelingen voorlopig stop gezet.

Programmaonderdeel III : Gemeentehuis

Wat willen we bereiken?
Wij streven naar één gemeentehuis binnen onze gemeentegrenzen. In 2013 wordt nader uitgewerkt op welke wijze de huisvesting van ons bestuur en de ambtelijke organisatie wordt vormgegeven. Ook de realisatie van de brandweerkazerne maakt onderdeel uit van de huisvestingsopgave.

Wat gaan we daarvoor doen?
a Onderzoek naar totstandkoming en haalbaarheid van een nieuw gemeentehuis. (huisvesting bestuur, ambtelijke organisatie en brandweer)

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Realisatie gemeentehuis met kazerne	Besluit realisatie gemeentehuis	Besluit raad	2013

Programmaonderdeel IV : Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?
Onze gemeente zet in op het verhogen van kwaliteit van onze dienstverlening. Daar waar mogelijk werken wij samen met alle of enkele regionale gemeenten om dit te realiseren. Samenwerking heeft meerwaarde doordat niet alleen kennis en ervaringen kunnen worden gedeeld, maar ook efficiency kan worden vergroot. Belangrijk aandachtspunt blijft daarbij het behoud van de eigen Bergense identiteit.
Samenwerking is gericht op alle beleidsterreinen. Daarbij vergen met name de decentralisaties van de Wet werken naar vermogen, de jeugdzorg, (delen van de) AWBZ en de regionale samenwerking met acht gemeenten in de regio Alkmaar extra tijd, inzet en volle aandacht van ons college.

Wat gaan we daarvoor doen?
a Deelnemen aan diverse regionale overleggen als de Regiegroep Regionale samenwerking Regio Alkmaar (RRA**)** en de verschillende portefeuillehoudersoverleggen Regio Alkmaar **(**PORA's**)**

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Regionale samenwerking	Samenwerking	Uitwerking samenwerking beleidsterreinen	2013

Wat gaat het programma kosten?

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
			Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**7.835**	**N**	**7.972**	**N**	**7.882**	**N**	**7.896**	**N**	
omb2	1	.1	Aframing proces en gerechtskosten	40	V	40	V	40	V	40	V	S
omb2	1	.2	Gemeentekrant 1 x per 2 weken	30	V	30	V	30	V	30	V	S
omb2	1	.3	Aframing budget wijkgericht werken	25	V	50	V	75	V	100	V	S
omb2	1	.4	Taakstellende bezuinigingen reddingsbrigaden vanaf 2015	-		-		25	V	25	V	S
omb2	1	.5	Aframing budget rekenkamer	20	V	20	V	20	V	20	V	S

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
omb3 nb	1	.6	Stelpost kosten toekomstig regionaal dierenasiel	-		240	N	20	N	20	N	S
aut	1	.7	Aanpassing begrote opbrengsten leges gebruiksvergunningen	0	V	0	V	0	V	0	V	S
aut	1	.8	Kapitaallasten wijzigingen P1	20	V	87	V	41	V	27	V	S
aut	1	.9	Verlaging bijdrage Veiligheidsregio	4	V	4	V	4	V	4	V	S
			Totaal programma na wijzigingen	**7.696**	**N**	**7.981**	**N**	**7.667**	**N**	**7.670**	**N**	

1.1 Aframing proces en gerechtskosten
Aframing budget op proceskosten en wet dwangsom.

1.2 Gemeentekrant 1 x per 2 weken
Dit betekent dat de gemeentekrant 1 x per 2 weken wordt gepubliceerd in plaats van 1 keer per week.

1.3 Aframing budget wijkgericht werken
Het bedrag van € 100.000 wordt gefaseerd bezuinigd. Dat geeft de ruimte om in gesprek te gaan met de wijkverenigingen. In september wordt de uitwerking van de actiepunten naar aanleiding van de evaluatie met de wijkverenigingen besproken. Hierbij worden ook de bezuinigingsvoorstellen betrokken. Bij de uitwerking van de evaluatie wordt uitgegaan van het verminderen van wijken. Door gefaseerd de bezuiniging te realiseren kunnen de subsidies en wijkbudgetten ook gefaseerd verlaagd worden.
Daarnaast wordt bezuinigd op projecten in de openbare ruimte.
Het wijkgericht werken wordt meer integraal opgenomen in onze manier van werken.

1.4 Taakstellende bezuinigingen reddingsbrigaden vanaf 2015
Deze taakstellende bezuiniging vanaf 2015 wordt meegenomen bij de opstelling van het beleid en uitvoeringscontracten voor de reddingsbrigades die dit jaar opgesteld gaan worden.

1.5 Aframing budget rekenkamer
Uw raad heeft in juni 2012 besloten dat het budget verlaagd kan worden met € 20.000 structureel.

1.6 Stelpost kosten toekomstig regionaal dierenasiel
Betreft stelpost voor een eenmalige bijdrage van € 220.000 in 2014 voor de bouw en vanaf 2014 een structurele bijdrage aan de exploitatie van € 20.000.

1.7 Aanpassing begrote opbrengsten leges gebruiksvergunningen
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

1.8 Kapitaallasten wijzigingen P1
Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programma. Zie bijlage 4.

1.9 Verlaging bijdrage Veiligheidsregio
De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor Bergen is aangepast naar aanleiding van de door de Veiligheidsregio NHN op 29 juni 2012 vastgestelde begroting 2013.

Programma 2. Samenleving

Portefeuillehouder: Jan Mesu / Cees Roem / Aletta Hekker

Missie
We streven naar een maatschappij waarin onze burgers zelfredzaam zijn en zich bij elkaar betrokken voelen. Een maatschappij die de mogelijkheden biedt aan haar burgers om collectief en individueel tot ontplooiing te komen. Daar waar burgers kwetsbaar zijn faciliteert de gemeente dat burgers ondersteuning vinden zodat zij weer zelfredzaam worden en op eigen kracht mee kunnen doen in de samenleving.

Toekomstperspectief
Onze gemeente kent een rijke geschiedenis. De eigenheid van de verschillende kernen die samen de huidige gemeente Bergen vormen is daar een resultaat van. Daarbij zijn onze inwoners trots te wonen in onze gemeente. Zij houden van hun woonomgeving, wat ook tot uiting komt in de grote betrokkenheid bij de eigen leefomgeving. Het cultuurhistorisch erfgoed, de landschappelijke waarden, de recreatieve mogelijkheden en de voorzieningen zijn niet alleen voor onze inwoners aantrekkelijk. Vele dagrecreanten uit de nabije omgeving en toeristen maken hier graag gebruik van.

Tegen deze achtergrond zijn er verschillende trends en ontwikkelingen te benoemen. Hierbij valt te denken aan vergrijzing, ontgroening, digitalisering, schaalvergroting, politiek bestuurlijke veranderingen, decentralisatie, regionalisering, individualisering, globalisering en klimaatveranderingen.

Algemene ontwikkelingen
De komende jaren hevelt het Rijk verschillende taken en verantwoordelijkheden over naar gemeenten. Het gaat om het overhevelen van taken van de rijksoverheid naar onze gemeente bij de Awbz begeleiding, jeugdzorg en de Sociale werkvoorziening en Wajong (decentralisatie).

Vanwege de sterke verbinding tussen de drie decentralisaties kiezen wij voor een integrale benadering. Daarmee wordt ook efficiënt ingegaan op de door de rijksoverheid gewenste verschuiving van aanbod- naar vraaggerichte ondersteuning en de verschuiving van individuele naar collectieve voorzieningen.

Die verschuiving, ‘de Kanteling’, vereist een andere werkwijze, een integrale aanpak van de ondersteuningsvraag van onze inwoners. Door het realiseren van integrale toegang, wordt sterker ingespeeld op de ondersteuningsbehoeften. Dat bevordert de participatie en zelfredzaamheid, waardoor kwaliteitsverbetering plaatsvindt.

Deze gewenste omslag sluit aan op de eerder ingezette ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Die succesvolle aanpak wordt ook toegepast op het vormgeven van de integrale toegang. (Waarin uiteindelijk ook het CJG wordt verweven).

De invulling van die integrale toegang vereist in de komende periode onze aandacht en zorgvuldigheid. Om te komen tot de gewenste kwaliteit is extra inzet van menskracht noodzakelijk.

In dit programma werken wij dit uit in de onderdelen:

I Toekomstvisie Bergen 2040
II Maatschappelijke Ondersteuning
III Aandacht voor jeugd
IV Onderwijs
V Sociale Zaken
VI Dierenwelzijnsbeleid

Programmaonderdeel I: Toekomstvisie Bergen 2040

Wat willen we bereiken?
Om antwoord te geven op de vraag hoe wij onze aantrekkelijkheid behouden, stellen wij in 2013 onze Toekomstvisie Bergen 2040 vast.

In deze toekomstvisie wordt beschreven, welke koers de gemeente Bergen kiest om haar aantrekkelijkheid te behouden en welke beleidsrichting gekozen wordt om de trends en ontwikkelingen zo vorm te geven dat het gewenst toekomstbeeld bereikt wordt.

Wat gaan we daar voor doen?

a Opstellen Toekomstvisie Bergen 2040, ons toetsingskader en leidraad voor het maken van beleidskeuzes en het vormgeven van die gemeentelijke regiefunctie.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Toekomstvisie	Toekomstvisie Bergen 2040	Vaststellen toekomstvisie	2013

Programmaonderdeel II : Maatschappelijke Ondersteuning

Wat willen we bereiken?
De voorzieningen moeten zich zo dicht mogelijk bij de inwoners bevinden en de toegankelijkheid van de zorg en het niveau van de sociale voorzieningen moeten waar mogelijk gewaarborgd blijven.
Wij willen de eenzaamheid onder ouderen tegengaan.

Door de vergrijzing en krimp staan voorzieningen in onze gemeente onder druk. Wij vinden het van groot belang om ter zorgen dat deze voorzieningen toekomstbestendig zijn. Het vastgestelde accommodatiebeleid wordt nader uitgewerkt. Hierbij wordt aangesloten op de couleure locale.

Wat gaan we daar voor doen?

a Uitvoering en implementatie decentralisaties
b Gerichte inzet collectieve voorzieningen ter verbetering van zelfredzaamheid en participatie.
c Uitwerking accommodatiebeleid per kern met invulling couleure locale
d Uitwerking keuzeboek scenario's bibliotheken

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Één integrale toegang	Vormgeven decentralisaties	Ontwikkeling organisatiemodel en indicatiemethodiek	2013
Borgen toegankelijkheid voorzieningen	Versterken toegang	Interventies en cursussen	2013
Passend voorzieningenaanbod	Accommodatiebeleid couleure locale	Invulling couleure locale	2013 ev
Bibliotheek	Uitwerking scenario's	Scenario	2013

Programmaonderdeel III : Aandacht voor jeugd

Wat willen we bereiken?
Wij willen een sluitende aanpak realiseren rondom opgroeien en opvoeden. In de regio gaan we samenwerken bij de preventie van alcohol en drugsgebruik, preventie tegen diefstal en het voorkomen van schoolverzuim. In ieder dorp willen wij een ruimte aanbieden waarin jongeren en ouderen activiteiten kunnen uitvoeren.

Wat gaan we daar voor doen?
a Doorontwikkeling Centrum voor Jeugd en Gezin.
b Onderzoek naar regionalisering administratie Leerplichtwet.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Aanpak opgroeien en opvoeden	Centrum jeugd en gezin	Doorontwikkeling	2013 ev
	Schoolverzuim	Regionale samenwerking	2013

Programmaonderdeel IV : Onderwijs

Wat willen we bereiken?
Wij zetten in op een toekomstbestendig primair onderwijs. Ons uitgangspunt is daarbij dat in de dorpen waar nu basisonderwijs wordt aangeboden tenminste één basisschool blijft bestaan. Tevens zetten wij in op het bestendigen van de samenwerking tussen gemeente en onderwijs gericht op de invoering van passend onderwijs.

Wat gaan we daar voor doen?
a In overleg met schoolbesturen opstellen van een scholenplan voor de toekomst van de huisvesting van het basisonderwijs
b Invulling geven aan de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Huisvesting van basisonderwijs	Gedragen plan van aanpak	Vaststellen scholenplan	2013
Kwaliteit onderwijs	Invoering LEA	Implementatie LEA	2013

Programmaonderdeel V : Sociale Zaken

Wat willen we bereiken?
Op het gebied van Sociale Zaken onderzoeken we de mogelijkheid om te komen tot intensieve samenwerking binnen de regio Alkmaar. Ons doel is zo kwaliteit van dienstverlening te kunnen waarborgen bij dalende (rijks)budgetten en complexer wordende wetgeving. Een toenemende eigen verantwoordelijkheid en integrale dienstverlening zijn (ook hier) belangrijke uitgangspunten. Wij willen onze werkzoekenden laten profiteren van de regionale arbeidsmarkt door meer regionaal samen te werken op het gebied van arbeidsmarktbeleid en werkgeversbenadering. Het regionale SW bedrijf WNK moet de komende jaren worden geherstructureerd en toekomstbestendig worden gemaakt, zodat meer mensen kunnen doorstromen naar regulier werk. De ontwikkelingen binnen dit beleidsveld zijn voor een groot deel afhankelijk van het landelijk beleid op het gebied van sociale zaken.

Wat gaan we daar voor doen?
Implementeren regionaal samenwerkingsverband sociale zaken, waaronder:

a Opstellen regionaal beleidskader re-integratie/participatie
b Vormgeven regionaal werkgeversservicepunt
c Herstructurering WNK

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Participatie	Regionaal participatiebeleid	Opstellen beleidskader	2013
Bevorderen regionale arbeidsmarkt	Regionaal werkgevers servicepunt	Implementeren werkgevers service punt	2013
Doelmatige uitvoering WSW en re-integratie	Herstructurering WNK	Herstructurering WNK	2013

Programmaonderdeel VI : Dierenwelzijnsbeleid

De raad heeft het college kort geleden opdracht gegeven in deze raadsperiode dierenwelzijnsbeleid op te stellen. Wij zetten in op het realiseren van dit beleid. Naast dit beleidskader is onze inzet ook gericht op het realiseren van een regionaal dierenasiel.

Wat gaan we daar voor doen?

a Opstellen nota Dierenwelzijn Bergen.
b Realisering regionaal dierenasiel (financiën opgenomen onder programma 1)

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Dierenwelzijn	Beleidsnota dierenwelzijn	Opstellen nota	2013
Regionaal asiel	Realisatie regionaal dierenasiel	Voorbereiding bouw	2014

Wat gaat het programma kosten?

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
			Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**15.420**	**N**	**15.006**	**N**	**14.861**	**N**	**14.602**	**N**	
omb2	2	.1	Afschaffen zwemlessen basisonderwijs	42	V	77	V	77	V	77	V	S
omb2	2	.2	*Aframing slagroomparagraaf / subsidieregeling kaderopleidingen sport*	25	V	50	V	75	V	100	V	S
omb2	2	.3	Aframing budget huisvesting onderwijs	48	V	95	V	143	V	190	V	S
omb2	2	.4	Aframing budget openbare bibliotheken	-		50	V	100	V	150	V	S
omb2	2	.5	Ombuiging 10% maatregel subsidies	108	V	175	V	175	V	175	V	S
omb3 nb	2	.6	Stelpost accommodatie Egmond aan Zee 2015	-		-		106	N	290	N	S
aut	2	.7	Correctie bekostigingsbijdrage RTV80	-		-		20	N	20	N	S
aut	2	.8	Aanpassing bijdrage aan GGD	5	V	5	V	5	V	5	V	S
aut	2	.9	Kapitaallasten wijzigingen P2	1	N	0	N	1	N	20	N	S
			Totaal programma na wijzigingen	**15.194**	**N**	**14.554**	**N**	**14.413**	**N**	**14.235**	**N**	

2.1 Afschaffen zwemlessen basisonderwijs en aframen niet gebruikt budget
Betreft het stopzetten van zwemlessen voor basisonderwijs met ingang van schooljaar 2013/2014. € 35.000 met ingang van 2013 en € 70.000 vanaf 2014 en circa €6.000 niet gebuikt budget vanaf 2013.

2.2 Aframing slagroomparagraaf / subsidieregeling kaderopleidingen sport
Omdat de slagroomparagraaf slechts € 35.000 (deskundigheidsbevordering en subsidies) bevat, moet het resterend bedrag van € 65.000 elders binnen de begroting worden gevonden. Vanwege de gefaseerde aframing van de slagroomparagraaf met € 15.000 in 2013 oplopend tot € 35.000 in 2016 nemen we voor de nog niet ingevulde bedragen een taakstellend bedrag op oplopend van €10.000 in 2013 tot € 65.000 in 2016.

2.3 Aframing budget huisvesting onderwijs
Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de exploitatie , hierover is via de vaststelling van het IHP 2013-2016 in juli 2012 al een besluit door ons college genomen. De schoolbesturen zijn geïnformeerd door middel van toezending van het meerjarenoverzicht IHP (Integraal huisvestingsplan).

2.4 Aframing budget openbare bibliotheken
Dit jaar wordt er een beleidsdocument opgesteld waarin de effecten en keuzemogelijkheden over de invulling van de taakstellende bezuiniging van € 150.000 worden aangegeven. Dit bedrag kan daarom gefaseerd in de begroting worden afgeraamd.

2.5 Ombuiging 10% maatregel subsidies
Betreft de totale ombuiging betreffende de 10% maatregel op de subsidies voor dit programma, 5% korting in 2013 en nog eens 5% korting vanaf 2014.

2.6 Stelpost accommodatie Egmond aan Zee 2015
Betreft de stelpost voor de kosten (kapitaallasten) voor de accommodatie Egmond aan Zee uitgaande van een investeringskrediet van 3,9 mln. prijspeil 2015 en er vanuit gaande dat de huidige exploitatielasten van de Watertoren even groot zijn als de toekomstige lasten.

2.7 Verplichte bijdrage lokale radio en TV
Voor jaren 201 4 en verder was tot op heden ten onrechte geen bedrag begroot. De gemeentelijke bijdrage is verplicht. Wel moet de raad periodiek beslissen welke lokale radio / tv omroep hij ondersteunt.

2.8 Aanpassing bijdrage aan GGD
De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor Bergen is aangepast naar aanleiding van de door de GGD op 16 juli 2012 vastgestelde begroting 2013.

2.9 Kapitaallasten wijzigingen P2
Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programma. Zie bijlage 4.

Programma 3. Dienstverlening

Portefeuillehouder: Aletta Hekker / Alwin Hietbrink

Missie
Onze organisatie is dienstverlenend voor alle inwoners en andere belanghebbenden, binnen de grenzen van de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Een correcte en klantgerichte dienstverlening is voor ons het uitgangspunt.

In dit programma werken wij dit uit in het onderdeel:
I Hart voor dienstverlening

Programmaonderdeel I : Hart voor dienstverlening

Wat willen wij bereiken?
Het uitgangspunt is een dienstbaar openbaar bestuur. Onze gemeente wil de kwaliteit van de (digitale) dienstverlening verbeteren en ontwikkelen. Ons doel is producten en diensten van topniveau te leveren.

De in 2012 vastgestelde visie op dienstverlening, Gemeente Bergen op weg naar de top in dienstverlening' is hiervoor de basis. Deze visie geeft concreet aan welke werkzaamheden worden uitgevoerd om die toppositie te bereiken en geeft ook de randvoorwaarden aan waar onze dienstverlening aan moet voldoen.

Door in te zetten op correcte en klantgerichte dienstverlening, het gebruik van nieuwe media, het werken vanuit de éénloketgedachte en de invoering van een klantcontactcentrum (KCC) geven wij invulling en richting aan de wens om als gemeente in 2015 dé toegangspoort tot alle overheidsinformatie te zijn.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Uitwerking plan van aanpak 'Gemeente Bergen op weg naar de top in dienstverlening'

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Gemeente Bergen op weg naar de top in dienstverlening	Kwaliteit producten en dienstverlening	Uitvoering	2016

Wat gaat het programma kosten?

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
			Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**2.010**	**N**	**1.905**	**N**	**1.890**	**N**	**1.940**	**N**	
omb3 nb	3	.1	NUP & Bergen op weg naar de top in dienstverlening	150	N	160	N	-		-		I
aut	3	.2	Aanpassing begrote opbrengsten leges voor dit programma	3	V	5	V	8	V	11	V	S
			Totaal programma na wijzigingen	**2.157**	**N**	**2.060**	**N**	**1.882**	**N**	**1.929**	**N**	

3.1 NUP & Bergen op weg naar de top in dienstverlening
Betreft de begrote kosten voor het Nationaal Uitvoeringsplan en project Bergen op weg naar de top in dienstverlening.

3.2 Aanpassing begrote opbrengsten leges voor dit programma
Conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, moeten de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen, uitgaande van een gelijkblijvend areaal. Dit betreft het saldo van de wijzigingen betreffende de leges huwelijken, burgerlijke stand, GBA, APV vergunningen, rijbewijzen en gehandicaptenparkeerkaarten.

Programma 4. Ruimtelijke Ordening

Portefeuillehouders: Alwin Hietbrink / Cees Roem / Aletta Hekker

Missie
Wij staan voor een duurzame gemeente. Onze inzet is gericht op het behouden en versterken van onze (kern)kwaliteiten. Dit betreft onze landschaps- en natuurwaarden en de eigenheid en karakter van onze kernen.

Ons streven is gericht op het realiseren van de regionale woningbouwopgave binnen bestaand bebouwd gebied.

Belangrijk onderdeel binnen de ontwikkeling van de openbare ruimte is het optimaliseren van bereikbaarheid en behouden van mobiliteit.

In dit programma werken wij dit uit in de onderdelen:
I Volkshuisvesting
II Investeren in de leefomgeving
III Mobiliteitsbeleid
IV Groenstructuur en open groengebied
V Bestemmingsplannen
VI Milieu en duurzaamheid

Programmaonderdeel I : Volkshuisvesting

Wat willen wij bereiken?
Wij streven naar een kwalitatief goed woningaanbod dat aansluit op de vraag van onze huidige en toekomstige inwoners.
Ons streven is gericht op het realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod waarbij de verschillende doelgroepen kunnen wonen binnen onze prachtige gemeente.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Invullen van uitvoeringsregels zoals aangegeven in het vastgesteld beleid betreffende mantelzorgwonen.
b Opstellen lokale woonvisie als uitwerking van het Regionaal Actie Programma en de Regionale Woonvisie. Binnen de lokale woonvisie wordt ook aandacht besteed aan het beleid voor het splitsen van woningen.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Faciliteren mantelzorgwonen	Vaststelling beleid mantelzorg wonen	Vaststellen regels uitvoering	2013
Realiseren afgestemd kwalitatief aanbod woningen	Vaststellen lokale woonvisie	Opstellen lokale woonvisie	2013

Programmaonderdeel II : Investeren in de leefomgeving

Wat willen wij bereiken?
Wij streven naar het behoud en versterken van de aantrekkelijkheid van onze kernen.

Ons streven is gericht op het vitaliseren van de dorpskernen. Daarom zetten wij in om op projectbasis de kwaliteit van de verschillende kernen te vergroten. (Mooi Bergen, Schoorl Klopt, Ontwerp ons Derp, Structuurvisie Bergen aan Zee, Project Lamoraal).
In de meeste gevallen wordt de kwaliteitsverbetering allereerst vormgegeven in een masterplan, structuurvisie, waarbij deze onder andere worden vertaald in bestemmingsplannen, zodat de basis wordt geboden om te komen tot de gewenste kwaliteitsversterking.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Opstellen projectvoorstellen, structuurvisies per kern.
b Uitvoering structuurvisies

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Vitalisering kernen	Structuurvisies, Masterplannen	Vaststellen visies	2013 e.v.
	Uitvoering masterplannen	Uitvoering	2013 e.v.

Programmaonderdeel III : Mobiliteitsbeleid

Wat willen wij bereiken?
Wij zetten in op het versterken van mobiliteit. Belangrijke onderdelen daarin zijn het ontwikkelen van een gastvrij parkeerbeleid en het stimuleren van fietsgebruik.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Opstellen gastvrij parkeerbeleid

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Verbetering mobiliteit	Gastvrij parkeerbeleid	Opstellen beleid	2013

Programmaonderdeel IV : Groenstructuur en open groengebied

Wat willen wij bereiken?
In 2011 is het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. In 2012 is conform de planning gestart met vier projecten uit de uitvoeringsparagraaf. Voor 2013 staat voortzetting van de al gestarte projecten in de planning. Daarnaast wordt gestart met het project kanoroutes.

De vaststelling van het bomenplan voor Bergen vindt plaats in 2013.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Voortzetting projecten uitvoeringsparagraaf LOP.
b Vaststellen bomenbeleid Bergen
c Actualiseren gemeentelijke bomenverordening.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Behoud landschappelijke waarden buitengebied	Effectueren LOP	Vervolg uitwerking LOP	2013 e.v.
Behoud groen in kernen en buitengebied	Bomenbeleid Bergen	Vaststellen integraal bomenbeleid	2013
	Actualisatie bomenverordening	Vaststellen nieuwe bomen verordening	2013

Programmaonderdeel V : Bestemmingsplannen

Wat willen wij bereiken?
Vastleggen van beleidsuitgangspunten voor behoud van kernkwaliteiten van onze gemeente binnen juridische beleidskaders.

Wat gaan wij daarvoor doen?
Doorgaan met herziening van bestemmingsplannen voor het gehele grondgebied van onze gemeente.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Herzien bestemmingsplannen	Bergen Centrum Overig	Vaststellen	2013
	Egmond en overig	Vaststellen	2013
	Landelijk Gebied Zuid	Vaststellen	2013
	Duingebied	Vaststellen	2013

Programmaonderdeel VI : Milieu en duurzaamheid

Wat willen wij bereiken?
Wij streven er naar om in 2030 een energieneutrale gemeente te zijn. Wij zetten daarom in op het reduceren van de energieconsumptie en groei van duurzame energieproductie. Onze ambities gaan verder dan energiebesparing en het stimuleren van duurzame energie. Daarnaast zijn onze inspanningen gericht op duurzame ruimtelijke ontwikkeling, maatschappelijk verantwoord ondernemen bij bedrijven en duurzame mobiliteit.

Wat gaan wij daarvoor doen?

a Wij geven invulling aan het in 2012 vastgesteld duurzaamheidsbeleid; Natuurlijk Duurzaam Bergen!

b Om de waterkwaliteit van het oppervlakte watersysteem te verhogen en de kwantiteit op orde te brengen en houden, wordt het gezamenlijk met Hoogheemraadschap, Heiloo en Castricum opgestelde Waterplan uitgevoerd.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Duurzame gemeente	Uitvoering Natuurlijk Duurzaam Bergen!	Uitvoering	2013 e.v.
Duurzaam en bestendig waterbeheer	Uitvoering waterplan	Uitvoering waterplan	2013 e.v.

Wat gaat het programma kosten?

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
			Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**1.004**	**N**	**949**	**N**	**917**	**N**	**893**	**N**	
omb2	4	.1	Ombuiging 10% maatregel subsidies	2	V	3	V	3	V	3	V	S
omb3 nb	4	.2	2013 Schoorl Klopt (plankosten)	65	N	-		-		-		I
omb3 nb	4	.3	2013-2014 Project Lamoraal (plankosten)	65	N	65	N	-		-		I
omb3 nb	4	.4	2013-2014 Ontwerp Ons Derp (plankosten)	65	N	65	N	-		-		I
omb3 nb	4	.5	2013-2014 Bergen aan Zee uitvoeren structuurvisie (plankosten)	65	N	65	N	-		-		I
omb3 aut	4	.6	2013-2017 Waterplan	16	N	16	N	16	N	16	N	S
omb4 nb	4	.7	Taakstelling extra inkomsten jaarrond parkeren Egmond aan Zee en Bergen aan Zee	320	V	320	V	320	V	320	V	S
aut	4	.8	Aanpassing begrote opbrengsten parkeergelden	2	N	5	N	45	V	96	V	S
aut	4	.9	Aanpassing bijdrage aan MRA	32	V	32	V	32	V	32	V	S
aut	4	.10	Vervallen jaarschijven vanaf 2015 project Millennium Gemeente	-		-		21	V	21	V	S
			Totaal programma na wijzigingen	**928**	**N**	**810**	**N**	**511**	**N**	**436**	**N**	

4.1 Ombuiging 10% maatregel subsidies
Betreft de totale ombuiging betreffende de 10% maatregel op de subsidies voor dit programma, 5% korting in 2013 en nog eens 5% korting vanaf 2014.

4.2 2013 Schoorl Klopt (plankosten)

4.3 2013-2014 Project Lamoraal (plankosten)

4.4 2013-2014 Ontwerp Ons Derp (plankosten)

4.5 2013-2014 Bergen aan Zee uitvoeren structuurvisie (plankosten)

4.6 2013-2017 Waterplan
Betreft de financiële uitwerking van het raadsbesluit bij regionaal Waterplan d.d. 21-juni 2012.

4.7 Taakstelling extra inkomsten jaarrond parkeren Egmond aan Zee en Bergen aan Zee
De beslissing over jaarrond parkeren wordt doorgeschoven naar 2013. De taakstelling wordt opgenomen er vanuit gaande dat het of wordt ingevoerd in 2013 of dat er vervangende maatregelen worden genomen om tot de extra opbrengst cq ombuiging te komen.

4.8 Aanpassing begrote opbrengsten parkeergelden
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

4.9 Aanpassing bijdrage aan MRA
De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor Bergen is aangepast naar aanleiding van de door de MRA op 28 juni 2012 vastgestelde begroting 2013.

4.10 Vervallen jaarschijven vanaf 2015 project Millennium Gemeente
Aanpassing begroting voor de jaren 2015 en 2016. De bijdrage aan het project Millennium Gemeente eindigt eind 2014 en was onterecht opgenomen in 2015 en 2016.

Programma 5. Beheer

Portefeuillehouders: Cees Roem / Hetty Hafkamp / Alwin Hietbrink / Jan Mesu

Missie
Het beheer en de inrichting van de openbare ruimten (strand, groen en wegen) in onze gemeente is gericht op een schone, aantrekkelijke en veilige fysieke leefomgeving. Wij streven duurzame ontwikkeling na.

In dit programma werken wij dit uit in de onderdelen:
I Openbare ruimte
II Afvalbeheer

Programmaonderdeel I : Openbare ruimte

Wat willen wij bereiken?
Wij zorgen voor een aantrekkelijke, sociaal veilige en kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Voor het optimaliseren van het beheer van de openbare ruimte worden de digitale beheersprogramma's geactualiseerd en verbeterd.
b Er wordt locatieonderzoek gedaan naar de mogelijkheid van één centrale huisvesting van de buitendienst op/rond de werf Bergen.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Optimalisatie beheerprogramma's	Actueel beheerprogramma	Vaststellen beheerprogramma's	2013 e.v.
Centrale huisvesting buitendienst	Locatieonderzoek	Onderzoek	2013

Programmaonderdeel II : Afvalbeheer

Wat willen wij bereiken?
Wij willen een kostenefficiënte en transparante wijze van afvalbeheer.

Wat gaan wij daarvoor doen?
a Invoering container management systeem (CMS)

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Efficiënt en transparant afvalbeheer	Invoering CMS	Realisatie CMS	2013

Wat gaat het programma kosten?

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
			Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**7.707**	**N**	**8.062**	**N**	**8.428**	**N**	**8.551**	**N**	
omb1 aut	5	.1	Budget vervanging masten en armaturen	100	N	100	N	100	N	100	N	S
omb2	5	.2	Ombuiging 10% maatregel subsidies	0	V	1	V	1	V	1	V	S
omb2	5	.3	Aframing budget verkeer	40	V	40	V	40	V	40	V	S
omb4 nb	5	.4	Kosten straatvegen en baggeren deels doorbelasten in tarief rioolheffing	213	V	424	V	422	V	421	V	S
aut	5	.5	Aanpassing begrote opbrengsten begraafplaatsrechten	0	V	0	V	9	V	18	V	S
aut	5	.6	Afvalstoffenheffing	76	V	142	V	145	V	134	V	S
aut	5	.7	Rioolheffing	20	V	28	V	110	V	106	V	S
aut	5	.8	Extra financiën voor BAG/WKPB/Geo-informatie	3	N	3	N	3	N	3	N	S
aut	5	.9	Kapitaallasten wijzigingen P5	140	V	144	V	158	V	75	V	S
			Totaal programma na wijzigingen	**7.319**	**N**	**7.386**	**N**	**7.646**	**N**	**7.859**	**N**	

5.1 Budget vervanging masten en armaturen
Van 2013 t/m 2022 wordt jaarlijks € 100.000 beschikbaar gesteld voor vervanging van masten en armaturen.

5.2 Ombuiging 10% maatregel subsidies
Betreft de totale ombuiging betreffende de 10% maatregel op de subsidies voor dit programma, 5% korting in 2013 en nog eens 5% korting vanaf 2014.

5.3 Aframing budget verkeer
Van dit product is € 8.824 gekoppeld aan de buurtbus, € 31.276 aan de inhuur van verkeersregelaars en route-informatiesystemen en is € 47.000 gekoppeld aan de bedrijfsvoering. Bij de bedrijfsvoering gaat het om het meten van de verkeersdruk, het oplossen van knelpunten en veiligheidsproblemen. Vanwege het grote maatschappelijk belang van de buurtbus en omdat de buurtbus onder de 10%-maatregel ombuiging op subsidies valt, wordt de buurtbus buiten deze ombuiging van € 40.000 gehouden. Dit betekent dat de ombuiging geheel drukt op het budget van dat beschikbaar is voor de overige taken. Vermeld moet worden dat deze ombuiging ten kosten kan gaan van de verkeersveiligheid. Wordt opgenomen als stelpost en mogelijk anders ingevuld (op bermen en wegen).

5.4 Kosten straatvegen en baggeren deels doorbelasten in tarief rioolheffing
De definitieve berekening wijkt iets af. Voor 2013 en verder is dit € 427.000, € 424.000, € 422.000 en € 421.000 euro in plaats van € 432.000 zoals in de ombuigingsmaatregelen was opgenomen. Ons college heeft voor het jaar 2013 slechts de helft van de door te berekenen kosten daadwerkelijk meegenomen in de riooltarief berekening, dat betekent dat de in het coalitieakkoord opgenomen stijging van zo'n € 25 nu over 2 jaar gefaseerd is opgenomen. Voor het begrotingssaldo van 2013 is het gevolg dat deze met €213.000 positief wordt beïnvloed, de helft van het eerder genoemde bedrag.

5.5 Aanpassing begrote opbrengsten begraafplaatsrechten
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

5.6 Afvalstoffenheffing
Bij de hercalculatie van het tarief afvalstoffenheffing ontstaat een voordeel voor het begrotingssaldo. Omdat één van de uitgangspunten is dat de lasten inclusief btw in de heffing worden opgenomen, neemt het voordeel voor het begrotingssaldo toe door de btw-verhoging van 19% naar 21%.

5.7 Rioolheffing
Bij de hercalculatie van het tarief rioolheffing ontstaat een voordeel voor het begrotingssaldo. Omdat één van de uitgangspunten is dat de lasten inclusief btw in de heffing worden opgenomen, neemt het voordeel voor het begrotingssaldo toe door de btw-verhoging van 19% naar 21%.

5.8 Extra financiën voor BAG/WKPB/Geo-informatie
Momenteel is er €10.000 beschikbaar per 2 jaar voor de mutatiesignalering van de luchtfoto. De verwachting is dat dit voldoende is. Daarnaast is er €5.000 op jaarbasis beschikbaar voor de BAG, WKPB en stroomlijn samen voor 4 dagen ondersteuning van de leveranciers. Dit is te weinig, daarom het verzoek om een verhoging van €2.500.

5.9 Kapitaallasten wijzigingen P5
Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programma. Zie bijlage 4.

Programma 6. Economie, toerisme en cultuur

Portefeuillehouder(s): Cees Roem / Hetty Hafkamp/ Aletta Hekker/Alwin Hietbrink

Missie
Wij streven naar een duurzame impuls voor onze economie. Wij zetten in op het versterken en uitbreiden van aanbod en activiteiten die bijdragen aan onze identiteit en ons onderscheidend vermogen.

In dit programma werken wij dit uit in de onderdelen:
I Innovatie
II Ondernemersfonds
III Strand
IV Kunst en cultuur

Programmaonderdeel I : Innovatie

Wat willen wij bereiken?
Wij streven naar een duurzame impuls voor onze economie: behoud van werkgelegenheid is daarbij een belangrijke component, evenals het investeren in kennis en onderwijs op het terrein van toerisme en recreatie. Onze gemeente onderscheidt zich ten opzichte van andere toeristische gemeenten in Nederland met activiteiten die een toegevoegde waarde hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?
a Uitvoeren van de Regionale economische agenda.
b In samenwerking met andere gemeenten opstellen regionale toeristische visie .
c Voldoen aan de gestelde eisen voor het bereiken van kwaliteitskeurmerken.
d Ondersteunen van innovatie initiatieven door middel van een innovatiefonds.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Regionale uitvoeringsagenda	Economische Agenda	Uitvoer	2013 e.v.
Versterken toeristische positie	Regionale toeristische visie	Opstellen agenda	2013
Kwaliteitskeurmerken	Succesvol aanvragen van keurmerken	Blauwe Vlag en Eco XXI	2013 ev
Innovatiefonds	Kaders	Uitvoering geven aan kaders	2013 ev

Programmaonderdeel II : Ondernemersfonds

Wat willen wij bereiken?
Door in overleg met de branche te komen tot een duurzame impuls voor de economie en behoud van werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

a Onderzoek doen naar een gebiedsgebonden bedrijfseconomische zone (ondernemersfonds).

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Ondernemersfonds	Implementatie ondernemersfonds	Implementatie belastingmaatregel	2013

Programmaonderdeel III : Strand

Wat willen wij bereiken?

Het strand moet schoon, veilig en bezoekervriendelijk zijn. Ontwikkelingen op het strand moeten onderscheidend en duurzaam te zijn en aansluiten bij het karakter van onze kust.

Wat gaan we daarvoor doen?

a Uitwerken en uitvoeren van de leer- en verbeterpunten uit de evaluatie strandnota en strandbeleid.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Strandbeleid	Strandbeleid Bergen Elke dag Strand!	Strandbeleid 2013	2013

Programmaonderdeel IV : Kunst en cultuur

Wat willen wij bereiken

Kunst en cultuur zijn een belangrijk onderdeel van onze identiteit. Wij zetten in op het behoud en het versterken daarvan. Daarnaast zetten wij in op het verbeteren van de toegankelijkheid van het erfgoed.
Cultuureducatie is belangrijk in het Bergense cultuurbeleid. Door slim samen te werken met organisaties binnen en buiten Bergen bieden we kansen voor jong en oud.
Kunst in de openbare ruimte wordt in 2013 concreet uitgevoerd met een kunstproject in Schoorl in de buurt van de N9.

Bijzondere aandacht heeft het realiseren van Nieuw Kranenburg, het museale centrum voor kunst, cultuur, en natuureducatie.
De nieuwbouw is in volle gang. Het gebouw wordt in november 2012 opgeleverd. De deelnemende organisaties gaan direct na de oplevering de verhuizing voorbereiden; in het voorjaar van 2013 wordt het gebouw in gebruik genomen. In het najaar wordt een openingsmanifestatie gehouden. Het beschikbare budget voor de stichtingskosten en reguliere exploitatie van Kranenburg is taakstellend. De bouw zal naar verwachting binnen de begroting van de stichtingskosten plaatsvinden. Omdat de oorspronkelijke raming voor de reguliere exploitatiebegroting dateert uit 2008, wordt deze raming op verzoek van de raad in oktober 2012 nader bekeken.

Wat gaan we daarvoor doen?

a Ondersteunen van een kunstproject van lokale beeldende kunstenaars in samenwerking met buurten en het onderwijs
b Onderzoek naar uitbreiding van de regionale opzet cultuureducatie.
c Realisatie museaal centrum Nieuw Kranenburg.
d De kunstcollectie van de gemeente wordt opgeschoond.
e Uitvoering geven aan de Nota Cultuurhistorie door de ondersteuning en inventarisatie van (potentieel) gemeentelijke monumenten en hun omgeving, verdieping van het beleid op archeologie en activiteiten in het kader van de publieksvoorlichting door onder andere de open monumentendag.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Kunst projecten	Ondersteunen 1 project	Realisatie 1 project	2013 ev
Cultuureducatie	Plan voor regionale opzet	Uitvoering plan	2013
Nieuw Kranenburg	Realisatie	Realisatie	2013
Kunstcollectie	Opschonen	Opschonen	2013 - 2014
Cultuurhistorie	Uitvoering geven	Ondersteuning en inventarisatie	2013

Wat gaat het programma kosten?

		Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
		Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**1.766**	**N**	**1.747**	**N**	**1.711**	**N**	**1.710**	**N**	
omb2	6 .1	In 2015 stoppen met ontwikkelingsbedrijf	-		-		63	V	63	V	S
omb2	6 .2	Aframing budget kunstbeleid	18	V	26	V	34	V	43	V	S
omb2	6 .3	Ombuiging 10% maatregel subsidies	12	V	18	V	18	V	18	V	S
aut	6 .4	Aanpassing begrote opbrengst marktgelden	0	V	0	V	0	V	1	V	S
aut	6 .5	Verlaging bijdrage Geestmerambacht	0	V	0	V	0	V	0	V	S
		Totaal programma na wijzigingen	**1.735**	**N**	**1.702**	**N**	**1.595**	**N**	**1.586**	**N**	

6.1 In 2015 stoppen met ontwikkelingsbedrijf
Wordt opgenomen als stelpost vanaf 2015, nader onderzoek moet uitwijzen of dit haalbaar is.

6.2 Aframing budget kunstbeleid
Als taakstellend bedrag wordt € 42.500 gehanteerd in plaats van € 50.000. Dit omdat het budget waarop de taakstelling was gebaseerd hoger was dan daadwerkelijke budget in verband met een incidenteel bedrag in jaarschijf 2012. De € 42.500 wordt als volgt ingedeeld, € 32.500 (cumulatief met € 8.125 per jaar). Verder wordt de jaarlijkse toevoeging van € 10.000 aan de reserve kunst openbare ruimte gestopt en wordt de reserve met ingang van 1 januari 2013 opgeheven. Het saldo van de reserve ad € 85.485 wordt met ingang van 2013 budgetneutraal aan de algemene reserve toegevoegd. Voor 2013 wordt een uitname van € 30.000 uit de algemene reserve begroot voor het kunstproject buurt en kunst (samenwerkingsverband tussen lokale kunstenaars, onderwijs en buurten) dat eerst in 2012 zou worden gehouden.

6.3 Ombuiging 10% maatregel subsidies
Betreft de totale ombuiging betreffende de 10% maatregel op de subsidies voor dit programma, 5% korting in 2013 en nog eens 5% korting vanaf 2014.

6.4 Aanpassing begrote opbrengst marktgelden
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

6.5 Aanpassing bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Geestmerambacht
De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor Bergen is aangepast naar aanleiding van de door het recreatieschap Geestmerambacht op 7 juni 2012 vastgestelde begroting 2013.

Programma 7. Middelen

Portefeuillehouder: Cees Roem

Missie
Wij streven naar een sluitende begroting. Onze ambitie is gericht op het realiseren van een gezond financieel fundament . Daarnaast willen we de lokale lasten slechts beperkt laten stijgen. Heffingen en leges dienen kostendekkend te zijn.

Wat willen we bereiken?
Om een sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren is het voor de gemeente noodzakelijk extra inkomsten te genereren. Ook de lokale lasten zullen stijgen, maar wij willen bij het verhogen van de inkomsten onze eigen inwoners zoveel als mogelijk ontzien.

Wat gaan we daarvoor doen?
Parkeren
De parkeertarieven in onze gemeente worden verhoogd naar een uurtarief van € 1,80. Wij zijn met uw raad nog in gesprek over de mogelijkheid van het invoeren van jaarrond betaald parkeren of over andere maatregelen die leiden tot een structureel hogere opbrengst.
De eerste parkeervergunning blijft voorlopig gratis. Op die manier voorkomen wij dat de lasten voor de betreffende inwoners onevenredig stijgen. Het tarief voor andere parkeervergunningen, waaronder tweede parkeervergunningen, verhogen wij wel. Deze maatregelen leveren samen ongeveer € 1,4 miljoen op.

Toeristenbelasting
Het tarief voor de toeristenbelasting wordt met € 0,15 per persoon per nacht verhoogd naar € 1,45. Dit is een tarief dat redelijk is in vergelijking met de tarieven die in andere kustgemeenten wordt gevraagd. Hiermee wordt ongeveer € 170.000 aan extra inkomsten gerealiseerd.

Lokale lasten
De gemeente Bergen kent hoge lokale lasten in vergelijking met de ons omringende gemeenten. Daarvoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen. Het OZB-tarief is gelijk aan het landelijk gemiddelde, maar de gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente is hoger, waardoor de OZB relatief hoog uitvalt. De begrote opbrengst OZB wordt verhoogd met 2%. Dit komt overeen met het inflatiecijfer.
Vooral de rioolheffing is hoger dan gemiddeld in het land. Dat komt door de uitgestrektheid van onze gemeente, door de inhaalslag die de afgelopen jaren gemaakt is in de kern Bergen en door de investeringen die er zijn gedaan om de wateroverlast in Egmond aan Zee te bestrijden. Onderzoek heeft uitgewezen dat het zoveel mogelijk zandvrij houden van straten en wegen van groot belang is voor de kwaliteit van het riool. Met andere woorden: meer vegen betekent minder rioolproblemen. Wij kiezen ervoor om de gedeeltelijke doorbelasting van de veeg- en baggerkosten in 2 stappen door te voeren. Dit levert vanaf 2014 ongeveer € 420.000 per jaar op en de rioolheffing wordt hiermee kostendekkend.

Kostendekkendheid leges
Naast de stijging van de inkomsten zoals hierboven beschreven laten wij onderzoek doen naar de kostendekkendheid van de leges die wij vragen voor diensten die wij verlenen.
Ongeveer gelijktijdig met de behandeling van deze begroting komen wij met een voorstel om de leges meer kostendekkend te maken.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2013	Jaar gereed
Jaarrond parkeren of alternatief voorstel	Invoering	Gereed	2013

Trends en ontwikkelingen

Forensenbelasting
Anders dan de OZB is de forensenbelasting dynamisch. Het areaal van de forensenbelasting bestaat geheel uit belastingplichtigen die niet in de gemeente Bergen hoofdverblijf houden (praktisch niet in het GBA van Bergen zijn ingeschreven). De forensenbelasting is daarmee subjectgebonden, in tegenstelling tot de OZB waarbij het areaal gekoppeld is aan het aantal objecten.

Bij de aanslagoplegging in 2012 is gebleken dat er veel oppositie bestaat tegen de aanslag forensenbelasting. Het gaat hier vooral om de aanslagen die zijn opgelegd aan de eigenaren van vakantiewoningen op een recreatiepark. Die vakantiewoningen worden ook verhuurd aan toeristen. Het resultaat van die 'exploitatie' is doorgaans negatief waarbij de aanslag forensenbelasting de spreekwoordelijke druppel is.
Sommige belastingplichtigen zullen proberen om de forensenbelasting te ontwijken. De creativiteit die men daarin betracht kan er toe leiden dat een deel niet meer onder de forensenbelasting zal vallen.
Een andere ontwikkeling is dat door eigenaren aangegeven wordt dat zij de 2e woning, al is het met verlies, te koop zullen aanbieden. Nu zal een goed geïnformeerde potentiële koper van buiten Bergen zich er van vergewissen dat de forensenbelasting ook voor hem een extra negatieve post zal betekenen. Dit zal een neerwaarts effect hebben op de WOZ waarde van deze objecten. De WOZ waarde vormt de basis voor de berekening van de forensenbelasting.

Deze twee effecten brengen het risico met zich mee dat de forensenbelasting vanaf het belastingjaar 2014 zal gaan dalen. Een goede inschatting van de hoogte van het daarmee gemoeide bedrag kunnen wij niet geven.

Wet Hof
De Wet Hof vloeit voort uit de Europese begrotingsafspraak om onder de 3% EMU-tekort te blijven. Voor het toetsen van deze afspraken worden alle overheidsbegrotingen samen geteld, dus ook die van de gemeenten. In dit kader levert de gemeente al een aantal jaren rapportages aan het CBS met betrekking tot de exploitatie.

Na invoering van de wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) wordt ook gekeken naar de invloed van investeringen van lagere overheden op deze afspraken.
Over de uitwerking van de wet is nog veel onduidelijk. Zo is niet bekend welk aandeel van de 3% ruimte mag worden "gebruikt" door welke overheidslaag (rijk, provincie, waterschappen, gemeenten).
In het slechtste geval – en dit zal met name gelden voor waterschappen en provincies, vanwege de hoogte van de investeringen ten opzichte van de exploitatie – worden investeringen belemmerd en wordt het uitgeven van opgebouwde bestemmingsreserves onmogelijk.
Zowel het investeren als het gebruik van reserves wordt namelijk gezien als onderdeel van het begrotingstekort. Dit komt door een verschil in boekhoudstelsels van Rijk en decentrale overheden.

Schatkistbankieren

De regering heeft besloten dat in 2013 verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit wordt ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen, en gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld. Het vastgestelde rentepercentage wat het rijk hierbij hanteert is bijzonder laag, waardoor lagere overheden rendement op uitstaande tegoeden (geld op de spaarrekening) dreigen mis te lopen. Voor onze gemeente heeft deze verplichting weinig effect, omdat wij doorgaans niet beschikken over uitstaande tegoeden.

IPO, VNG en UvW willen met het volgende kabinet in gesprek over alternatieven voor het wetsvoorstel Hof en het verplicht schatkistbankieren. Natuurlijk willen lagere overheden een bijdrage leveren aan het halen van de EMU-norm, maar dit moet niet ten koste gaan van de eigen autonomie en lagere overheden moeten in staat blijven de hen opgelegde taken naar behoren uit te voeren.

Op dit moment zijn deze wetsontwerpen nog niet van kracht.
Ons college onderschrijft het standpunt van de VNG. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet.

Wat gaat het programma kosten?

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
			Startpunt stand begrotingssaldo incl. wijzigingen t/m 4-9-12	**34.991**	**V**	**35.479**	**V**	**35.376**	**V**	**35.325**	**V**	
omb1 nb	7	.1	Stelpost Ontwikkeling algemene uitkering Gemeentefonds	254	N	809	N	1.383	N	1.704	N	S
omb2	7	.2	Ombuiging op budget toerisme	50	V	50	V	50	V	50	V	S
omb3 nb	7	.3	2016 stelpost Nieuw Gemeentehuis /bestuurscentrum/brandweerkazerne	-		-		-		170	N	S
omb4 aut	7	.4	Tariefverhoging toeristenbelasting	166	V	170	V	173	V	207	V	S
nb	7	.5	BAG, stelpost voor 0,83 extra fte administratief medewerker	37	N	38	N	39	N	40	N	S
nb	7	.6	Toezicht en handhaving stelpost voor 1 extra fte algemeen controleur	49	N	50	N	51	N	52	N	S
nb	7	.7	Toezicht en handhaving stelpost voor 1 extra fte administratieve ondersteuning	45	N	46	N	46	N	47	N	S
nb	7	.8	Professionalisering inkoopfunctie stelpost 0,4 extra fte	43	N	28	N	29	N	29	N	S
nb	7	.9	Extra capaciteit voor de uitvoering van het procesvoorstel integrale toegang	200	N	51	N	-		-		I
aut	7	.10	Rentetoevoeging reserves	-		306	N	312	N	317	N	S
nb	7	.11	Aframen stelpost prijsindexatie 2013	50	V	50	V	50	V	50	V	S
aut	7	.12	Herberekening renteresultaat	180	V	285	V	254	V	229	V	S
aut	7	.13	Extra structurele opbrengsten forensenbelasting	200	V	204	V	208	V	212	V	S
aut	7	.14	Aanpassing begrote opbrengst forensenbelasting	0	V	1	V	1	V	25	V	S
aut	7	.15	Aanpassing begrote opbrengsten OZB	19	N	38	N	58	N	101	V	S
aut	7	.16	Aanpassing begrote opbrengst precariobelasting	1	V	1	V	2	V	4	V	S
aut	7	.17	Aanpassing begrote opbrengst hondenbelasting	0	V	0	N	0	N	3	V	S
aut	7	.18	Correctie uitname 2016. Dit is ten onrechte opgenomen in 2016	-		-		-		3	N	I
aut	7	.19	Stelpost prijsindexatie 2016	-		-		-		100	N	S

			Omschrijving	2013		2014		2015		2016		I/S
aut	7	.20	Extra budget voor luchtfoto en Cyclomedia	8	V	24	N	7	V	26	N	S
aut	7	.21	Aanpassing bijdrage aan RHCA	7	V	7	V	7	V	7	V	S
aut	7	.22	Aframen budget abonnementsgelden	25	V	25	V	25	V	25	V	S
aut	7	.23	Effecten kostenverdeling 2013	23	V	12	V	34	V	48	V	S
aut	7	.24	Kapitaallasten wijzigingen P7	3	N	10	N	22	V	5	V	S
aut	7	.25	Aanpassing kapitaallasten (rentecomponent)	12	N	55	N	45	N	213	V	S
			Totaal programma na wijzigingen	**35.039**	**V**	**34.828**	**V**	**34.246**	**V**	**34.016**	**V**	

7.1 Stelpost Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds
Dit is het verschil tussen de geschatte ontwikkeling van de algemene uitkering zoals eerder vastgesteld in noodzaak tot bezuiniging en de gevolgen van de junicirculaire 2012.
De algemene verwachting is dat er vanuit de landelijke politiek meer bezuinigingen op de gemeenten afkomen. Verder is onduidelijk wat de gevolgen van de herijking van het gemeentefonds zijn die volgens de huidige planning in de mei circulaire 2013 bekend wordt gemaakt. Hopelijk kunnen de financiële gevolgen van het na 12 september te vormen nieuwe kabinet worden doorberekend in de mei circulaire 2013 zodat er dan meer zekerheid over de hoogte van de algemene uitkering is.

7.2 Ombuiging op budget toerisme
De structurele storting in de reserve toerismefonds van € 88.976 wordt structureel met € 50.000 verlaagd.

7.3 2016 stelpost Nieuw Gemeentehuis /bestuurscentrum/brandweerkazerne
Is grove schatting van de extra kosten. Betreft het verschil tussen de kapitaallasten van een krediet van 21,5 miljoen (prijspeil 2015) en huidige kapitaallasten JL4 berekend begin 2012. Verder is als uitgangspunt genomen dat dit via een aparte lening wordt gefinancierd (rekenrente 3,25%) en dat de exploitatielasten van de JL4 lager of gelijk zijn aan de nieuwe exploitatielasten. Uitgaande van oplevering in 2016 is dit voor 2016 een half jaar rente van € 170.000. Vanaf 2017 zijn de totale extra kapitaallasten (rente en afschrijving) € 711.000 aflopend met circa € 4.000 per jaar.

7.4 Tariefverhoging toeristenbelasting
Betreft de extra opbrengsten van € 165.600 per jaar in verband met de tariefverhoging toeristenbelasting zoals door uw raad in juni is goedgekeurd. Het restant betreft de aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

7.5 BAG, stelpost voor 0,83 extra fte administratief medewerker
Betreft 0,83 fte administratief medewerker.
Vanaf 2010 is de gemeente verantwoordelijk geworden voor de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG taken). Hiervoor is bij de reorganisatie 0,81 fte beschikbaar gesteld. Sinds maart 2011 is hier 0,83 fte administratief medewerker via externe inhuur aan toegevoegd. De werkprocessen voor de BAG zijn beschreven en gestroomlijnd en de organisatie werkt zoveel mogelijk BAG-conform. De belangrijkste applicaties zijn aangepast zodat doormeldingen zoveel als mogelijk digitaal verwerkt kunnen worden.
Vanaf 2013 is geen sprake meer van een ontwikkelfase, maar spreken we over vaste beheertaken. De omvang van deze werkzaamheden is in kaart gebracht. Gebleken is dat de

huidige feitelijke formatie voldoende is om de taken te verrichten. Om onnodige uitgaven te voorkomen stellen wij voor om de huidige inhuur om te zetten naar vast formatie.

7.6 Toezicht en handhaving stelpost voor 1 extra fte algemeen controleur en 1 fte administratieve ondersteuning
Na de vaststelling van de Horecanota in 2010 en met de overheveling van de taken voor de Drank- en Horecawet in het vooruitzicht is veel geïnvesteerd in het werkplan Handhaving en Toezicht. We zijn in staat om, op basis van de in 2005 vastgestelde beleidsnota over Toezicht en Handhaving, een goede inschatting te maken van de benodigde capaciteit voor de verschillende onderdelen.
Vooralsnog zijn wij er niet in geslaagd om voor de uitvoering van (een gedeelte van) de Toezichts- en Handhavingstaken te komen tot een regionale samenwerking. Om deze taken vanaf 2013 kwaliteitsvol, conform onze ambitie, uit te voeren is een uitbreiding van formatie op dit onderdeel noodzakelijk.
Omdat steeds meer eisen worden gesteld aan de administratieve vastlegging van de verschillende dossiers, willen wij deze taken afzonderlijk organiseren, waardoor kan worden volstaan met uitbreiding van 1 fte algemeen controleur aangevuld met 1 fte administratieve ondersteuning.

7.7 Toezicht en handhaving stelpost voor 1 extra fte administratieve ondersteuning
Betreft 1 fte administratieve ondersteuning € 45.000. Toelichting zie 7.6 hierboven.

7.8 Professionalisering inkoopfunctie stelpost 0,4 extra fte
Naast het vaststellen van het nieuwe Inkoopbeleid, willen wij in 2013 ook starten met het verder professionaliseren van de Inkoopfunctie. Op basis van landelijke ervaringscijfers heeft een dergelijke professionalisering positieve invloed op de totale omvang van de inkopen. Door het ontbreken van voldoende gedetailleerde kengetallen is op dit moment niet aan te wijzen op welke budgetten dit mogelijk tot een besparing leidt. Daarom zijn wij al gestart met het verder uitbreiden en actualiseren van het contractenregister. In 2013 willen wij een nieuw werkmodel introduceren waarbij de inkoopadviseur wordt omgevormd naar een inkoopregisseur. Dit is een model waarbij (naast centrale registratie) - afhankelijk van de omvang van het contract en de professionaliteit van de afdeling - afwisselend ondersteuning en coaching of centrale inkoopbegeleiding wordt geboden. Daarnaast voeren wij in 2013 op basis van een actueel en volledig contractenregister analyses uit om het besparingspotentieel zichtbaar te maken. De hiermee gemoeide kosten kunnen worden gedekt door de inzet van het restant van de stelpost prijsindexatie 2013.
Na deze intensieve implementatie moet voor een organisatie van onze omvang een formatie van 1,5 fte voldoende zijn om dit nieuwe model adequaat te ondersteunen. Momenteel is 1,1 fte formatie in de begroting opgenomen. Wij nemen daarom vanaf 2014 0,4 fte extra formatie op die ruimschoots wordt gedekt door de inzet van het restant van de stelpost prijsindexatie 2013.

7.9 Extra capaciteit voor de uitvoering van het procesvoorstel integrale toegang
Met het doorvoeren van de decentralisaties op het gebied WMO, Jeugdzorg en AWBZ, 'De Kanteling', en de decentralisaties op het gebied van sociale zaken is om dit proces goed te ontwikkelen, te implementeren en te begeleiden incidenteel voor 2013 en 2014 extra inzet van personeel nodig.
Hiermee wordt invulling gegeven aan het komen tot één integrale toegang door inzet van tijdelijke projectleiding en procescoördinatie met ondersteuning van beleidsmedewerkers.

7.10 Rentetoevoeging reserves
Uit de stresstest van Deloitte is gebleken dat onze gemeente weinig mogelijkheden heeft om de reservepositie te versterken, door het ontbreken van “tafelzilver”, zoals actieve grondexploitaties of een mogelijkheid om al afgeschreven bezittingen met een actuele waarde op de balans te zetten. Nu wij na een analyse van enkele begrotingsposten nauwkeuriger begroten, beperken wij de mogelijke onderuitputting. Daarmee neemt de kans op grote voordelige jaarresultaten af en daarmee ook de mogelijkheid om de reserves te vergroten door het toevoegen van voordelige saldi uit de jaarrekening.
Volgens de Nota Reserves en Voorzieningen rekenen we rente toe aan reserves om de koopkracht op peil te houden. Het te hanteren rentepercentage is het jaarlijks inflatiecijfer (CPI, alle huishoudens) van het CPB dat op 2% staat voor 2013. In de Perspectiefnota 2012 heeft uw raad besloten om voorlopig geen toevoeging voor prijscompensatie aan de algemene reserve in de begroting op te nemen. Het reservebeleid is niet aangepast. Nu de meerjarenbegroting het vanaf 2014 weer toelaat, stelt ons college voor om deze technische ombuigingsmaatregel uit de Perspectiefnota 2012 ongedaan te maken. Op deze wijze wordt onze reservepositie jaarlijks verstevigd.

7.11 Aframen stelpost prijsindexatie 2013
Dit wordt ingezet als dekking voor de professionalisering van de inkoopfunctie.

7.12 Herberekening renteresultaat
De berekening van de renteomslag is meer verfijnd. Er is zo goed als mogelijk rekening gehouden met de werkelijk te verwachten kasstromen. Hierdoor wordt de werkelijke rentelast beter benaderd en wordt het verschil tussen de begroting en de jaarrekening kleiner.

7.13 Extra structurele opbrengsten forensenbelasting
De heffing van de forensenbelasting gebeurt achteraf. Door de begeleiding van de uitbesteding van belastingtaken naar Alkmaar en de intensivering van de controle op de toeristenbelasting waren er achterstanden ontstaan in de heffing van de forensenbelasting. Nu de achterstanden zijn weggewerkt blijkt dat er sprake is van extra structurele meeropbrengsten. Het betreft hier met name de in de afgelopen jaren geopende recreatieparken die zijn ontstaan op de terreinen van voormalige campings.

7.14 Aanpassing begrote opbrengst forensenbelasting
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

7.15 Aanpassing begrote opbrengsten OZB
Stand per 1 september van het te gebruiken inflatiecijfer CPB voor de stijging van de opbrengsten is 2%. In de begroting 2012 werd meerjarig nog uitgegaan van 2,25%.

7.16 Aanpassing begrote opbrengst precariobelasting
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

7.17 Aanpassing begrote opbrengst hondenbelasting
Aanpassing van de begrote opbrengsten zodat, conform de uitgangspunten in paragraaf G Lokale Heffingen, de begrote opbrengsten jaarlijks met 2% stijgen uitgaande van een gelijkblijvend areaal.

7.18 Correctie uitname 2016. Dit is ten onrechte opgenomen in 2016.

7.19 Stelpost prijsindexatie 2016
Jaarlijks wordt € 100.000 structureel opgenomen als stelpost voor prijsindexatie.

7.20 Extra budget voor luchtfoto en Cyclomedia
Voor Cyclomedia staat jaarlijks € 20.000 begroot. Dit betreft een langlopend contract dat jaarlijks geïndexeerd wordt. Voor 2013 verzoeken we om € 2.000 extra met daarna een jaarlijkse verhoging van € 500.
Voor de luchtfoto's is jaarlijks € 10.000 begroot. De kwaliteit van de luchtfoto's over de jaren 2009-2011 was erg slecht. Begin 2012 is er voor gekozen om kwalitatief betere, maar wel duurdere luchtfoto's (€ 30.000) aan te schaffen en dan slechts eenmaal per 2 jaar. Dit bedrag wordt tweejaarlijks geïndexeerd met € 1.000.

7.21 Aanpassing bijdrage aan RHCA (Regionaal Historisch Centrum Alkmaar)
De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor Bergen is aangepast naar aanleiding van de door het RHCA op 17 september 2012 vast te stellen Programmabegroting RHCA 2013.

7.22 Aframen budget abonnementsgelden
De laatste jaren is veel energie gestopt in stopzetten van abonnementen die weinig of niet werden gebruikt. Ook is veel informatie vrij beschikbaar op internet zodat abonnementen beëindigd konden worden.

7.23 Effecten kostenverdeling 2013
Een wijziging van de kostenverdeelstaat heeft doorgaans bij gelijkblijvende kosten en inkomsten géén gevolgen voor het uiteindelijke begrotingssaldo. Het betreft alleen een herverdeling van de kosten. Door de mutaties in de uurtarieven wijzigen de doorbelaste bedragen aan de producten riool en huishoudelijk afval, waardoor er wèl gevolgen zijn voor het begrotingssaldo.
Deze hogere kosten worden namelijk gedekt door de opbrengsten van de riool- en afvalstoffenheffing omdat als uitgangspunt 100% kostendekkendheid wordt gehanteerd.

7.24 Kapitaallasten wijzigingen P7
Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programma. Zie bijlage 4.

7.25 Aanpassing kapitaallasten (rentecomponent)
De kapitaallasten als gevolg van de wijzigingen in het investeringsschema bestaan uit afschrijvings- en rentelasten. Met deze boeking worden alle rentelasten van de investeringen per programma saldoneutraal gemaakt. De hieruit voortvloeiende voor- cq nadelen op de rentelasten maken onderdeel uit van de renteresultaatberekening.

Deel 3
Paragrafen

Paragraaf A. Weerstandsvermogen

1. Aanleiding en achtergrond

Wij hebben de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend.
In 2012 zijn wij gestart met het in kaart brengen van de risico's en het vastleggen van de bijbehorende beheersmaatregelen volgens het systeem van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR). Daarom is deze paragraaf anders van opzet dan in voorgaande jaren.

2. Risicoprofiel

Om de risico's van onze gemeente in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de afdelingen in totaal 78 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht worden de tien risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's

Nr	Risico	Gevolgen	Kans	Maximaal financieel gevolg in €	Invloed
R254	Gemeente voldoet niet meer aan de subsidievoorwaarden voor Nieuw Kranenburg die de provincie heeft gesteld.	Financieel-terugbetalen (deel) van de subsidie	20%	2.590.000	11,53%
R241	Er is rekening gehouden met een verlaging van de Algemene Uitkering gemeentefonds oplopend tot ruim € 1 mln. door de herijking die met ingang van 2014 zijn beslag krijgt. Deze verlaging kan gunstiger uitvallen.	Financieel-Begrotingstekort	50%	€ 0	11,03%
R240	Algemene Uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot doordat de bezuinigingen op Rijksniveau anders uitpakken dan ingeschat	Financieel-Begrotingstekort	50%	1.000.000	10,95%
R245	Aanvraag lening door stichting Nieuw Kranenburg voor de inrichtingskosten	Financieel-budgetoverschrijding	90%	400.000	7,97%
R247	Uitvallen installaties en/of apparatuur (incl. ICT) huisvesting gemeentelijke organisatie	Financieel-Ad hoc investeringen Imago-Tijdelijke huisvesting elders	30%	1.000.000	6,91%
R213	Aanspreken van gemeente op garantstellingen of borgstelling door Woningstichtingen of andere instellingen met garantstellingen voor ver- of nieuwbouw	Financieel-Betaling van schulden aan derden door gemeente	1%	29.000.000	5,57%

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's					
Nr	Risico	Gevolgen	Kans	Maximaal financieel gevolg in €	Invloed
R246	Niet realiseren van de beoogde opbrengst uit verkoop van het perceel Berkenlaan (als gedeeltelijke dekking project nieuwbouw Nieuw Kranenburg).	Financieel-budgetoverschrijding	50%	300.000	4,47%
R253	Monitoringsplan Oosterdijk wordt niet geaccepteerd door Provincie	Financieel-Saneren in plaats van monitoren	5%	3.000.000	4,40%
R307	Opheffen danwel aanpassing Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)	Financieel-budgetoverschrijding Imago-imagoschade kan oplopen naar regionaal	30%	500.000	3,31%
R149	Toename in het aantal (aanvragen) uitkeringsgerechtigden	Financieel-Budgetoverschrijding	70%	150.000	2,28%

Totaal grote risico's: € 37.940.000
Overige risico's: € 15.485.000
Totaal alle risico's: € 53.425.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 53.425.000 - zie hierboven) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 toont de resultaten van de risicosimulatie. De horizontale as bevat schattingen van de totale schadelast van alle risico's, de verticale as geeft weer hoe groot de kans is dat de op de horizontale as vermelde bedragen voorkomen (het gaat hier om percentages).

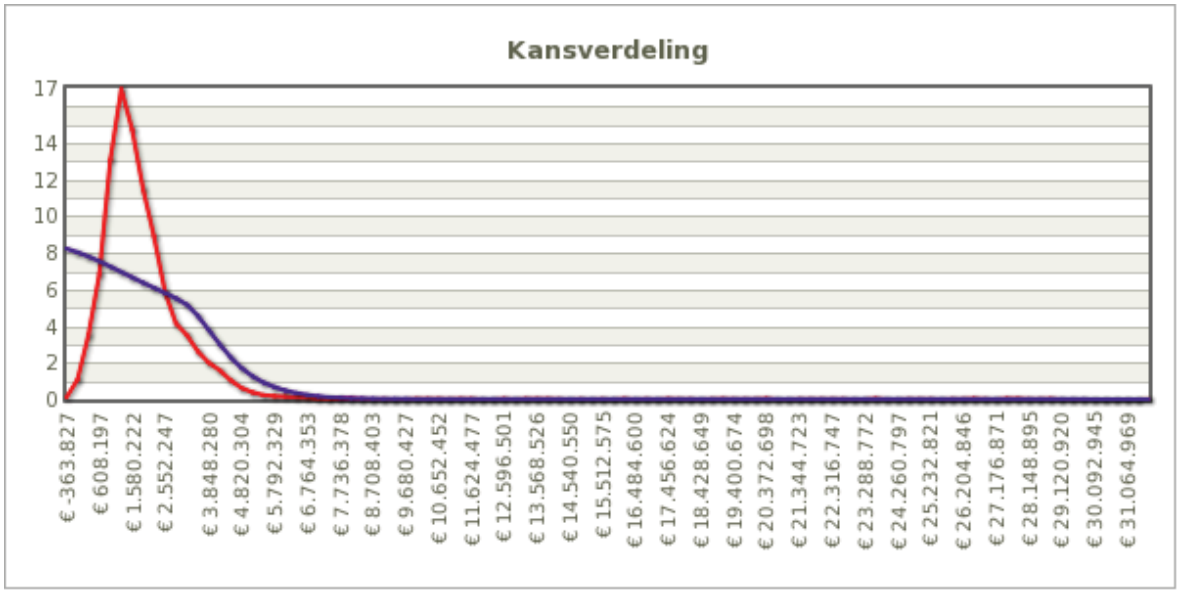

Figuur 1

Uit onderstaande tabel is af te lezen dat het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 3.181.801 (benodigde weerstandscapaciteit).
Wij hebben de risico's ook beoordeeld op de middellange termijn. Op basis van de huidige ingevulde risico's volstaat ook dan een weerstandscapaciteit van rond de € 3,2 miljoen.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag in €
5%	298.359
10%	534.516
15%	693.345
20%	817.107
25%	938.896
30%	1.034.474
35%	1.130.051
40%	1.225.629
45%	1.331.002
50%	1.440.984
55%	1.550.967
60%	1.683.893
65%	1.825.135
70%	1.984.503
75%	2.166.940
80%	2.411.494
85%	2.743.991
90%	**3.181.801**
95%	3.884.960

3. Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

I. Reserves
II. Onbenutte belastingcapaciteit
III. Post onvoorzien

Ad. I Reserves
De reserves zijn in drie typen onder te verdelen: de algemene reserve, de reserve weerstandsvermogen en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve
Van de reserves vormt de algemene reserve het direct vrij besteedbare deel dat kan worden aangewend ter financiering van opgetreden risico's.

Reserve weerstandsvermogen
Binnen het eigen vermogen hebben wij al één specifieke reserve afgezonderd om risico's op te vangen en dat is de reserve weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves
De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door uw raad een bepaalde bestemming is gegeven. Uw raad zou kunnen besluiten om deze bestemming te wijzigen en deze reserves ook in te zetten ter dekking van opgetreden risico's, met uitzondering van de reserve

afschrijvingslasten van ruim € 2 miljoen per 1 januari 2013. Deze is nodig ter dekking van meerjarige kapitaallasten.

Ad. II Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit is de mate waarin de belastingen maximaal verhoogd kunnen worden. Dit betreft dan met name het OZB-tarief. Landelijk is de macronorm voor de OZB voor 2013 op 3% gesteld. Dit betreft de maximale stijging van de opbrengst OZB. Omdat in onze begroting voor 2013 rekening is gehouden met een groei van de OZB van 2% resteert een ruimte van 1%, afgerond € 75.000.

Uiteraard zijn er andere belastingen, zoals de toeristenbelasting en de parkeerbelasting, die door verhoging van de tarieven tot een meeropbrengst en verbetering van de weerstandscapaciteit kunnen leiden. Hiervoor bestaat geen wettelijk maximum, waardoor wij geen indicatie kunnen geven van de maximale omvang van deze ruimte.

Wat de gemeentelijke leges betreft wordt zoveel mogelijk kostendekkendheid nagestreefd. Zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing zijn in Bergen in principe 100% kostendekkend. Deze heffingen hebben geen onbenutte capaciteit.

Als zich tegenvallers voordoen, kan de onbenutte belastingcapaciteit niet zonder slag of stoot worden ingezet, maar dit is wel één van de mogelijkheden.

Ad. III Post onvoorzien
Deze bedraagt structureel € 40.000 en kan via een raadsbegrotingswijziging incidenteel worden ingezet als dekking.

Het totaal van de hiervoor genoemde, gemakkelijk in te zetten opties ter afdekking van incidentele risico's blijkt uit de volgende tabel:

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit in €
Algemene reserve	5.699.000
Overige bestemmingsreserves excl. reserve afschrijvingslasten investeringen	5.388.000
Reserve weerstandsvermogen	6.200.000
Onbenutte belastingcapaciteit	75.000
Post onvoorzien	40.000
Totale weerstandscapaciteit	**17.402.000**

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

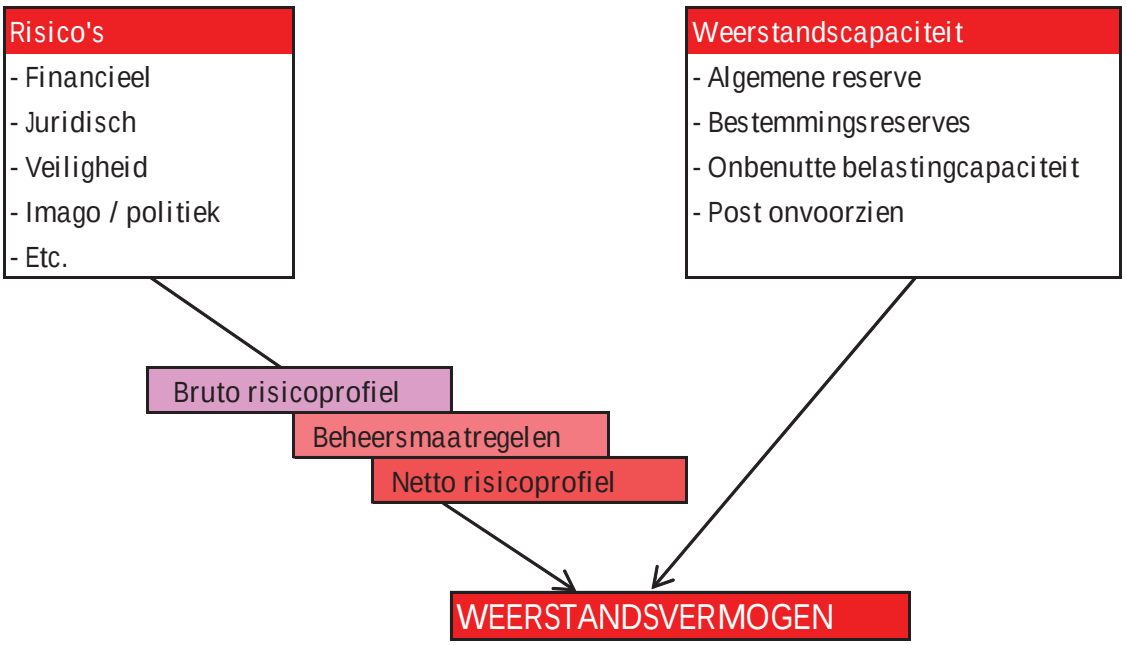

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandcapaciteit}} = \frac{€\ 17.402.000}{€\ 3.181.801} = 5{,}47$$

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	**Ratio**	**Betekenis**
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Het ratio valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Bij deze waardering maken wij de volgende kanttekeningen:

Eigen vermogen / Vreemd vermogen
Behalve een rekenkundige benadering op grond van benoemde risico's is het beoordelen van de verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen ook een veel gehanteerde ratio voor het beoordelen van de weerstand van een organisatie.
Uit de stresstest die in 2012 door Deloitte is uitgevoerd is gebleken dat onze gemeente voor een groot deel gefinancierd is met vreemd vermogen. Dit vreemd vermogen is voor het grootste gedeelte aangewend voor de financiering van investeringen, waarover wordt afgeschreven. De rentelasten bedragen circa 6% van onze exploitatie. Dit beperkt de flexibiliteit van onze begroting, omdat de rentelasten pas vervallen, nadat de bijbehorende investeringen volledig zijn afgeschreven.

Oordeel Provincie
Ook onze toezichthouder -de provincie - velt een oordeel over de financiële positie van de gemeente. Met een totaal bedrag aan reserves van ruim € 17.000.000 beoordeelt de provincie onze weerstandscapaciteit als matig.

Wij kunnen deze waardering volgen. Immers, mocht een van de risico's zich voordoen en wij inderdaad gedwongen worden de weerstandscapaciteit in te zetten, dan zal direct daarna opnieuw een bedrag aan weerstandscapaciteit benodigd zijn ter afdekking van de overblijvende risico's.
Het ingezette bedrag moet weer worden "terug" gespaard.

De door ons berekende ratio beoordeelt het weerstandsvermogen op een moment, de benadering van de Provincie velt een oordeel over een langere termijn.

5. Nieuwe ontwikkelingen

Grote projecten
Voor de risico's rondom de grote projecten is een aparte risicoreserve opgenomen voor een bedrag van € 1 miljoen. Dit bedrag is ook gebaseerd op een risicosimulatie. Op basis van de uitkomsten van deze simulatie zien wij vooralsnog geen aanleiding bovenop deze risicoreserve een aanvullend risico op te nemen met betrekking tot deze grote projecten. Voor de grote projecten wordt begin 2013 een hercalculatie aangeboden aan uw raad. Mocht bijvoorbeeld de looptijd van een project met een al vastgestelde grondexploitatie langer worden dan zal dit een effect hebben op het te verwachten resultaat van die grondexploitatie. Dit risico wordt zichtbaar bij de jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatie.

Groei van de reserves
Uit de stresstest van Deloitte is gebleken dat onze gemeente weinig mogelijkheden heeft om de reservepositie te versterken, door het ontbreken van "tafelzilver", zoals actieve grondexploitaties of een mogelijkheid om al afgeschreven bezittingen met een actuele waarde op de balans te zetten. Nu wij na een analyse van enkele begrotingsposten nauwkeuriger begroten, beperken wij de mogelijke onderuitputting. Daarmee neemt de kans op grote voordelige jaarresultaten af en daarmee ook de mogelijkheid om de reserves te vergroten door het toevoegen van voordelige saldi uit de jaarrekening.
Volgens de Nota Reserves en Voorzieningen rekenen we rente toe aan reserves om de koopkracht op peil te houden. Het te hanteren rentepercentage is het jaarlijks inflatiecijfer (CPI, alle huishoudens) van het CPB dat op 2% staat voor 2013. In de Perspectiefnota 2012 heeft uw raad besloten om voorlopig geen toevoeging voor prijscompensatie aan de algemene reserve in de begroting op te nemen. Het reservebeleid is niet aangepast. Nu de meerjarenbegroting het vanaf 2014 weer toelaat, stelt ons college voor om deze technische ombuigingsmaatregel uit de

Perspectiefnota 2012 ongedaan te maken. Op deze wijze wordt onze reservepositie jaarlijks verstevigd.

6. Conclusie

Deze risico-inschatting is de eerste risico-inschatting op basis van de NARIS-methodiek. We hebben berekend dat bij een weerstandscapaciteit van € 3.181.801 het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt.
In de Nota Reserves en Voorzieningen heeft uw raad besloten om 10% van de exploitatiebegroting aan te houden als weerstandsvermogen: een bedrag van ca € 6.200.000 in 2012.

Omdat de organisatie na verloop van tijd meer vertrouwd wordt met de NARIS-methodiek is onze inschatting dat de uitkomst in de loop der tijd beter wordt. Ook de effecten van het invoeren van beheersmaatregelen wegen dan mee. Wij doen nu nog geen voorspelling over de uitkomst van deze ontwikkeling op het benodigde weerstandsvermogen. Immers, ook externe ontwikkelingen (met name het rijksbeleid) zijn hierop van invloed.

Wij stellen voor om de hoogte van het weerstandsvermogen voorlopig op het bedrag van € 6.200.000 te laten staan.

Paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte. In deze openbare ruimte wordt onder andere gewerkt, gewoond en gerecreëerd. Voor deze activiteiten wordt gebruik gemaakt van kapitaalgoederen die bestaan uit de volgende onderdelen:

- Infrastructuur (wegen, water, riolering);
- Voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten);
- Gebouwen (wonen, werken).

Om deze kapitaalgoederen zo lang en duurzaam mogelijk in stand te houden, is het een taak van de gemeente om deze te onderhouden waarbij de beperking vooral zit in de beschikbaarheid van menskracht en financiële middelen.

De feitelijke totale omvang van de materiële activa, vastgesteld in de Jaarrekening 2011, bedraagt per 31 december 2011 € 84,0 miljoen. De onderverdeling is als volgt:

Omschrijving	bedragen (x €1.000)
Gronden en terreinen	4.029
Woonruimten	4
Bedrijfsgebouwen	20.697
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	52.907
Vervoermiddelen	1.135
Machines en installaties	1.595
Overige materiële vaste activa	3.655

In 2013 worden de totale uitgaven voor het beheer van de openbare ruimte geraamd op € 3.197.000 (exclusief investeringen). De totale omvang van de investeringen bedraagt in 2013 € 7.615.000. De volgende tabel laat zien hoe deze bedragen zijn opgebouwd.

Omschrijving	Exploitatie 2013 (x €1.000)	Investeringen 2013 (x €1.000)
Onderhoud wegen	780	4.386
Onderhoud straatmeubilair (incl. bebording/bewegwijzering)	23	
Onderhoud openbare verlichting	196	
Baggeren en onderhoud beschoeiingen	224	
Beheren bomen en plantsoenen/bosbeheer	415	
Onderhoud riolering	413	2.512

Omschrijving	Exploitatie 2013 (x €1.000)	Investeringen 2013 (x €1.000)
Speelplaatsen	22	95
Gebouwen	329	172
Onderwijshuisvesting	482	450
Sportaccommodaties	277	
Multifunctionele accommodaties	0	
Onderhoud begraafplaats	35	
Totaal	**3.196**	**7.615**

2. Onze beleids- en beheerplannen

Op dit moment is de afdeling Beheer Openbare Ruimte bezig met een onderzoek naar de mogelijkheid van implementatie van een nieuw beheersysteem. Zij wordt hierbij ondersteund door een extern bureau. In eerste instantie wordt gekeken naar het in kaart brengen van de huidige situatie en het vaststellen van inventarisatiesoorten in het groen en grijs. Tevens wordt gekeken naar de bruikbaarheid van de beheerpakketten die al aanwezig zijn.

Op deze manier kunnen wij in de toekomst meer specifieke, realistische en gedetailleerdere meerjarenonderhoudsplanningen maken, de beheerplannen up to date houden en deze jaarlijks direct door laten werken in de begroting.

In de afgelopen jaren zijn er al diverse beleids- en beheerplannen door uw raad en ons college vastgesteld en waar deze plannen (nog) niet zijn vastgesteld, zijn zij in ontwikkeling. Wij noemen beheerplannen voor:

Beheerplan	aanwezig	d.d.
Wegen	ja	2008-2011
Baggerplan	ja	2004-2013
Riool (GRP)	ja	2011-2015
Openbare Verlichting	nee	volgt
Speelplaatsen	ja	2012-2022
Groen	ja	2005-2015
Begraafplaatsen	ja	2008-2013
Sportaccommodaties	nee	onderhoud volgens bestek
Gebouwen en woningen	ja	2009-2013
Reddingsbrigades	nee	Volgt
Onderwijshuisvesting (huisvestingsplan)	ja	2012
Beheerplan Sportvelden	Nee	Volgt

Hierna geven wij per beheerplan de verschillende doelen, kaders en middelen aan.

Wegen

Doel
Het beheerplan wegen 2008-2011 is door ons college op 20 november 2007 vastgesteld. Het beheerplan is de vertaling van het beleidsplan naar concrete maatregelen en budgetten. De actuele kwaliteit wordt getoetst aan de eisen die zijn geformuleerd in het beleidsplan. Op basis daarvan wordt aangegeven welke budgetten noodzakelijk zijn om aan deze eisen te kunnen voldoen. Het doel is om te komen tot een evenwichtig beheer van het onderhoud van de wegen en op lange termijn inzicht houden in de kosten van het onderhoud van de wegen. Dit alles om het gewenste onderhoudsniveau R(basis) te handhaven. In 2013 wordt beheerplan wegen geactualiseerd.

Herziening
Elke twee jaar vindt een weginspectie plaats die zowel in de planning als in begroting doorwerkt. De volgende inspectie vindt eind 2013 plaats. Bij de laatste inspectie in 2011 bleek dat de onderhoudsachterstand is teruggelopen van 20% in 2009 naar 13%. De uitkomsten van de weginspectie zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting is hierdoor feitelijk het beheerplan.

Beleidskader
Het beleidsplan Wegen 2006-2010 vastgesteld door uw raad op 25 september 2007
Hierin is besloten:
- dat bij het beheer van de wegen basis onderhoudsniveau R(basis) geldt (conform CROW);
- dat het achterstallig onderhoud aan de wegen in vijf jaar wordt ingelopen, met dien verstande dat hier al in 2006 mee is gestart en de achterstand in 2010 moet zijn ingelopen;
- dat aansluitend hierop in 2011 een aanvaardbaar onderhoudsniveau is ontstaan;
- dat elke twee jaar een weginspectie wordt gehouden voor het stellen van de onderhoudsprioriteiten en daarmee in het najaar van 2007 te starten;
- dat de financiële gevolgen van de uitvoering van dit beleidsplan worden verwerkt in de begroting 2008 en de meerjarenraming 2009-2011;
- het college op te dragen in 2008 een notitie over bermenonderhoud ter vaststelling aan de raad voor te leggen.

Financiële consequenties beleidsdoel
Uit de tweejaarlijkse weginspectie in 2009 bleek dat de onderhoudsachterstand in 2009 was opgelopen naar 20%. Het aanpassen van het meerjaren investeringsplan heeft de onderhoudsachterstand in 2011 terug gebracht naar 13%. Om te voorkomen dat de onderhoudsachterstand zo groot wordt dat we van achterstallig onderhoud kunnen spreken is ook in 2013 het krediet kapitaliseren wegen geheel nodig om wegdelen te vernieuwen die ten gevolge van de onderhoudsachterstand niet met normaal onderhoud op voldoende niveau te brengen zijn.

Financiële consequenties in de begroting
In de begroting 2013 is een bedrag van € 780.311 opgenomen voor onderhoud/aankoop materialen wegbeheer en een totaalbedrag aan investeringen volgens het nieuwe investeringsschema van € 4.386.000.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
780.311	780.311	776.110

Stand van zaken planuitvoering
Voor de afdeling Beheer is de planning vanaf 2010 aangepast doordat de meerjaren investeringsplanning civiele werken is gewijzigd. Als gevolg van deze wijziging loopt de afdeling grotendeels weer op schema.

Programma begrotingsjaar
Zie bijlage 5 investeringsplan 2013-2016 programma 5.

Waterwegen (baggerplan)

Doel
Wij hebben een baggerplan voor al het water dat binnen de bebouwde komgrens valt. Dit is een plan met een cyclus van 10 jaar. Dat houdt in dat per jaar ongeveer 10% van het totale water binnen de komgrens gebaggerd dient te worden. Jaarlijks voeren wij een deel van dit plan uit. Incidenteel worden wij door het hoogheemraadschap aangeschreven om de waterwegen buiten de bebouwde kom (poldergebied) te onderhouden op afmetingen (onder andere baggeren). Vanaf 17 juni 2010 heeft de Provincie de vergunning voor het hebben en houden van het depot aan de Oosterdijk ingetrokken. Hierdoor is het baggerdepot niet meer voor onze gemeente beschikbaar en dient het baggerslib afgevoerd te worden naar diverse locaties buiten de gemeente. De kosten voor het afvoeren van de bagger stijgen hierdoor. In de uitvoeringsplannen wordt bezien welke alternatieve mogelijkheden toepasbaar zijn.

Herziening
Het baggerplan wordt eenmaal per 10 jaar aangepast. Het huidige plan loopt van 2004-2013. In 2014 gaat de volgende 10-jaarlijkse cyclus in.
Op dit moment wordt een nieuw baggerplan uitgewerkt in samenwerking met het hoogheemraadschap. De verwachting is dat een en ander in 2013 voltooid is. . Het hoogheemraadschap heeft aangegeven dat zij in principe 1x per twee jaar een gedeelte van hun bestand willen baggeren. Wij dienen daarom ons programma daarop aan te passen. Vanaf 2014 dient het operationeel te zijn.
De kosten voor het maken van het baggerplan zijn geraamd op ca. € 20.000 exclusief btw en zijn extra lasten op de onderhoudsbegroting. In 2012 en 2013 wordt het laatste deel van het huidige baggerplan uitgevoerd. De uitvoeringsplannen worden op dit moment ontwikkeld.

Het is nog niet duidelijk of wij ons baggerdepot weer in gebruik kunnen nemen (afhankelijk van de vergunningsprocedure). De extra kosten voor het afvoeren van de bagger buiten de gemeente is voorlopig geraamd op ca. € 60.000. Met deze extra kosten is in de begroting nog geen rekening gehouden.
Het hoogheemraadschap heeft ons aangeschreven met het verzoek om grote delen van het buitengebied rondom Bergen en Schoorl te baggeren in 2013. Hiervoor moet een inventarisatie plaatsvinden en een uitvoeringsplan voor worden gemaakt. De kosten hiervan zijn niet in de begroting opgenomen.

Financiële consequenties beleidsdoel
In het voorjaar van 2013 komt een raadsvoorstel inclusief een voorstel tot begrotingswijziging om de noodzakelijke extra werkzaamheden uit te kunnen voeren. Dit is inclusief de kosten die voortvloeien uit het nieuwe baggerplan 2014 tot en met 2023.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 224.087 opgenomen voor baggeren, de jaarlijkse schouwwerkzaamheden en onderhoud van de beschoeiingen.
Van dit bedrag is voor het baggeren in 2013 een bedrag in de begroting opgenomen van € 60.000 exclusief btw.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
224.087	224.087	224.087

Stand van zaken planuitvoering
Volgens het baggerplan dient in 2012 en 2013 gebaggerd te worden in een gedeelte van Egmond aan den Hoef, Egmond Binnen, Bergen en Groet. De plannen hiervoor zijn op dit moment in voorbereiding.
Tevens is op dit moment het baggerplan 2014 tot en met 2023 in voorbereiding.

Programma begrotingsjaar
Gedeelte van Egmond aan den Hoef, Egmond Binnen, Bergen en Groet.

Riool (GRP)

Doel
Een goed rioolstelsel is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Het rioolstelsel zorgt er voor dat het afvalwater en het overtollige regenwater en drainagewater uit de woonomgeving worden verwijderd.

Beleidskader
De aanleg en het in stand houden van het rioolstelsel is een gemeentelijke taak die voortvloeit uit de Wet Milieubeheer (Wm). In deze wet is vastgelegd dat de invulling van de zorgplicht inzichtelijk gemaakt moet worden. Wij stellen hiervoor een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op.

Financiële consequenties beleidsdoel
De gemeentelijke zorgplicht is met de komst van de Wet gemeentelijke watertaken (per 1 januari 2008) uitgebreid met zorgplichten voor het inzamelen en verwerken van overtollig regenwater en grondwater. Hierdoor is de rioleringszorg veranderd in een verbreed pakket van watertaken dat behelst de volgende zorgplichten:
1. Zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater (artikel 10.33, Wm).
2. Zorgplicht voor de doelmatige inzameling en verwerking van het afvloeiende hemelwater voor zover dat niet redelijkerwijs van de perceeleigenaar kan worden verwacht (artikel 9a Wet op de waterhuishouding).
3. Zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen voor de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die

maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van HHNK of provincie behoort (artikel 9b, Wet op de waterhuishouding).
4. Heffingsbevoegdheid voor het verhalen van de kosten van de gemeentelijke zorgplicht (artikel 228a, Gemeentewet).
5. Verbreding gemeentelijk rioleringsplan waarin ook aandacht aan de zorgplichten voor hemelwater en grondwater moeten worden besteed (wijziging artikel 4.22, Wm).

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 415.070 opgenomen voor onderhoud en beheer van het riool. Aan investeringen is voor 2013 een bedrag opgenomen van € 2.512.000.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
415.070	415.070	415.070

Stand van zaken planuitvoering
Het Verbrede GRP 2011-2015 is door uw raad op 24 oktober 2011 vastgesteld. Dit plan geeft de kaders voor zowel de financiering als de activiteiten ten aanzien van de voornoemde zorgplichten aan.

Programma begrotingsjaar
De beheers-, vervangings- en verbeteringsmaatregelen voor de riolering worden na afstemming met het meerjaren investeringsplanning civiele werken uitgevoerd binnen de kaders van het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP).

Openbare Verlichting

Algemeen
Daar waar riolerings- of andere werkzaamheden verricht worden, wordt zo mogelijk de bekabeling van de OV meegenomen. Daarnaast wordt de vervanging van ongeveer 250 lichtmasten en armaturen voorbereid. In het najaar 2012 gestart wordt met de vervanging van de openbare verlichting door energiezuinige LED verlichting.

Financiële consequenties beleidsdoel
Vanuit de ombuigingen is jaarlijks een extra bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging van lichtmasten en armaturen. Daarnaast is in de exploitatie van 2013 is een bedrag van € 96.335 opgenomen voor onderhoud van de openbare verlichting.
Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
196.335	196.335	196.335

Stand van zaken planuitvoering
In het jaar 2011 is door de firma Ziut een plan van aanpak energiebesparing openbare verlichting opgesteld. In 2012 wordt gestart met de daadwerkelijke vervanging van de kwalitatief slechte lichtmasten en onzuinige verlichting.

Programma begrotingsjaar
Zie algemeen.

Groen

Doel
Het sober en doelmatig onderhouden van bomen, bossen, groenvoorzieningen, parken en dierenparken. Daarbij moet met het onderhoud gekeken worden naar de technische kwaliteit die van belang is voor de duurzaamheid. En vanuit de bevolking moet er worden gekeken naar de belevingswaarde en wensen. Daarin moet met renovatie een tussenweg worden gekozen. Een goed voorbeeld daarvan is de aanleg van de wijk Saenegeest.

Herziening
Het huidige groenbeheersplan is van 2005 en is gemaakt voor de aankomende 5 tot 10 jaar. Aan het groenbeleid is de laatste jaren weinig veranderd dus ook aan het onderhoudsbeeld van het groen is weinig veranderd.

Beleidskader
Het groenbeheerplan bouwt voort op de beleidspunten die zijn opgenomen in de groenstructuurplannen van de voormalige gemeenten Bergen, Egmond en Schoorl. De beleidskaders die zijn opgenomen in de structuurplannen zijn in het groenbeheersplan verwerkt en dienen nog steeds als leidraad bij renovatie en onderhoud van het groen. Voor 2013 is de VTA controle van de bomen het belangrijkste beleidskader. Aan de hand van de VTA controle is een rapportage over de kwaliteit van de bomen opgesteld.

Financiële consequenties beleidsdoel
In 2010 zijn we gestart met de wettelijke verplichte VTA controle van de bomen. De VTA controle is niets anders dan het bekijken van de gezondheid van het bomenbestand. Aan de hand van deze VTA controle is inzichtelijk gemaakt wat er voor de aankomende jaren nodig is aan financiële middelen om de bestaande bomen te behouden of te bekijken waar bomen vervangen moeten worden vanwege gevaar van omvallen voor de omgeving. Het beeld van de VTA schetst een verwachting dat de komende jaren gemiddeld 100 (laan)bomen vervangen worden.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 415.070 opgenomen voor onderhoud en beheer van bomen en plantsoenen. Dat is voldoende om de huidige kosten die aan het groen besteed worden te dekken. Het gaat hierbij over kleine renovaties van het groen en diverse uitbestede werken.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
415.070	415.070	415.070

Stand van zaken planuitvoering
In 2005 is het groenbeheersplan vastgesteld en is de kwaliteit van het groen bekeken. Het groenbeheersplan voldoet nog steeds en we werken nog steeds volgens de beleidskaders die daarin zijn opgenomen.

Programma begrotingsjaar
In 2011 zijn de gevolgen van de VTA controle uitgewerkt voor 2012 en verder. In 2013 wordt het groen opnieuw geïnventariseerd en zodanig in het beheerprogramma opgenomen dat dit tevens bruikbaar is bij de invoering van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).

Speelplaatsen

Doel
Het onderhouden en veilig houden van de speelplaatsen. Jaarlijks worden de speeltoestellen gekeurd volgens de eisen van het Attractiebesluit speeltoestellen van de Voedsel en Waren Autoriteit. Aan de hand van deze keuring wordt het onderhoud bepaald en de gegevens worden verwerkt in het beheerplan. Als een speeltoestel wordt vervangen is er altijd overleg met de omwonenden en de wijkverenigingen.

Herziening
In 2012 is het speelplaatsbeleidsplan vastgesteld door uw raad.
Het beleidsplan is de leidraad voor de vervanging van speeltoestellen voor de aankomende jaren en voor de aanvragen voor nieuwe speelplaatsen. Jaarlijks worden de speeltoestellen gekeurd en wordt het speelplaatsbeheerplan aangepast. Hierdoor hebben we een goede meerjarenplanning.

Beleidskader
De beleidskaders zijn gericht op het in stand houden van de bestaande speelplaatsen. In het nieuwe speelplaatsen beleidsplan gaan we uit van kwaliteit en speelwaarde van speelplaatsen. Hierdoor wordt er niet alleen gekeken naar het vervangen van de speeltoestellen maar wordt ook de omgeving meer betrokken. Het streven is om dit binnen de bestaande budgetten van speelplaatsen, wijkgericht werken en Wmo uit te voeren.

Financiële consequenties beleidsdoel
In het beleidsplan staan veel aanbevelingen om nieuwe en bestaande speelplaatsen aan te leggen en op te knappen. Deze aanbevelingen kunnen deels worden uitgevoerd uit bestaande budgetten en voor de aanvullingen is een begrotingswijziging goedgekeurd door uw raad.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 21.928 opgenomen voor onderhoud en beheer van speelplaatsen en een totaalbedrag aan investeringen van € 94.781.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
21.928	21.928	23.616

Stand van zaken planuitvoering
Onderhoud en beheer van speeltoestellen wordt conform planning uitgevoerd

Programma begrotingsjaar
Alle speelplaatsen die in 2013 op de planning staan, worden gerenoveerd.

Sportaccommodaties

Doel
Het onderhouden en in stand houden van de bestaande sportaccommodaties op sobere en doelmatige manier zodat de velden gedurende het seizoen goed bespeelbaar zijn voor de sportverenigingen en de scholen.
Herziening
Voor het onderhouden van de sportvelden is in 2009 een bestek gemaakt. Dit is voor de aankomende 5 jaar aan de WNK gegund. Het bestek is kwalitatief zo opgebouwd dat er zo min mogelijk renovaties aan de velden nodig zijn. Hierdoor gaan de velden langer mee en wordt de bespeelbaarheid van de velden beter.

Beleidskader
Voor de sportaccommodaties is geen vastgesteld beleid.

Financiële consequenties beleidsdoel
Bij het in stand houden van de bestaande sportverenigingen zijn mogelijk extra financiële middelen nodig.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 276.790 opgenomen voor onderhoud en beheer van groen sportvelden. Dit bedrag is voldoende voor het onderhoud van de sportvelden. Maar er is nog geen budget voor het onderhoud van het meubilair zoals ballenvangers, doelen, hekwerken en beregeningsinstallaties. Om dit in beeld te brengen moet er een beheerplan sportvelden komen. Deze wordt eind 2012 begin 2013 opgesteld inclusief een voorstel tot eventuele begrotingswijzing.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
276.790	276.790	276.790

Stand van zaken planuitvoering
Het onderhoud van de sportvelden is voor de aankomende 5 jaar uitbesteed aan de WNK. Die zorgen ook voor de inkoop van de materialen zoals graszaden en meststoffen. Voor de aankomende 5 jaar zijn we dus verzekerd van een vaste prijs voor het onderhoud van de sportvelden. In het huidige bestek is ook ruimte om velden die meer onderhoud nodig hebben op een doelmatige manier aan te pakken.

Programma begrotingsjaar
Het onderhouden en bespeelbaar houden van de bestaande sportvelden.

Begraafplaatsen

Doel
Het beheerplan begraafplaatsen 2008 is door ons college op 20 november 2007 vastgesteld en is een meerjarige uitwerking van het beleidsplan Begraafplaatsen.
Het beleid is gericht op voldoende ruimte voor begraven in de komende 40 jaar, een zoveel mogelijk kostendekkende exploitatie van de begraafplaatsen, een aantrekkelijke entourage en een planmatig beheer.

Beleidskader
Het beleidsplan is vastgesteld door uw raad op 25 september 2007. Hierin is vastgesteld:
- Dat er is voor de komende 40 jaar voldoende ruimte is per dorpskern voor het begraven en het bijzetten van urnen.
- Dat alle begraafplaatsen dezelfde faciliteiten bieden.
- Dat het beheer van de begraafplaatsen bij alle drie de begraafplaatsen hetzelfde is en aansluit bij de groenstructuurplannen.
- Voor de toekomst zal er wordt gestreefd naar een meer kostendekkende exploitatie van de begraafplaatsen.

Financiële consequenties beleidsdoel
De begraafplaats van Bergen is in 2009 aangepast aan de beleidskaders. De aanpassingen aan de begraafplaats van Schoorl zijn grotendeels gereed. Daar moet alleen nog een voorziening komen voor de urnen. Deze werkzaamheden zijn eind 2012 gereed. Voor 2012/2013 staat de begraafplaats Egmond in de planning om aan te passen.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 35.087 opgenomen voor onderhoud van de begraafplaatsen. Dit is voldoende om de begraafplaats op een nette manier te onderhouden.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
35.087	35.087	35.087

Stand van zaken planuitvoering
De begraafplaats van Bergen voldoet aan de beleidsdoelstellingen. De begraafplaats van Schoorl is bijna gereed. Dan zijn de gebouwen aangepast en is er een urnentuin aangelegd. De begraafplaats van Egmond volgt in 2012/2013

Programma begrotingsjaar
Voor 2012/2013 is voor de begraafplaats in Egmond een extra krediet opgenomen om een aantal aanpassingen te doen zoals het opruimen van grafkelders om de begraafplaats beter begaanbaar te maken en het aanpassen van het hekwerk

Gebouwen en woningen

Doel
In het beleidsplan gebouwen en woningen heeft uw raad het onderhoudsniveau per categorie vastgesteld. Hieruit voortvloeiend wordt in de meerjarenonderhoudsplanning inzicht gegeven in de te verwachten onderhoudsuitgaven.

Herziening
De meerjarenonderhoudsplanning wordt op basis van 2-jaarlijkse inspecties in 2013 en in 2015 geactualiseerd.

Beleidskader
Het beleidsplan is vastgesteld door uw raad op 25 september 2007. Hierin is vastgesteld:

Algemeen kader:
- Het onderhoud van gebouwen en woningen is er minimaal op gericht de waarde niet Te laten verminderen (kapitaalvernietiging).

Kaders categorie woningen:
- Woningen blijvend in gemeente-eigendom worden in stand gehouden op een zodanige wijze dat de waarde van de objecten in stand blijft.
- Woningen die op de nominatie staan om te worden verkocht, worden (tot toekomstige verkoop) in stand gehouden op een zodanige wijze dat de huurder de woning naar behoren kan gebruiken.
- Woningen die momenteel (of zeer binnenkort) leeg staan (afgezien van antikraakbezetting) en waarvan zeker is dat zij aan planontwikkeling zijn verbonden, worden minimaal onderhouden.

Kader categorie musea:
- Musea worden in stand gehouden op een duurzame manier, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie verzamelgebouwen:
- Verzamelgebouwen worden in stand gehouden op een sobere, maar duurzame manier, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie gymzalen:
- De gymzalen worden op een sobere maar duurzame manier in stand gehouden, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie begraafplaatsen:
- De gebouwen gekoppeld aan de begraafplaatsen worden op een sobere maar duurzame manier in stand gehouden, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie brandweer/reddingsbrigade:
- De gebouwen gekoppeld aan de brandweer/reddingsbrigade worden op een sobere maar duurzame manier in stand gehouden, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie gemeentewerven:
- De gemeentewerven (gebouw en terrein) worden in stand gehouden op een sobere maar duurzame manier, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie torens en molens:
- Toren en molens worden op een duurzame manier in stand gehouden, waarbij de monumentale aspecten gewaarborgd zijn.

Kader categorie gebouwen:
- Gebouwen in een groene omgeving worden in stand gehouden op een sobere, maar duurzame manier, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Kader categorie overige gebouwen:
- De overige gebouwen worden in stand gehouden op een sobere maar duurzame manier, waarbij het gebruik gegarandeerd blijft.

Financiële consequenties beleidsdoel
Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd aan de voorziening 'onderhoud gemeentelijke gebouwen en woningen'. Voor 2013 is dat een bedrag van € 396.000.

Financiële consequenties in de begroting
Meerjarige dotaties/onttrekkingen zijn doorgewerkt in begroting. Na actualisatie kan een aanpassing volgen.

	expl 2014	expl 2015	expl 2016
Dotatie	397.000	398.000	398.000
Onttrekking	509.000	513.000	513.000

In 2011 heeft conform het beleidsplan weer een actualisatie plaats gevonden. Hieruit blijkt dat de egalisatievoorziening naar verwachting in 2016 een negatief saldo zal bereiken. Dit is vanuit de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) niet toegestaan

Het negatieve saldo van de egalisatievoorziening ontstaat doordat:
- in het verleden bij bepaalde gebouwen uit is gegaan van eindigheid van het onderhoud (bijvoorbeeld bij de gemeentewerven, het T&O gebouw en de brandweerkazerne aan de K. de Grotelaan 21)
- er toevoegingen van gemeentelijke gebouwen aan de vastgoed portefeuille hebben plaatsgevonden waarvan het onderhoud niet in de financiële meerjarenraming is opgenomen (bijvoorbeeld Nieuw Kranenburg)
- de afgelopen actualisatie tot hogere onttrekkingen leidt.

Om de voorziening in ieder geval tot en met 2021 een positief saldo te laten behouden (er wordt tot en met 2021 gemiddeld circa € 770.000 per jaar onttrokken), zou de (al begrote) jaarlijkse dotatie van € 396.000 stapsgewijs verhoogd moeten worden tot de hierboven genoemde € 770.000. We zouden dan toewerken naar een voorziening die op nul uitkomt: we doteren jaarlijks evenveel als we onttrekken.
We onderzoeken het komende jaar in hoeverre de onttrekkingen kunnen worden verminderd.

Mochten maatregelen als het afstoten van vastgoed en het verder structureel voordeel behalen op de inkoop niet voldoende soelaas bieden, dan moet de jaarlijkse dotatie worden verhoogd.

Stand van zaken planuitvoering
Het onderhoud wordt conform planning uitgevoerd.

Programma begrotingsjaar
Jaarlijks worden ondermeer de navolgende onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen gepland:
- het buitenschilderwerk;
- de vervanging van technische installaties;
- bouwtechnische werkzaamheden om de gebouwen in een adequate onderhoudstoestand te houden;
- het preventief onderhoud;
- Klachtenafhandeling.

Reddingbrigades

Doel
De reddingsbrigades hebben verschillende taken. Hun primaire taak is het bewaken van het strand in het hoogseizoen en er voor te zorgen dat bezoekers veilig kunnen zwemmen. De neventaken op het strand die uitgevoerd worden zijn: EHBO en opvang van zoekgeraakte kinderen. Maar naast de taken op het strand hebben de reddingsbrigades ook de taak om de ambulance te assisteren in het duingebied op plaatsen waar een normale ambulance niet kan komen, zoekgeraakte personen in het duin te zoeken en de brandweer te assisteren bij duinbranden. Al deze taken worden zo professioneel mogelijk en op vrijwillige basis uitgevoerd.

Herziening
Sinds 2011 wordt er voor de reddingsbrigades nieuw beleid ontwikkeld. Dit beleid wordt in 2013 aan uw raad voorgelegd.

Beleidskader
Voor de reddingsbrigades bestaat geen vastgesteld beleid.

Financiële consequenties beleidsdoel
Om de veiligheid op de het strand en het duin te waarborgen zijn er bedragen in de begroting opgenomen om de gebouwen te onderhouden en auto's en varend materieel te vervangen.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 is een bedrag van € 50.353 opgenomen voor de reddingsbrigades, dit is exclusief de kosten voor onderhoud van de gebouwen die uit de voorziening onderhoud gebouwen wordt gedekt.
Met de huidige middelen en vrijwilligers is het mogelijk de stranden rond de hoofdingangen veilig te houden en alle taken in het duin zo goed mogelijk uit te voeren. Aan investeringen is voor 2013 een bedrag opgenomen van € 141.000.

Onderwijshuisvesting

Doel
In stand houden van de schoolaccommodaties, dit als uitvoering van de gemeentelijke zorgplicht op de onderwijshuisvesting. Het onderhoudsniveau is sober en doelmatig.

Herziening
Jaarlijks wordt het onderwijshuisvestingsplan geactualiseerd.

Beleidskader
Verordening Onderwijshuisvesting, Wpo, Wec en Wvo.

Financiële consequenties beleidsdoel
Het onderhoudsniveau kan met de bestaande middelen in stand worden gehouden.

Financiële consequenties in de begroting
In de exploitatie 2013 (na ombuigingen) is een bedrag van € 481.675 opgenomen voor onderhoud van de onderwijshuisvesting. Aan investeringen is voor 2013 een bedrag van € 450.000 opgenomen.

Meerjarige exploitatiekosten (na ombuigingen) doorgewerkt in begroting.

expl 2014	expl 2015	expl 2016
434.175	386.675	339.175

Programma begrotingsjaar
Elk jaar een nieuw programma onderwijshuisvesting, de eerstvolgende in 2013.

Paragraaf C. Financiering

1 Inleiding

Volgens de Wet FIDO hebben wij als gemeente de verplichting twee treasury-instrumenten te hanteren:

1. het treasurystatuut waarin we de beleidsmatige infrastructuur voor het uitvoeren van de treasuryfunctie vastleggen (artikel 212, lid 3 Gemeentewet). Ons nieuwe treasurystatuut is vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 2 februari 2012.
2. de financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening waarin we respectievelijk de beleidsplannen voor het komende jaar en de uitvoering c.q. de resultaten daarvan behandelen.

In deze financieringsparagraaf leggen we het treasurybeleid van onze gemeente voor 2013 vast. We onderscheiden de volgende kernonderwerpen:

- De algemene ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasuryfunctie (hoofdstuk 2)
- Het treasurybeheer (hoofdstuk 3)
- De treasury-organisatie (hoofdstuk 4)
- De informatievoorziening voor de treasuryfunctie (hoofdstuk 5).

Bij de financieringsparagraaf hanteren we een indeling die aansluit op de 'Circulaire handreiking Treasury' van het ministerie van Binnenlandse Zaken d.d. 24 februari 2000.

2. Algemene ontwikkelingen

In dit hoofdstuk schetsen we de belangrijkste interne ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de treasuryfunctie, de treasury-organisatie, het risicoprofiel, de financiële positie, de vermogenswaarde en de geldstromen. Daarnaast benoemen we ook de belangrijkste externe ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op diverse onderdelen van de treasuryfunctie.

2.1 De belangrijkste interne ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen binnen de organisatie die van invloed zijn op:

- De treasuryfunctie
  Op het gebied van liquiditeitenbeheer en geldstromenbeheer moeten we maatregelen nemen die leiden tot efficiencyvoordelen. Het onderdeel administraties heeft hiervoor een liquiditeitsprognose opgezet. Om goed te kunnen prognosticeren is informatie uit de afdelingen over hun investeringen van groot belang. Voor het stroomlijnen van dit proces wordt door middel van de Interne Circulaire Treasury de nodige aandacht gevraagd aan de budgethouders.

- De treasury-organisatie

Begin 2012 heeft uw raad een nieuw treasurystatuut vastgesteld. Dit is het handboek met richtlijnen, voorschriften en overige bepalingen voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie. We toetsen blijvend de functionaliteit aan de hand van ervaringen en bevindingen en waar nodig heroverwegen en/of herzien we de functionaliteit van het treasurystatuut. Een belangrijke wijziging in het nieuwe statuut ten opzichte van het oude statuut, is het instellen van een treasurycommissie. De commissie bestaat uit: de portefeuillehouder financiën, de afdelingshoofden Bedrijfsvoering & Control en Interne Dienstverlening en de 1e medewerkers Financieel en Bedrijfsvoeringsadvies en Administraties. Zij verantwoordelijk voor het opstellen van een rentevisie en het opstellen van de paragraaf financiering, bereidt beleidsvoorstellen voor, adviseert bij het aantrekken en uitzetten van

gelden, bij het afsluiten van financiële contracten en rapporteert aan ons college over de uitvoering van het treasurybeheer.

- Het risicoprofiel
  In het treasurystatuut hebben we, aan de hand van wettelijke bepalingen, diverse risico's opgenomen en door middel van bepalingen beperkt tot minimale risico's. Het renterisico wordt verder behandeld in 3.2.1.2.

2.2 De belangrijkste externe ontwikkelingen

Macro-economische situatie

Vooral de uitvoer is hierin de belangrijkste stuwende kracht, maar ook de binnenlandse bestedingen, daartegenover staat een krimp van de particuliere consumptie. Per saldo verwacht het Centraal Planbureau (CPB) voor 2013 een groei van de Nederlandse economie met ¾%.
De kapitaalmarkt rente zal niet snel stijgen, omdat de economische onzekerheid waarschijnlijk nog aanhoudt, daarnaast is de kapitaalmarkt veel meer dan de geldmarkt afhankelijk van de markt van vraag en aanbod. De verwachting is dat de langlopende rente in 2013 een lichte stijging laat zien.

3. Treasurybeheer

3.1 Algemeen

Wat het treasurybeheer betreft hebben we vanaf het in werking treden van de wet FIDO (per 1 januari 2001) voldaan aan de eisen van deze regelgeving.
We moeten vorm geven aan het bedrijfseconomisch beheer van de financiële vermogenswaarden, - geldstromen, - posities en de hieraan verbonden risico's, evenals de rapportage daarop.

3.2 Risicobeheer

We onderscheiden de volgende risico's:

- renterisico's (vaste en vlottende schuld)
- kredietrisico's
- liquiditeitsrisico's
- valutarisico's
- koers- en derivatenrisico's

Hieronder geven we in subparagrafen een nadere toelichting.

3.2.1 Renterisicobeheer

3.2.1.1 Kasgeldlimiet

Het percentage dat dient als grondslag voor de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet is door het ministerie gesteld op 8,5%. De kasgeldlimiet is dan 8,5% van de totale begroting. Bij structurele overschrijding van de limiet moeten we na 3 maanden maatregelen treffen om de overschrijding teniet te doen. Bijvoorbeeld door het aantrekken van een vaste geldlening. Voor dit jaar komt de kasgeldlimiet op € 5.503.410, dit is 8,5% van € 64.746.000 (exploitatietotaal). In onderstaand overzicht toetsen we de werkelijke kasgeldlimiet aan de wettelijke 'FIDO'-norm (bedragen x € 1.000).

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Omvang begroting per 1 januari 2013	64.746	64.746	64.746	64.746
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- In bedragen	5.503	5.503	5.503	5.503
(2) Omvang vlottende korte schuld	0	0	0	0
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen				
Uitgezette gelden < 1 jaar				
(4) Saldo vlottende schuld / vlottende middelen	0	0	0	0
Toegestane kasgeldlimiet (1)	5.503	5.503	5.503	5.503
Ruimte (1) –(4)	5.503	5.503	5.503	5.503

3.2.1.2 Renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dit heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen.
We bepalen het renterisico op de vaste schuld door de netto renteherziening en de herfinanciering op te tellen. We berekenen de herfinanciering door het bedrag van de netto nieuw aan te trekken vaste schuld te vergelijken met de in het begrotingsjaar te betalen aflossingen.[1] De laagste van beide is het bedrag voor herfinanciering.
Hieronder confronteren we het renterisico met de renterisiconorm.

[1] Als namelijk de netto nieuw aan te trekken vaste schuld de aflossingen overstijgt, zullen we slechts een bedrag ter grootte van de te betalen aflossingen voor de herfinanciering gebruiken. Als de aflossingen de netto nieuw aan te trekken vaste schuld overstijgen, kunnen we ervan uitgaan dat de gehele netto nieuw aan te trekken vaste schuld voor herfinanciering wordt aangewend.

Renterisiconorm bedragen x €1.000		2013
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0
3a	Nieuwe aan te trekken vaste schuld (fin. tekort)	20.671
3b	Nieuwe te verstrekken lange leningen	0
4	Netto nieuw aan te trekken vaste schuld	20.671
5	Te betalen aflossingen	12.452
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	12.452
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	12.452
	Renterisiconorm	
8	Omvang begroting per 01-13	64.746
9	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage van totale begroting	20%
10	Rente risiconorm (8 x 9)	12.949
	Toets renterisiconorm	
10	Renterisiconorm	12.949
7	Renterisico op vaste schuld	12.452
11	Ruimte (+) / Overschrijding (-) ; (10 - 7)	497

3.2.2 Kredietrisicobeheer

Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep x € 1.000	Met/zonder (hypothecaire) zekerheid nominaal	Restant schuld in euro's per 31-12-2013	% van rest schuld
Woningcorporaties	16.890	11.772	55,2
Overige toegestane instellingen volgens het treasurystatuut (publieke taak)	3.805	2.718	12,7
Verstrekkingen aan ambtenaren	7.926	6.839	32,1
Totaal	28.621	21.329	100,0

3.2.3 Liquiditeitsrisicobeheer
Om het liquiditeitsrisico te beheersen richten we een liquiditeitsplanning in aan de hand van de volgende voorwaarden:

- De liquiditeitsplanning bevat tenminste de grootste kasstromen. Iedere afdeling levert de gegevens aan voor een per maand voortschrijdende, gemeentelijke liquiditeitsplanning.
- We hanteren een planningshorizon van 12 maanden. We verdelen de geldstromen die niet op maandbasis bekend zijn gelijkelijk en zodanig dat ze in maandcijfers worden aangepast.
- We actualiseren de planning (voorlopig) iedere maand. Grote afwijkingen in de planning van de afdelingen die vooraf bekend zijn, rapporteren we separaat.
- We leggen maandelijks de prognose en realisatie naast elkaar en rapporteren hierover aan de afdelingen.
- De treasurer volgt strak de data van inlevering van de gegevens omdat het cruciaal is dat elke afdeling op hetzelfde tijdstip de gegevens aanlevert zodat hij alle informatie tegelijk kan herzien.

Als we de liquiditeitsplanning op kasbasis goed ontwikkelen, kunnen we overgaan tot het opmaken van een liquiditeitsbegroting. Hiermee geven we inzicht in de liquiditeitseffecten van de gemeentebegroting.

3.2.4 Valutarisicobeheer
We sluiten leningen alleen in euro's af (zie treasurystatuut art. 8) omdat lenen in vreemde valuta valutarisico met zich mee brengt. We staan daarom lenen in vreemde valuta niet toe.

3.2.5 Koers- en derivatenrisicobeheer
We beperken de koersrisico's door uitsluitend gebruik te maken van: rekening courant, daggeld, deposito's, obligaties en garantieproducten. Daarbij beperken we de koersrisico's door de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning.

We maken geen gebruik van derivaten.

3.3. Gemeentefinanciering
In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de financieringspositie en een overzicht van de leningenportefeuille. Beslissingen voor financiering worden voornamelijk gebaseerd op informatie vanuit de liquiditeitsprognose.

3.3.1 Financiering

3.3.1.1 Financieringspositie
De totale reservepositie van de gemeente bedraagt per 1 januari 2013 € 19,6 miljoen.
De financieringspositie van de gemeente is dan als volgt te categoriseren.

	Financieringspositie (bedragen x 1.000)		
A1	Algemene reserve	5.699	
A2	Weerstandsvermogen	6.200	
			11.899
	Bestemmingsreserves	7.515	
			7.515
	Totaal reserves		19.414
	Risicovoorzieningen	2.736	
	Egalisatievoorzieningen	1.615	
	Voorzieningen uit bijdragen derden	1.137	
			5.488
	Totaal reserves en voorzieningen		24.902
	Vaste schulden	86.841	
			86.841
	Totaal vaste passiva		111.743
	Totale boekwaarde investeringen	92.670	
	Financiële vaste activa	24.221	
	Totaal vaste activa		116.891

De vermogenswaarde

De totale waarde aan vaste activa bedraagt in 2013 € 116,9 miljoen. Dit financieren we met een bedrag van € 24,9 miljoen aan reserves en voorzieningen en met een bedrag van € 86,8 miljoen aan opgenomen leningen waarvan € 23,4 miljoen rechtstreeks doorgeschoven zijn in uitgegeven leningen. De resterende financiering van 5,2 miljoen wordt, indien noodzakelijk (zit nog beneden kasgeldlimiet), gefinancierd met een extra aan te trekken geldlening. Daardoor komt het totaal van opgenomen leningen uit op € 92 miljoen.

De vermogensratio (het gedeelte vreemd vermogen in de vermogenspositie,
€ 92 / € 116,9 = 0,79.
Gecorrigeerd voor de (doorgeschoven) leningen u/g komt de vermogensratio op:
(€ 92 - € 23,4) / (€ 116,9 -€ 23,4) = 0,73.

3.3.1.2 Leningenportefeuille

In het volgende overzicht geven we de stand van de leningenportefeuille.

Mutaties in leningenportefeuille	Bedragen x € 1.000
Stand per 1 januari 2013	86.841
Nieuwe leningen (i.v.m. nieuw aan te trekken lening zoals opgenomen in de leningstaat)	20.671
subtotaal	107.512
Aflossingen	12.452
Stand per 31 december 2013	95.060

3.3.2 Relatiebeheer

Met relatiebeheer onderhouden we de relaties met financiële instellingen. Hiermee kunnen we optimaal gebruik maken van de marktconforme condities op de producten en diensten die de financiële instellingen ons leveren. Daarnaast zorgen we voor permanente beschikbaarheid van bancaire en financiële diensten tegen vooraf overeengekomen kwaliteit en prijs.

Hiervoor ontvangen we informatie van en spreken we periodiek met onze accountant en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De onderwerpen die we bespreken zijn: algemene gang van zaken, renteontwikkeling, rentevisie, (nieuwe) producten die van belang kunnen zijn voor onze gemeente, klankbord op het gebied van treasury etc.

3.4 Kasbeheer

Kasbeheer is een deelfunctie van treasury. Hiermee beheren we de geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot een jaar. We onderscheiden twee soorten kasbeheer:

1. Geldstromenbeheer
2. Saldo- en liquiditeitenbeheer

3.4.1 Geldstromenbeheer

Met het geldstromenbeheer voeren we alle activiteiten uit die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren, zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (incl. betalingsverkeer).

We hebben vier bankrekeningen bij de eerste huisbank (BNG) ondergebracht in een rente- en saldocompensatiecircuit. De bank ziet voor de rekening-courant afrekening deze rekeningen als één totaal. Het betalingsverkeer loopt in principe via de BNG. Daarnaast is het BNG circuit noodzakelijk omdat het rijk hun uitkeringen via de BNG aan de gemeente uitbetaalt. Bij de tweede huisbank, de ABN AMRO, houden we een rekening aan om extra rente te genereren bij overtollige kasgelden.

3.4.2 Saldo- en liquiditeitenbeheer

Met het saldo- en liquiditeitenbeheer beheren we de dagelijkse saldi en het financieren en uitzetten van middelen voor een periode tot een jaar.
Voor de korte financiering (rentetypische looptijd korter dan 1 jaar) maken we standaard gebruik van daggeld via de BNG. Als het rekening-courant krediet (bij debetstand van de rekening) bij de BNG hoger is dan € 0,34 miljoen, dan gaat het hogere krediet altijd automatisch over in een daggeldlening, omdat daggeld over het algemeen veel goedkoper is dan rekening-courant krediet. Als we een creditstand op de rekening hebben hoger dan € 0,136 miljoen dan zorgt de BNG voor automatische uitzetting op daggeld.

4. De organisatie

Om te zorgen dat we onze doelen realiseren, zijn we voortdurend bezig de gemeentelijke organisatie, de systemen en de processen te structureren. Door hier goed invulling aan te geven bieden we ons bestuur een organisatorische infrastructuur om uitvoering van de treasury te sturen en te beheersen en de interne organisatorische risico's te minimaliseren.

We hebben binnen onze organisatie de treasury centraal ondergebracht bij de afdeling Interne Dienstverlening onderdeel Administraties.
De treasuryfunctie plant en beheerst de cashflow (saldo van uitgaande en inkomende kasstromen), trekt gelden aan en zet zo nodig gelden uit op korte en lange termijn tegen zo laag

mogelijke kosten c.q. zo hoog mogelijke opbrengsten. Daarnaast houdt treasury zich ook bezig met de beleidsvorming en uitvoering betreffende risico's die we op financieel terrein lopen.
Met het oog op de omvang van de transacties en de hiermee samenhangende risico's zijn er bij de toedeling van de taken een aantal specifieke aandachtspunten. We zorgen voor een transparante functiescheiding tussen beleidsbepaling en -uitvoering en tussen de administratie en controle op de financiële transacties. We hanteren het "vier ogen" principe (twee handtekeningen).

5. Informatievoorziening

De activiteiten die we uitvoeren moeten inzichtelijk zijn. Toenemende flexibiliteit en eigen verantwoordelijkheid vereisen van ons om transparant te zijn en verantwoording af te leggen aangaande het financieel beleid. We verzamelen en verstrekken juiste, tijdige, volledige en relevante informatie. Hiermee maken we de activiteiten van treasury inzichtelijk en kunnen we de financiële en interne risico's beter beheersen. We waarborgen adequate informatie door een optimale administratieve organisatie en de interne controle.

Beleidsmatige informatie bestaat vooral uit de beleidskaders zoals we die hebben beschreven in het treasurystatuut. Concrete beleidsplannen en de uitvoering ervan hebben hun neerslag in de treasuryparagraaf.
We verzamelen de nodige beleidsmatige informatie om de (beleids)doelstellingen voor de treasuryfunctie die uw raad heeft gesteld te realiseren. Hiermee bevorderen we een transparant besluitvormingsproces.

We leggen verantwoording af over het al dan niet realiseren van de gestelde doelen en of we de treasuryfunctie binnen de kaders van het treasurystatuut hebben uitgevoerd. De verantwoording beschrijven we in de financieringsparagraaf van de jaarrekening.
Hierin rapporteren we op:

- Planning versus realisatie van de liquiditeitsposities;
- Analyse werkelijk versus gepland risicoprofiel;
- Eventueel aangegane derivaten;
- Naleving van procedures, richtlijnen en overige instructies.

Paragraaf D. Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling
Binnen een gemeente moet de bedrijfsvoering zo efficiënt mogelijk georganiseerd worden. Daarom is het management blijvend op zoek naar de beste oplossing voor diverse bedrijfsvoeringvraagstukken. Via de afdelingsplannen wordt de ontwikkeling van de bedrijfsvoering en de organisatie gepland en bewaken wij de voortgang.
Wij bewaken de omvang van de formatie en blijven investeren in belangrijke thema's als risicomanagement, budgetbewaking en procesverbetering via de methode LEAN.

Het afgelopen jaar zijn op verschillende terreinen ontwikkelingen op het gebied van regionale samenwerking in gang gezet. Wij nemen hierin actief deel, zodat wij goed op de hoogte zijn van deze ontwikkelingen en u tijdig kunnen adviseren over de kansen, mogelijkheden en bedreigingen op dit gebied.

Formatieontwikkeling
Ter informatie laten wij hieronder het verloop van de formatie over de afgelopen jaren zien (Tenzij uitdrukkelijk in de begroting opgenomen, zijn mutaties in de formatie budget neutraal tot stand gekomen):

Tijdstip	Formatie	Mutatie		Indexcijfer	Afname tov 01-01-2006
01-01-2006	283,0			100	
31-12-2006	274,0	-/-	9,0	97	3%
31-12-2007	265,0	-/-	9,0	94	6%
31-12-2008	256,5	-/-	8,5	91	9%
01-09-2009	249,5	-/-	7,0	88	12%
31-12-2009[1]	255,0	+	5,5	90	10%
31-12-2010	240,5	-/-	14,5	85	15%
31-12-2011	240,5			85	15%
31-12-2012[2]	241,5	+	1,0	85	15%

[1] *Bij de doorvoering van de reorganisatie per 01-09-2009 is de formatie tijdelijk verhoogd van 249,5 naar 255,0 fte, een uitbreiding van 5,5 fte. Daarbij is een taakstelling van 15 fte, te realiseren per 1 januari 2011 opgenomen. Daarnaast is er een aantal kleine mutaties geweest met een uitbreiding van per saldo 0,5 fte. Deze mutaties zijn gedekt binnen de begroting door verschuiving van budget inhuur derden naar eigen personeel.*

[2] *Dit betreft de omzetting van de tijdelijke formatie van de coördinator Centrum voor Jeugd en Gezin in vaste formatie.*

Ontwikkeling bovenformatieven
Er zijn eind 2012 geen medewerkers in dienst met de status bovenformatief. Wij verwachten op korte termijn ook geen nieuwe instroom.

Verzuim
Het ziekteverzuim ontwikkelt zich medio 2012 nog niet geheel in de gewenste richting. Het verzuimpercentage t/m 2e kwartaal 2012 is gemiddeld 5,32% en het streefcijfer voor 2012 is 4,6 % op jaarbasis. Daarom heeft in juni 2012 een workshop verzuimmanagement plaatsgevonden voor MT, teamleiders en P&O adviseurs. Tijdens deze bijeenkomst is gewerkt aan een eenduidige visie op het gebied van verzuim. Er is gekozen voor een gedragsmatige aanpak en besproken op welke wijze hieraan sturing wordt gegeven. In het gedragsmodel wordt er vanuit gegaan dat er bij verzuim sprake is van een keuzeproces. Volgens dit model gaat bij het beheersen van verzuim vooral om het beïnvloeden van de verzuimkeuze en daarmee van het verzuimgedrag.
Het resultaat is een plan van aanpak waarmee de gemeente Bergen volgens het nieuw vast te stellen verzuimbeleid stuurt op het halen van de streefcijfers.
Het streefcijfer voor 2013 stellen wij daarbij nog vast, waarbij vast staat dat dit lager moet zijn dan het streefcijfer van 2012.

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)
De uitvoering van de RI&E is gestart. Deze bestaat uit een ronde door het gemeentehuis, een vragenlijst voor medewerkers en het doornemen van de beleidsdocumenten. Hierdoor worden mogelijke knelpunten op het gebied van veiligheid en gezondheid in kaart gebracht. Dit is een verplichting van de Arbo-wet. Op 1 oktober 2012 is de rapportage van de knelpunten gereed en wordt een plan van aanpak gemaakt.

Paragraaf E. Verbonden partijen

De gemeente Bergen heeft een groot aantal publieke taken die verschillend van aard en omvang zijn. Voor een optimale uitvoering worden sommige van deze taken gemeenschappelijk met andere (regio) partijen uitgevoerd. Dit is vaak efficiënter, effectiever, er is meer expertise en een grotere bestuurlijke kracht. Met deze partijen treft onze gemeente gemeenschappelijke regelingen of neemt deel in naamloze of besloten vennootschappen. Dit zijn de verbonden partijen, publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisaties waar onze gemeente zowel een financieel belang in heeft als bestuurlijke zeggenschap over heeft.
Er is sprake van een financieel belang wanneer de gemeente geen verhaalsmogelijkheden heeft als de partij failliet gaat of wanneer de gemeente aansprakelijk wordt gesteld als de partij haar verplichtingen niet nakomt.
Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zitting heeft in het bestuur van de organisatie of daarvan aandeelhouder is.

Publiekrechtelijke verbonden partijen
Hierbij gaat het voornamelijk om de participatie in gemeenschappelijke regelingen in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
Onze gemeente is aan de volgende partijen verbonden:
1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
2. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD).
3. Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB).
4. Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK).
5. Milieudienst Regio Alkmaar (MRA).
6. Recreatiegebied Geestmerambacht.
7. Regionaal Historisch Centrum (RHC).
8. Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI)

Privaatrechtelijke verbonden partijen
Dit betreft deelname aan rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen. Onze gemeente neemt deel aan de volgende partijen:
9. Bank Nederlandse Gemeenten NV.(BNG).
10. NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH).
11. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.

In deze paragraaf wordt aan uw raad gerapporteerd over de volgende aspecten van de verbonden partijen:
- de naam en de vestigingsplaats;
- het programmanummer waaronder de verbonden partij in de begroting is opgenomen;
- het openbaar belang;
- de deelnemende partijen;
- het bestuurlijk belang;
- het financieel belang;
- de ontwikkelingen;
- de financiële gegevens: het eigen en vreemd vermogen aan het begin en aan het eind van de boekjaren 2011 en 2010 en het financiële resultaat over die jaren.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Programma: 1. Inwoners en bestuur.

Openbaar belang
Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.

Partijen
Alle regio Noord-Holland Noord gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum,
Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-De Rijp, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Niedorp, Koggenland, Opmeer, Schagen, Schermer, Stede Broec, Texel, Wieringen, Wieringermeer en Zijpe.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger als lid in het algemeen bestuur is burgemeester H. Hafkamp. Als plaatsvervangend lid is wethouder C. Roem aangewezen.
Met de Veiligheidsregio is 6 keer per jaar bestuurlijk overleg en 2 keer per jaar worden er themadagen georganiseerd.

Financieel belang
De deelnemers staan garant voor zover door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar voorafgaande aan dat waarin de garantie is verleend.

Ontwikkelingen
De Veiligheidsregio heeft de ambitie om in 2015 één van de vijf veiligste regio's van Nederland te zijn en dat te realiseren met inachtneming van de bezuinigingsopdrachten. Hiertoe gaat het Algemeen Bestuur het regionaal beleidsplan 2012-2015 'Slim samenwerken vanuit de basis' vaststellen in oktober 2012. Verder heeft Algemeen Bestuur op 29 juni het projectplan voor de regionalisering van de brandweer Noord-Holland Noord unaniem aangenomen. Dit moet er toe leiden dat per 1 januari 2015 de gemeentelijke brandweerkorpsen zijn opgegaan in één regionale organisatie.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	2.131	938
Vreemd vermogen	10.916	12.040
Resultaat over boekjaar	115	296

Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Programma: 2. Samenleving.

Openbaar belang
Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De GGD Hollands Noorden voert in opdracht van de gemeente het basispakket gezondheidszorg uit dat is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid.

Partijen
Alle regio Noord-Holland Noord gemeenten: Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-De Rijp, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Koggenland, Opmeer, Schagen, Schermer, Stede Broec, Texel en Zijpe.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger als lid in het algemeen bestuur is wethouder J. Mesu. Plaatsvervangend lid is wethouder A. Hekker. Er is 4 keer per jaar bestuurlijk overleg.

Financieel belang
Voor het betalen van rente en aflossing van geldleningen en in rekening-courant opgenomen gelden staan de deelnemers garant voor zover door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar voorafgaande aan dat waarin de garantie is verleend.

Ontwikkelingen
Mei 2010 heeft het Algemeen Bestuur van de GGD besloten dat de GGD 5% bezuinigt in 2011, 7,5% in 2013 en 10% in 2014. Tevens is besloten dat voor de GGD de Nullijn wordt gehanteerd met betrekking tot de loon- en prijsindexatie. Bij de behandeling van de begroting 2013 door het Algemeen Bestuur op 16 juni 2012 is met een krappe meerderheid besloten de nullijn voor de looncompensatie ook in 2013 toe te passen, maar wel af te zien van de nullijn voor de prijscompensatie. Omdat de begroting 2013 niet uitging van de nullijn, heeft het Algemeen Bestuur besloten de begroting wel vast te stellen, maar daaraan een taakstelling voor de looncompensatie te koppelen. In het najaar zal het Dagelijks Bestuur met een voorstel komen waarin wordt aangegeven hoe deze taakstelling wordt ingevuld en wat daarvan de consequenties zijn.
Wanneer de consequenties voor het Algemeen Bestuur niet acceptabel zijn, dan kan dat leiden tot een bijstelling van de taakstelling en daarmee tot een hogere inwonersbijdrage.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	788	204
Vreemd vermogen	4.403	6.006
Resultaat over boekjaar	633	336

Gemeenschappelijk Orgaan Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)

Programma: 2. Samenleving.

Openbaar belang
De ISOB coördineert en oefent de bevoegdheden van de gemeenteraad uit als bedoeld in artikel 48 Wet op het Primaire Onderwijs en als genoemd in de statuten van de stichting, met uitzondering van de opheffing van de school/scholen, de wijziging van de statuten of de ontbinding van de stichting of de terugvordering van de school/scholen. Deze laatste bevoegdheden blijven een bevoegdheid van de gemeenteraad. De ISOB-raad benoemt en houdt toezicht op de Raad van Toezicht van de ISOB. De rechten en plichten van de ISOB-raad staan beschreven in de ISOB-raad regeling en de statuten zoals vastgesteld door uw raad op 11 oktober 2011.

Partijen
Gemeenten Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Heiloo en Schermer.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger als lid in de ISOB-raad is wethouder J. Mesu. Plaatsvervangend lid is wethouder A. Hekker. Voorzitter van de ISOB-raad is de wethouder van Uitgeest. De ISOB-raad vergadert in ieder geval een keer per jaar. Op dit moment is afgesproken om jaarlijks 2 vergaderingen plaats, in juni en in oktober, waarbij ook thema's worden besproken, zoals de leerlingenkrimp. De ISOB-raad heeft de bevoegdheid om vóór de goedkeuring van de jaarstukken door de Raad van Toezicht een zienswijze te geven op basis van de statuten en de regeling.

Financieel belang
Bij ernstige structurele financiële problemen dienen de gezamenlijke gemeenten bij te dragen.

Ontwikkelingen
Op 5 juli 2011 zijn er op basis van de nieuwe wetgeving nieuwe statuten door de ISOB aan de deelnemende gemeentes voorgelegd en uw raad stelde de ontwerpstatuten vast op 11 oktober 2011, die een College van Bestuur en een Raad van Toezicht instelt. Op 1 januari 2013 gaat de nieuwe Raad van Toezicht van start. De nieuw aangezochte leden van de Raad van Toezicht zijn vanaf 1 mei 2012 al toegetreden tot het Algemeen Bestuur om in te werken. Per 1 augustus 2012 zijn 3 bestuursleden van het oude Algemeen Bestuur teruggetreden.

Financiële gegevens
Op het moment van aanleveren van deze paragraaf zijn de financiële gegevens over 2011 nog niet bekend. Naar verwachting keurt de Raad van Toezicht de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 goed in november 2012.

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen		6.294
Vreemd vermogen		3.242
Resultaat over boekjaar		-/- 98

Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)

Programma: 2. Samenleving.

Openbaar belang
Het werkvoorzieningschap heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit te voeren. De uitvoering van de Wsw is een wettelijke taak voor gemeenten. De verplichtingen en bevoegdheden uit de Wsw zijn overgedragen aan het werkvoorzieningschap.

Partijen
De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger als lid in het algemeen bestuur is wethouder J. Mesu. Als plaatsvervangend lid is wethouder A. Hekker aangewezen. Er is 1 à 2 keer per jaar bestuurlijk overleg. Ambtelijk is onze gemeente vertegenwoordigd in de beleidsadviescommissie die 6 wekelijks overlegt.

Financieel belang
De doelstelling is het weerstandsvermogen tot 1 januari 2013 in termijnen te verhogen naar een bedrag van minimaal 2 miljoen euro. Om een dergelijke reserve op te bouwen zal de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage gehandhaafd blijven tot eind 2012.

Ontwikkelingen
Het kabinet Rutte had het voornemen de Wet werk naar vermogen (Wwnv) per 1 januari 2013 in te voeren. In het wetsvoorstel Wwnv stond dat er één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt moet komen. Het doel van de Wwnv was onder andere om de toegang tot de Wsw en de Wajong beperken en mensen die nu onder deze regelingen vallen in de toekomst meer bij reguliere werkgevers te laten werken. Het kabinet wilde daarbij een bezuiniging van € 1,8 miljard doorvoeren. Na de val van het kabinet is het wetsvoorstel Wwnv controversieel verklaard. Pas nadat een nieuw kabinet is geformeerd wordt er meer duidelijk over de toekomst van deze regelingen en de bijbehorende budgetten. Invoering per 1 januari 2013 gaat niet meer lukken, maar de verwachting is wel dat het wetsvoorstel, in aangepaste vorm, terug komt op de agenda. Omdat het nog onduidelijk is welke gevolgen de geplande wetswijzigingen en de budgettering hebben, heeft het WNK van de provincie, evenals in 2011, uitstel gekregen voor het indienen van de vastgestelde begroting 2013 tot 1 januari 2013.

De gemeenten in de regio Alkmaar onderzoeken momenteel of zij tot een intensieve samenwerking kunnen komen op het gebied van sociale zaken. Ook de bedrijfsonderdelen re-integratie en Wsw van WNK worden hierin betrokken. De regiogemeenten zijn met elkaar in gesprek over het vormen van een intergemeentelijke sociale dienst waar (delen van) het WNK onderdeel van uit kan gaan maken.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	1.533	1.967
Vreemd vermogen	7.177	7.103
Resultaat over boekjaar	130	-/- 351

Gemeenschappelijke regeling Milieudienst Regio Alkmaar (MRA)

Programma: 4. Ontwikkeling openbare ruimte.

Openbaar belang
Het uitvoeren van milieutaken van de deelnemende gemeenten en het samenwerken op het gebied van milieu door de deelnemende gemeenten.

Partijen
De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Heiloo en Schermer.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger in het Algemeen bestuur is wethouder A. Hietbrink. Als plaatsvervangend lid is wethouder C. Roem aangewezen. Er is 6 keer per jaar bestuurlijk overleg.

Financieel belang
De kosten van de werkzaamheden, als bedoeld in artikel 5 tweede lid van de regeling, worden, voor zover deze niet door andere inkomsten worden gedekt, gedragen door de deelnemende gemeenten. De kostenverdeling vindt plaats op basis van het aantal uren dat door de individuele deelnemende gemeente van de milieudienst wordt afgenomen.

Ontwikkelingen
In 2009 is een akkoord bereikt door VROM, IPO en VNG over de taken en vormgeving van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD). In dit akkoord is afgesproken dat de RUD wordt belast met de uitvoering van een aantal milieugerelateerde gemeentelijke taken die als complex en bovenlokaal te classificeren zijn. In juni 2012 hebben de colleges gekozen voor scenario B één gemeenschappelijke regeling op de schaal van Noord-Holland Noord. Deze uitvoeringsorganisatie is verantwoordelijk en bevoegd voor minimaal het milieu basis-takenpakket en is aanspreekbaar op de taakuitvoering hiervan. De Regionale Uitvoeringsdienst NHN dient volgens de staatssecretaris per 1 januari 2013 operationeel te zijn. Vanaf juli 2012 gaat een kwartiermaker aan de slag om samen met de deelnemende partijen (21 gemeenten in Noord-Holland Noord, 3 milieudiensten en provincie) de transitie van de huidige situatie naar de nieuwe RUD NHN te realiseren. Daarna moeten de gemeenschappelijke regelingen van de drie milieudiensten worden ontbonden en de nieuwe gemeenschappelijke regeling voor de RUD NHN met de bijbehorende begrotingswijziging ter vaststelling aan de gemeenteraden en de provincie worden voorgelegd.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	612	479
Vreemd vermogen	1.068	811
Resultaat over boekjaar	260	36

Gemeenschappelijke regeling Recreatiegebied Geestmerambacht

Programma: 5. Beheer openbare ruimte.

Openbaar belang
Binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze gemeenschappelijke regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte plattegrond:
het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie;
het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu;
het tot stand brengen en onderhouden van een landschap.

Partijen
Provincie Noord-Holland en de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Langedijk.

Bestuurlijk belang
Adviserende leden in het algemeen bestuur zijn wethouder C. Roem en raadslid de heer T. Meedendorp. Plaatsvervangend lid is wethouder A. Hietbrink. Er is 2 keer per jaar bestuurlijk overleg.

Financieel belang
Voor dekking van de exploitatie van het Recreatieschap wordt de volgende verdeelsleutel gehanteerd Alkmaar 36%, Bergen 1,1%, Heerhugowaard 18%, Langedijk 9,6% en de provincie NH 35,3%. Daarbij is op te merken dat de gemeente Bergen geen stemrecht heeft en derhalve ook niet aansprakelijk is voor over- of onderschrijdingen van de begroting.
Tevens is op te merken dat het recreatieschap het beheer en uitvoering voert over het bestaand gebied, Geestmerambacht, de uitbreidingsgebieden en het nieuwe recreatiegebied Park van Luna, maar dat de gemeente Bergen alleen bijdraagt aan de exploitatie van het bestaande recreatiegebied Geestmerambacht.

Ontwikkelingen
Voor 2013 wordt de korting van 2% op de personeelstarieven gehandhaafd. Daarnaast heeft de gemeente Alkmaar voorgesteld om in 2013 voor de loonontwikkeling een index van 2,5% te hanteren en voor de prijsontwikkeling een index van 1,75%. Dit betekent een verhoging van 2,275%. Dit indexcijfer is aangehouden voor de programmabegroting 2013.
Voor de gemeente Bergen wordt in de programmabegroting 2013 uitgegaan van een bijdrage van € 6.463.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	6.820	262
Vreemd vermogen	3.386	4.889
Resultaat over boekjaar	0	0

Gemeenschappelijke regeling Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)

Programma: 5. Beheer Openbare Ruimte

Openbaar belang
De verwerking van de door de deelnemende gemeenten ingevolge de Wet Milieubeheer verkregen afvalstoffen.

Partijen
Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk, Niedorp, Schermer, Uitgeest en Wormerland.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger in het algemeen bestuur is wethouder C. Roem. Als plaatsvervangend lid is wethouder A. Hietbrink aangewezen. Er is 3 keer per jaar bestuurlijk overleg.

Financieel belang
De deelnemende gemeenten staan gezamenlijk garant voor de betaling van rente en aflossing van de door het lichaam gesloten leningen en opname van rekening-courant gelden, alsmede van de door anderen aangegane leningen die door het lichaam worden gegarandeerd, naar verhouding van het inwonertal op 1 januari, voorafgaande aan het jaar waarin voor de eerste maal rente en aflossing is verschuldigd.
De VVI is één van de 17 aandeelhouders van de NV Huisvuilcentrale (HVC) en heeft 529 aandelen A in bezit. Op basis van artikel 32 van de gemeenschappelijke regeling betekent dit voor de deelnemende gemeenten een garantieaandeel op basis van het aantal inwoners. Jaarlijks wordt een garantstellingprovisie van 1% over de gegarandeerde leningen per 1 januari van het betreffende boekjaar uitgekeerd.

Ontwikkelingen
Bij de bepaling van het dividend van de HVC geldt als uitgangspunt dat de in het boekjaar uitgekeerde garantstellingprovisie en het dividend samen 40% bedraagt van het nettoresultaat van het boekjaar. Naar verwachting bedraagt de in het boekjaar uitgekeerde garantstellingprovisie al meer dan 40% van het nettoresultaat van het boekjaar, waardoor er over 2012 geen dividend wordt uitgekeerd.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	24	24
Vreemd vermogen	598	652
Resultaat over boekjaar	0	0

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHC)

Programma: 7. Middelen.

Openbaar belang
De gemeente heeft de wettelijk verplichte taak tot het beheer van het gemeentearchief.

Partijen
De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Graft-De Rijp, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen, Schermer, Zijpe en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Bestuurlijk belang
Vertegenwoordiger als lid in het algemeen bestuur is wethouder A. Hekker. Plaatsvervangend lid is wethouder J. Mesu. Er is 1 à 2 keer per jaar bestuurlijk overleg.

Financieel belang
De partijen staan garant voor het betalen van rente en aflossing van geldleningen en in rekening-courant opgenomen gelden voor zover terzake door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De partijen nemen aan de garantie deel in de verhouding tot de bijdragen als bedoeld in artikel 29 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling.

Ontwikkelingen
Het RHCA heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een op een breed publiek gericht historisch centrum voor de gehele regio. De publieksvriendelijke studiezaal en de website met toegang tot uitgebreide gedigitaliseerde bronnen, leiden tot vele positieve reacties van de gebruikers. In 2011 eindigde het RHCA op een tweede plaats in een landelijke enquête waarin de tevredenheid onder de bezoekers van archieven en hun websites gemeten werden.
Het meeste urgente probleem van het RHCA was het gebrek aan depotruimte. De aanwas van archieven verliep sneller dan verwacht. Daarnaast voldeed het depot niet meer aan de wettelijke eisen. Eind 2012 wordt het nieuwe depot opgeleverd aan de Bergerweg.
De volgende ontwikkeling waar het archief voor staat is de ontwikkeling van een digitaal depot (het zgn. e-depot). Nadat de papieren archieven zijn veiliggesteld voor de toekomst door de bouw van de nieuwe archiefbewaarplaats, moet het RHCA zich voorbereiden op de komst van de digitale archiefbestanden die de gemeenten de komende jaren zullen overdragen.
De herziene programma begroting 2013 wordt naar verwachting in september 2012 vastgesteld. Er zijn wijzigingen voorgesteld in de vergadering van het Algemeen bestuur van het RHCA op 11 juni jl. Deze wijzigingen zijn het gevolg van het hanteren van de nullijn voor de loon- en prijsindexatie en van het voorstel van het Dagelijks Bestuur om de gemeente Heerhugowaard een korting te verlenen op hun jaarlijkse bijdrage.
Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om akkoord te gaan de verminderde inkomsten te compenseren met extra inkomsten die worden opgebracht door het verhuren van depotruimte en een meevaller van de energiekosten.
In de komende periode (2012-2014) wordt het RHCA geconfronteerd met een bezuinigingstaakstelling van in totaal 10%. Verdere bezuiniging, gecombineerd met de verzwaring van de wettelijke taken, resulteert in het afstoten van taken.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	272	565
Vreemd vermogen	974	2.016
Resultaat over boekjaar 2010	172	459

Overeenkomst financiële dienstverlening Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Programma: 7. Middelen.

Openbaar belang
BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Partijen
Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.

Bestuurlijk belang
Onze gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die wij bezitten. De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene vergadering voor aandeelhouders door wethouder C. Roem. Als plaatsvervangend lid is wethouder A. Hietbrink aangewezen.

Financieel belang
Van de aandelen BNG is 50% in bezit van het rijk en 50% van gemeenten en provincies.
Onze gemeente heeft 149.994 aandelen in bezit à € 2,50.

Ontwikkelingen
Gedurende het begrotingsjaar 2011 hebben zich geen veranderingen voorgedaan in het belang dat onze gemeente in de BNG heeft.

Het gaat goed met de BNG. De winst over 2011 (netto € 256 miljoen) ten opzichte van 2010 (€ 257 miljoen) is nagenoeg hetzelfde gebleven. De nettowinst van de BNG over het 1e halfjaar 2012 bedraagt € 159 miljoen. Hoe hoog de netto winst eind van het jaar uitkomt, is echter nog uiterst onzeker. De bank wordt namelijk ook geraakt door de crisis, ondanks de hoge kredietwaardigheid van haar klanten, moest de bank € 1 miljoen afschrijven, omdat enkele debiteuren leningen niet meer konden terug betalen. De stroppenpot van de bank is daarom verhoogd van € 6 naar € 37 miljoen.
Doordat de BNG haar solvabiliteitsratio moet verhogen, heeft zij het percentage van het jaarlijkse dividend verlaagd van 50% naar 25%. Hierdoor halveerde de dividend uitkering voor onze gemeente, tot € 172 duizend. Dit zet zich in ieder geval voort tot 2018. In onze ombuigingsmaatregelen hebben we deze aframing verwerkt.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	1.897.000	2.259.000
Vreemd vermogen	134.563.000	116.274.000
Resultaat over boekjaar	256.000	257.000

N.V. Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)

Programma: 7. Middelen

Openbaar belang
De GKNH beheert de aandelen Nuon van de deelnemende gemeenten in het voormalig Gasbedrijf. Hiermee is de zeggenschap over het netwerkbedrijf gewaarborgd.

Bestuurlijk belang
De gemeente Bergen is als mede-eigenaar van de GKNH vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Financieel belang
Onze gemeente heeft 6% van de aandelen van de NV Houdstermaatschappij GKNH.

Ontwikkelingen
De Nederlandse energiebedrijven zijn gesplitst in een netwerkbedrijf en een productie en/of leveringsbedrijf. Het netwerkbedrijf blijft verantwoordelijk voor de publieke taak van het netwerk. Als gevolg van deze splitsing heeft uw raad op 26 mei 2009 ingestemd met de verkoop van de aandelen Nuon productie en leveringsbedrijf. Dit vindt in tranches plaats in de periode 2009-2015. De N.V. GKNH blijft wel zeggenschap houden in het netwerkbedrijf.

Financiële gegevens

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen	29.941	29.933
Vreemd vermogen	8.328	11.127
Resultaat over boekjaar	51.156	10.995

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.

Programma: 6. Economie, toerisme en cultuur.

Openbaar belang
Het genereren van meer duurzame autonome economische groei binnen de regio en meer investeringen van elders in de regio. Deze groei en investeringen dienen zich te vertalen in nieuwe werkgelegenheid.

Partijen
Alle regio Noord-Holland Noord gemeenten: Alkmaar, Anna Paulowna, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-De Rijp, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heiloo, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Niedorp, Koggenland, Opmeer, Schagen, Schermer, Stede Broec, Texel, Wieringen, Wieringermeer, Zijpe, de provincie Noord-Holland en de Kamer van Koophandel Noordwest-Holland.

Bestuurlijk belang
Onze gemeente is als mede-eigenaar van het ontwikkelingsbedrijf vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente is vertegenwoordigd in de algemene vergadering voor aandeelhouders door wethouder C. Roem.

Financieel belang
50% van de aandelen is geplaatst bij de provincie Noord-Holland, 48% bij gemeenten van de regio Noord-Holland Noord en 2% bij de Kamer van Koophandel Noordwest-Holland. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Als een aandeelhouder wil terugtreden is hij verplicht om zijn aandelen aan te bieden aan de overige aandeelhouders. De exploitatiebijdrage is berekend naar rato op basis van het inwoneraantal van de gemeente.
Bij de oprichting van het Ontwikkelingsbedrijf in 2007 is voor totaal bedrag van € 50.000 aan aandelen geplaatst. Onze gemeente heeft 1.000 aandelen met een nominale waarde van € 1 per stuk.

Ontwikkelingen
Vanuit de aandeelhouders is de wens uitgesproken om een nadere invulling van werkzaamheden door het Ontwikkelingsbedrijf NHN op te stellen. Daarvoor is ambtelijk een werkgroep bezig om te onderzoeken op welke wijze het ONHN kan worden vormgegeven zodat zij haar werkzaamheden optimaal kan uitvoeren. Naar verwachting wordt eind 2012 hier door de aandeelhouders een keuze in gemaakt. In onze ombuigingsmaatregelen is een stelpost opgenomen om met ingang van 2015 te stoppen met het Ontwikkelingsbedrijf, nader onderzoek moet uitwijzen of dit haalbaar is.

Financiële gegevens
De jaarcijfers 2010 en 2011 zijn niet aangeleverd.

Bedragen x € 1.000	31 december 2011	31 december 2010
Eigen vermogen		
Vreemd vermogen		
Resultaat over boekjaar		

Paragraaf F. Grondbeleid

Wat is de visie op grondbeleid?

In april 2006 is de nota grondbeleid door uw raad vastgesteld. Deze nota geeft de kaders en uitgangspunten voor het grondbeleid van onze gemeente.
De visie op het grondbeleid is dat het grondbeleid bijdraagt aan een gewenste ruimtelijke ontwikkeling waarmee een verantwoord woon- en werkklimaat kan worden behouden of versterkt.

De hoofddoelstelling is dat wij vanuit de regiefunctie de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen versterken en het grondbeleid op een financieel transparante opzet en op economisch verantwoorde wijze uitvoeren.

Grondbeleid is geen doel op zich maar een instrument om gewenste ruimtelijk of maatschappelijke ontwikkeling te realiseren.
Uitgangspunten zijn daarbij:

- De toedeling van schaarse grond aan beoogde functies vindt evenwichtig plaats;
- Bij nieuwbouwprojecten wordt ten minste 40 procent sociale woningbouw gerealiseerd;
- Een grondexploitatie is ten minste kostenneutraal;

De gemeente bepaalt per locatieontwikkeling zijn keuze voor actief of facilitair grondbeleid of voor een combinatie daarvan. Deze keuze is mede afhankelijk van de gemeentelijke grondpositie, van doelstellingen en ambities en van de risicoreserve.

Waarin is het gemeentelijk grondbeleid vastgelegd?

- Kadernota Grondbeleid april 2006
- Beleidsplan Gebouwen- en woningen beheer 2007
- Beleidsnotitie snippergroen februari 2008
- Strandnota juni 2008
- Beleidsnotitie Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens 2009
- Nota gronduitgifte en grondprijzen februari 2010

Grondbeleid in de huidige begroting

Beheer Vastgoed
Het gemeentelijk vastgoed inclusief gronden wordt beheerd door team Vastgoed. Het gaat om circa 700 titels inzake agrarische gronden, ondergrond voor opstallen, snippergroen, het strand, maatschappelijk vastgoed waaronder enkele sportaccommodaties, overige gebouwen en woningen.

Grondexploitaties behorend bij ruimtelijke projecten
In de huidige financiële administratie vormen projecten onderdeel van de exploitatie of ze zijn ondergebracht in aparte door de raad vastgestelde gemeentelijke grondexploitaties.
De kosten (en opbrengsten) van projecten komen in het eerste geval direct ten laste of ten gunste van het financiële resultaat van het jaar waarin ze gerealiseerd worden.
Per jaar moet er dekking zijn voor de uitgaven. Nadeel van deze manier is dat minder inzichtelijk is welke kosten aan project kunnen worden toegerekend.

Bij een aparte grondexploitatie wordt het financiële resultaat van een project direct in beeld gebracht. Gedurende de looptijd wordt het project blijvend geactualiseerd. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. Voor tussentijds winst nemen, geldt de afweging tussen het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt er toe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.

De belangrijkste ontwikkelingen

- Structuurvisie Landelijk Gebied (vastgesteld 2010)
- Structuurvisie Winkelkern Bergen (vastgesteld 2011)
- Structuurvisie Schoorl Klopt (nog vast te stellen)
- Diverse ontwikkelingen Egmond aan Zee (nog vast te stellen)
- Structuurvisie Lamoraal (nog vast te stellen)
- Regionale woonvisie en Regionaal actie plan
- Recente ontwikkelingen vastgoedmarkt
- De Wet ruimtelijke ordening (incl. de Grondexploitatiewet) per 1 juli 2008

Lopende vastgoed projecten

In de komende jaren wordt uitvoering gegeven aan enkele grotere ruimtelijke projecten en een heel aantal kleinere. Voor (delen van) deze projecten worden in diverse soorten overeenkomsten de gemaakte afspraken vastgelegd (intentieovereenkomst, samenwerkingsovereenkomst, planschadeovereenkomst, huurovereenkomst en koopovereenkomst).

- Mooi Bergen

Hiervoor is een structuurvisie vastgesteld, waarin ook aandacht wordt besteed aan de wijze waarop deze moet worden gerealiseerd (uitvoeringsparagraaf).
In Bergen centrum hebben wij enkele posities verworven. Deze verwervingen zijn strategisch van aard en worden in een latere fase doorverkocht aan een ontwikkelaar. Het is niet de bedoeling om zelf tot ontwikkeling over te gaan. Voor de verwerving is de huidige marktwaarde betaald. Het risico bestaat dat er gezien de recente ontwikkelingen op de vastgoedmarkt of als de ontwikkelingen niet door gaan met een (rente)verlies moeten worden verkocht.

- Schoorl Klopt en Lamoraal

Hiervoor is een apart budget opgenomen in de begroting, dat zoals hiervoor beschreven ten laste komt van het jaar waarin de kosten worden gemaakt.
Wij hebben in de te ontwikkelen gebieden enkele posities en verwerven er wellicht nog enkele. Deze verwervingen zijn strategisch van aard. Het is niet de bedoeling om zelf tot ontwikkeling over te gaan. Voor de verwerving wordt de huidige marktwaarde betaald. Het risico bestaat dat er gezien de recente ontwikkelingen op de vastgoedmarkt of als de ontwikkelingen niet door gaan met een (rente)verlies moeten worden verkocht.

- Boendemakershof

De ontwikkelaar vormt de locatie om de huurwoningen te laten voldoen aan de eisen van de huidige tijd. Er worden 32 woningen gerealiseerd, waarvan 26 in de sociale huursfeer. Voor deze locatie is een postzegelbestemmingsplan vastgesteld.
Door het herinrichten van de locatie vindt er een grondruiling plaats. Hiervoor ontvangen wij een koopsom.

- De Laars, woningen Elkshove en Dr. Van Peltlaan

Bij De Laars en bij Elkshove verkopen we grond voor woningbouw, bij De Laars een pand voor herontwikkeling. Bij deze projecten leggen wij in een gronduitgifte overeenkomst vast dat de

projectontwikkelaar zorg draagt voor de inrichting van de openbare ruimte volgens onze eisen en dat 40 procent sociale woningbouw wordt gerealiseerd. Daarnaast ontvangen wij nog een bedrag voor de grond.

- Egmond aan Zee

In Egmond aan Zee wacht een aantal locaties op herontwikkeling. Bij De Werf, Torensduin, het Watertorenterrein, de voormalige Trompschool, de voormalige bibliotheek en de voormalige brandweerkazerne is gemeentegrond betrokken.

- Zusters Ursulinen terrein

Bij het Ursulinen terrein in Bergen wordt een ontwikkeling gerealiseerd op grond die al in bezit is van een projectontwikkelaar. In die gevallen sluiten wij exploitatie- overeenkomsten, waarin naast de voorwaarden dat de projectontwikkelaar de openbare ruimte inricht volgens onze eisen en dat 40 procent sociale woningbouw in het plan wordt opgenomen. Ook wordt vastgelegd dat de projectontwikkelaar kosten die wij maken om de ontwikkeling mogelijk te maken vergoedt. Wij ontvangen geen bedrag voor grond.

- Gemeentehuis

De financiële consequenties op basis van een programma van eisen voor de toekomstige huisvesting in een nieuw gemeentehuis volgens scenario 4 zijn onderzocht en worden in 2012 beoordeeld door het MT, de OR, het college en de vakcommissie. De raad wordt hierover begin 2013 geïnformeerd.

- Multifunctionele accommodatie in De Marke

De Marke is bezig met de planvorming voor een nieuwe MFA (multifunctionele accommodatie) en woningbouw voor de dekking van de kosten hiervoor. Voor deze ontwikkeling is grond van de gemeente nodig. Ook wordt onderzocht op welke manier de gemeente een belang kan nemen in deze MFA van circa 600 m2. De financiële consequenties voor de gemeente van de realisatie van een MFA in De Marke worden onderzocht. In 2013 wordt de raad hierover geïnformeerd.

- Afstoten vrijkomende huurwoningen

Een doorgaand proces is het afstoten van niet “kernvastgoed” zoals vrijkomende huurwoningen, waarvan de bestaande overeenkomst is beëindigd.

- Snippergroen

Elk kwartaal worden de verzoeken behandeld waarin om aankoop van kleine stukjes gemeentegrond wordt verzocht. Deze verzoeken worden getoetst aan de bestaande notitie snippergroen.

- Strand

De verhuurprijzen voor het strand zijn in 2012 herzien. In ieder geval de komende 5 jaar wordt gewerkt conform een nieuwe, transparantere methodiek.

- Onrechtmatig in gebruik genomen gemeentegrond

In 2012 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van onrechtmatig in gebruik genomen gemeentegrond. Het vervolgtraject wordt projectmatig uitgevoerd.

- Afstoten niet kern vastgoed

Eind 2012 legt het college aan de raad een besluit voor over het verkleinen van de vastgoed portefeuille als het gaat om gebouwen. Begin 2013 volgt een besluit met betrekking tot gronden. Vanaf 2013 wordt begonnen met afstoten.

- Beleidsplan gebouwen- en woningenbeheer

Eind 2012 legt het college aan de raad de beleidsnota Vastgoed Portefeuille Management voor, ter vervanging van het beleidsplan Woningen en Gebouwen uit 2007.

- Portefeuille Management

Vanaf 2013 zal er worden gewerkt aan een geautomatiseerd vastgoed portefeuille management systeem waarmee het gemeentelijk vastgoed efficiënter wordt beheerd en waarmee onder andere beter inzicht wordt verschaft in het rendement van het gemeentelijk vastgoed.

Paragraaf G. Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleid van de gemeentelijke heffingen voor 2013 tot en met 2016.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- tarievenbeleid
- hoofdlijnen per belastingsoort
- opbrengstoverzicht
- lokale lastendruk
- kwijtscheldingsbeleid

1 Tarievenbeleid

In het coalitieakkoord 2012-2014 en de bijbehorende ombuigingsvoorstellen zijn criteria vastgesteld die van belang zijn voor de samenstelling van de concept begroting voor het volgend jaar.

1. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing geldt dat volledige kostendekkendheid zal worden nagestreefd, gelet op de directe relatie met de exploitatie-uitgaven;
2. Voor de onroerende zaakbelastingen (OZB) wordt een stijging van maximaal het inflatiecijfer toegepast;
3. Voor de overige belastingen, heffingen en leges geldt dat de opbrengsten jaarlijks worden verhoogd met een percentage. Voor de meerjarenbegroting 2013-2016 is daarom een verhoging van 2% gehanteerd.

Voor het te hanteren inflatiecijfer voor het bepalen van de OZB opbrengst en de tarieven voor 2013 en verder is bij de behandeling van de perspectiefnota 2012-2015 het volgende besloten: “Gehanteerd wordt de actuele stand per 1 september voorafgaand aan het begrotingsjaar van het inflatiecijfer (CPI, alle huishoudens) uit de kortetermijnraming van het CPB. Dit inflatiecijfer wordt, uitgezonderd eventuele extremen, meerjarig doorgetrokken”. Op 1 september 2012 was het geraamde inflatiecijfer 2 %. Voor 2013 en de opvolgende jaren wordt daarom een stijging van 2% van de OZB opbrengsten begroot.

Bij bovenvermelde uitgangspunten wordt uitgegaan van een verhoging van de opbrengst over het bestaande areaal aan belastbare feiten en de bij de afzonderlijke belastingen, rechten en retributies behorende heffingsgrondslagen. Toename en afname van het areaal en/of de heffingsgrondslagen kunnen leiden tot hogere of lagere opbrengsten ten opzichte van de berekende stijgingen.

Tot slot is het van belang te vermelden dat een 2% opbrengststijging over heffingen en leges in de praktijk kan leiden tot onwerkbare tarieven van centen achter de komma. Op dit punt is er al een staande praktijk van afronding op 5 eurocenten, halve euro’s en/of hele euro’s afhankelijk van de belastingsoort.

<u>Tarieven</u>

De tarieven voor de belastingsoorten waarvan op dit moment onvoldoende duidelijkheid is over de omvang van het areaal worden in deze paragraaf niet genoemd. Alle belastingtarieven worden evenals de legestarieven bij het vaststellen van de belastingverordeningen en legesverordening 2013 aan uw raad voorgelegd.

2 Hoofdlijnen per belastingsoort

2.1 Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De onroerende zaakbelastingen betreffen een drietal belastingen, te weten;

- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van woningen;
- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van niet-woningen;
- een onroerende zaakbelasting voor gebruikers van niet-woningen.

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De onroerende zaakbelastingen voor het eigendom van woningen en niet-woningen worden geheven van degene die op 1 januari van het belastingjaar in het Kadaster bekend staat als de zakelijk gerechtigde van de onroerende zaak. De onroerende zaakbelasting voor het gebruik van niet-woningen wordt geheven van de degene die op 1 januari van het belastingjaar de gebruiker van de onroerende zaak is.

De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de waarde in het economisch verkeer van de onroerende zaak. De belasting wordt geheven als percentage van deze waarde. De waarde van de onroerende zaken wordt vastgesteld onder het regiem van de Wet WOZ.

Kerncijfers, waardeontwikkeling en areaal

De kerncijfers voor de bepaling van de te verwachten opbrengst van de onroerende zaakbelastingen betreffen het aantal woningen, het aantal niet-woningen, de totaalwaarde van de woningen, de totaalwaarde van de niet-woningen en het percentage van de leegstand van niet-woningen op 1 januari van het belastingjaar.

Opbrengsten

Rekeninghoudend met een nagenoeg gelijkblijvend areaal, een lichte daling in de waarde voor de komende jaren en een uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2013 en de opvolgende jaren worden de begrote opbrengsten voor 2013 tot en met 2016 als volgt geraamd:

	2013	*2014*	*2015*	*2016*
Gebruikers niet-woningen	858.000	875.000	893.000	911.000
Eigenaren niet-woningen	1.095.000	1.117.000	1.139.000	1.162.000
Eigenaren woningen	5.650.000	5.763.000	5.878.000	5.996.000
Totaal opbrengst OZB	**7.603.000**	**7.755.000**	**7.910.000**	**8.069.000**

2.2 Afvalstoffenheffing

Bij de berekening van de afvalstoffenheffing is volledige kostendekking het uitgangspunt. Tot de kosten behoort, naast de directe kosten voor het inzamelen en verwerken van de afvalstoffen, ook een aandeel in de kosten van:

- Straatreiniging: 30% aandeel
- Strandreiniging: 30% aandeel van de schoonmaakkosten
- BTW

Bij hantering van het uitgangspunt van een volledige kostendekking bepalen de geraamde kosten het tarief voor het komende jaar. Als gedurende het boekjaar sprake is van overdekking (meer werkelijke opbrengsten dan werkelijke kosten) wordt het meerdere in de egalisatievoorziening gestort. Daarentegen wordt bij een onderdekking (meer werkelijke kosten dan werkelijke opbrengsten) het verschil aan de egalisatievoorziening onttrokken.

De afvalstoffenheffing kent, buiten de tarieven voor extra containers, een tweetal tarieven, te weten een tarief voor:

- meerpersoonshuishoudens en
- voor alleenwonenden/2e woningen/vakantiewoningen.

Dit laatste tarief bedraagt 75% van het eerstgenoemde. Belastingplichtig is de gebruiker van een perceel waar de gemeente een inzamelplicht heeft voor huishoudelijke afvalstoffen.

Kerncijfers

In de tussentijdse rapportage is aangegeven dat de kerncijfers voor de afvalstoffenheffing in 2012 lager uitkomen dan verwacht. De hierbij genoemde oorzaken zijn structureel en zorgen ervoor dat werkelijke aantallen voor de komende jaren naar beneden dienen te worden bijgesteld. In de berekening van de opbrengst in relatie tot de kostendekkendheid wordt uitgegaan van 4.862 éénpersoons- en 9.012 meerpersoonshuishoudens. In deze aantallen wordt de komende jaren geen groei verwacht.

Naast deze lagere aantallen zorgt de verhoging van de BTW er voor dat de kosten van de inzameling met ca. € 70.000 stijgen.

Opbrengsten

Rekeninghoudend met een gelijkblijvend areaal zoals genoemd bij de kerncijfers, een positief blijvende voorziening en een stijging in de inzamelkosten worden de opbrengsten voor 2013 tot en met 2016 als volgt geraamd:

	2013	*2014*	*2015*	*2016*
Afvalstoffenheffing	3.958.000	4.237.000	4.288.000	4.316.000

Tarieven

Om de hierboven geraamde opbrengsten te realiseren worden de tarieven als volgt voorgesteld:

	2013	*2014*	*2015*	**2016**
Éénpersoonshuishouden	233	249	252	254
Meerpersoonshuishouden	310	332	336	338

2.3 Rioolheffing

Het uitgangspunt bij de heffing van de rioolheffing is maximale kostendekkendheid. De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een object van waaruit direct of indirect water wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering. De heffingsgrondslag voor de rioolheffing heeft een relatie met het afgevoerde water dat vanuit het object wordt afgevoerd.
Er is een gedifferentieerd tarievenstelsel dat opgebouwd is uit eenheden per 500 m^3 waterverbruik. Veruit de meeste woningen vallen onder de eerste eenheid: het basistarief.

Gelijk aan de afvalstoffenheffing is ook bij de rioolheffing volledige dekking van de geraamde kosten die de gemeente maakt het principiële uitgangspunt. De werkelijke verschillen worden gestort in, c.q. onttrokken aan de egalisatievoorziening.

De kerncijfers voor de bepaling van de hoogte van de inkomsten uit de rioolheffing zijn:

- het aantal percelen voor het basis tarief (0 tot en met 500 m^3 waterafvoer)
- het aantal percelen vallend onder grootverbruik (gestaffeld boven de 500 m^3 afgevoerd water), gedifferentieerd naar de tariefstaffel.

Het uitgangspunt is om de burger niet met grote lastenverzwaringen te confronteren. Daarom is bij de bepaling van het tarief, de aanwezige egalisatievoorziening al op voorhand ingezet, waardoor deze negatief wordt, om de tariefsaanpassing tot een aanvaardbaar niveau te kunnen beperken. In de Perspectiefnota 2008 is een meerjarig voorstel gedaan om, rekening houdend met extra investeringen, in 2013 weer tot een positieve voorziening te komen. Als toezichthouder is de Provincie Noord-Holland hiermee akkoord gegaan. Door lagere uitgaven heeft de voorziening al eind 2011 positief saldo bereikt.

Kerncijfers
In de tussentijdse rapportage is aangegeven dat de kerncijfers voor de rioolheffing in 2012 lager uitkomen dan verwacht. De hierbij genoemde oorzaken zijn structureel en zorgen ervoor dat werkelijke aantallen voor de komende jaren naar beneden dienen te worden bijgesteld. In de berekening van de opbrengst in relatie tot de kostendekkendheid wordt uitgegaan van 17.346 eenheden. In dit aantal zijn de grootverbruiktarieven teruggerekend naar het basistarief. In dit aantal wordt de komende jaren geen groei verwacht.

Conform het coalitieakkoord 2012 wordt vanaf 2013 in de berekening van de heffing een gefaseerde doorberekening van de veegkosten (30%) en baggerkosten (50%) opgenomen. In de jaarschijf 2013 wordt de helft (€ 213.000) van de doorberekening meegenomen in met ingang van 2014 het volledige bedrag (ruim € 420.000).

Opbrengsten
Rekeninghoudend met een gelijkblijvend areaal zoals genoemd bij de kerncijfers, een verhoging van de kapitaallasten en een positief blijvende voorziening worden de opbrengsten voor 2013 tot en met 2016 als volgt geraamd:

	2013	*2014*	*2015*	*2016*
Rioolheffing	5.117.000	5.481.000	5.637.000	5.811.000

Tarieven
Om de hierboven geraamde opbrengsten te realiseren wordt het basistarief als volgt voorgesteld:

	2013	*2014*	*2015*	**2016**
Rioolheffing	295	316	325	335

2.4 Hondenbelasting
Belastingplichtigen en heffingsgrondslag
De belasting wordt geheven van houders van één of meer honden. Er zijn twee tarieven: een tarief per hond en een tarief voor kennels.

Kerncijfers
Voor de bepaling van de te verwachten opbrengst van de hondenbelastingen zijn de kerncijfers over het aantal honden, en het aantal kennels bepalend.

Het aantal in onze gemeente geregistreerde honden is licht gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. De laatste grote controle heeft eind 2009 plaatsgevonden. Gelet op de relatief geringe opbrengsten is het niet kostenefficiënt om een dergelijke controle jaarlijks uit te voeren. Het is een verwachte trend dat het aantal in de periode na een controle daalt. In de samenwerking met de gemeente Alkmaar wordt voor 2013 een controle voorbereid. Hierover wordt duidelijk gecommuniceerd via de media. Dat heeft invloed op de blijvende aangiftebereidheid van de inwoners en houdt het areaal van de geregistreerde honden op peil.

Tarieven
Bij een opbrengstverhoging van 2% en een gelijkblijvend areaal stijgt het tarief met 2%.

	2013	2014	2015	**2016**
Per hond	78,05	79,60	81,10	82,70
Kennels	671,20	684,60	698,30	712,25

De tarieven zijn afgerond op 5 eurocent.

Opbrengsten
Op grond van bovenvermelde tarieven en van 2 % opbrengststijging per jaar worden de begrote opbrengsten voor 2013 tot en met 2016 als volgt geraamd:

	2013	2014	2015	2016
Hondenbelasting	167.200	170.500	173.900	177.400

2.5 Forensenbelasting
Belastingplichtigen en heffingsgrondslag
De forensenbelasting wordt geheven van personen die niet in Bergen wonen, maar hier wel gedurende meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De heffingsgrondslag voor de forensenbelasting is een percentage van de WOZ-waarde. Als gevolg hiervan heeft het niet stijgen, of zelfs dalen van de WOZ-waarde door een stagnerende onroerendgoedmarkt ook gevolgen voor de opbrengst van de forensenbelasting.

De forensenbelasting wordt in de regel na afloop van het belastingjaar geheven. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat eerst de 90 dagen periode dient te zijn doorlopen, en anderzijds doordat er een samenloop is met de toeristenbelasting, waarbij de toeristenbelasting voorgaat voor de forensenbelasting. Pas na afloop van het belastingjaar kan worden bepaald of er sprake is van een belastingplicht voor de forensenbelasting of voor de toeristenbelasting.

Kerncijfers, waardeontwikkeling en areaal
De heffing van de Forensenbelasting gebeurt achteraf. Het areaal voor deze belasting bestaat uit het aantal tweede woningen dat voldoet aan de criteria van de forensenbelasting. Voor de bepaling van de kerncijfers is in het eerste kwartaal van 2012 vast komen te staan dat het areaal groter is dan eerder is gehanteerd. Dit als gevolg van voortschrijdend inzicht in de hantering van geldende jurisprudentie. Als gevolg hiervan heeft het college in juli 2012 de geraamde opbrengsten voor 2012 met € 50.000 verhoogd. Dit betreft een structurele verhoging

Door de begeleiding van de uitbesteding van belastingtaken naar Alkmaar en de intensivering van de controle op de toeristenbelasting, waren er achterstanden ontstaan in de heffing van de Forensenbelasting. Nu de achterstanden zijn weggewerkt, blijkt dat er in navolging van de eerder genoemde opbrengstverhoging sprake is van extra structurele meeropbrengsten. Het betreft hier met name de in de afgelopen jaren geopende parken die zijn ontstaan op de terreinen van voormalige campings.
Hoewel voor de nu opgelegde aanslagen over de jaren 2009-2011 de bezwaartermijn nog loopt, is onze inschatting dat er sprake is van een structurele meeropbrengst van € 200.000.

Opbrengsten
Rekeninghoudend met de structurele uitbreiding van het areaal en het uitgangspunt van een stijging van 2% van de opbrengsten in 2013-2016 worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2013	2014	2015	2016
Forensenbelasting	1.383.000	1.411.000	1.439.000	1.468.000

2.6 Toeristenbelasting

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag
De toeristenbelasting wordt geheven voor het tegen betaling overnachten in de gemeente door personen die niet in het bevolkingsregister van Bergen staan ingeschreven. De belasting wordt geheven van degene die overnacht of die daartoe de gelegenheid biedt. De aanslagoplegging voor de toeristenbelasting vindt, op grond van het heffingsstelsel, na afloop van het belastingjaar plaats, op basis van de ingediende aangiften.

Kerncijfers en areaal
In de afgelopen jaren is intensief gecontroleerd op de juistheid en volledigheid van de gevoerde verblijfsadministraties door de aanbieders van verblijf, alsmede op de volledigheid van het areaal (het aantal aanbieders van verblijf). Als gevolg hiervan is de aangiftemoraal toegenomen en de kwaliteit van de gevoerde administraties verbeterd. Naast het aantal overnachtingen kent de toeristenbelasting ook forfaitaire tarieven voor vaste jaarplaatsen en seizoenplaatsen. Heffingsgrondslag voor deze tarieven is het aantal plaatsen dat voor deze tarieven in aanmerking komt.

Vanwege de economische omstandigheden is bij de vaststelling van de voorgaande begrotingen rekening gehouden met een vermindering van het aantal te belasten overnachtingen. De vaststelling van de belastingaanslagen vindt pas na afloop van het belastingjaar plaats. Zo worden de opbrengsten voor 2011 pas in 2012 zichtbaar. De resultaten van 2009 en 2010 hebben een hogere opbrengst laten zien dan verwacht. De resultaten voor 2011 zijn nog niet volledig in beeld zodat niet beoordeeld kan worden of de meeropbrengst van de voorgaande jaren als trendmatig kan worden gezien.

Uw raad heeft op 28 juni 2012 de Verordening toeristenbelasting 2013 vastgesteld. In dit besluit is een tariefsverhoging van € 1,30 naar € 1,45 vastgesteld. Deze verhoging is gebaseerd op de eveneens op 28 juni 2012 vastgestelde ombuigingsvoorstellen.

Opbrengsten
Rekeninghoudend met de bovengenoemde stijging in 2013 en het oorspronkelijke uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2014-2016 en de verhoging van het tarief worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2013	2014	2015	2016
Toeristenbelasting	1.630.000	1.663.000	1.696.000	1.730.000

2.7 Precariobelasting

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De precariobelasting wordt geheven van degenen die voorwerpen hebben die zich op, onder of boven openbare gemeentegrond bevinden. De precariobelasting bestaat uit permanente belastbare feiten (bijvoorbeeld terrassen en uithangborden) en incidentele belastbare feiten (bijvoorbeeld een tijdelijke bouwcontainer). De tarieven voor de afzonderlijke belastbare feiten zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening precariobelasting.
In de regel worden de aanslagen voor de permanente belastbare feiten na afloop van het belastingjaar opgelegd. Dit aangezien pas na afloop van het belastingjaar de omvang van de belastingplicht bekend is.

Wijziging verordening

Voor 2012 heeft uw raad een gewijzigde verordening vastgesteld. Hierbij was een gelijkblijvende opbrengst één van de uitgangspunten. Daarbij is de verordening vereenvoudigd, gecomprimeerd en zijn er vrijstellingen voor evenementen en braderieën ingevoerd. De wijziging van de verordening wordt begin 2013 geëvalueerd op basis van door uw raad vastgestelde criteria.

Kerncijfers en areaal

Door periodieke controles in het veld wordt de actualiteit van de bestandsgegevens voor de precariobelasting op peil gehouden. Daarnaast leiden vergunningaanvragen tot inzicht in belastbare feiten.

Het areaal voor de precariobelasting van de permanente belastbare feiten is redelijk stabiel. Door wijziging in de opbouw van de verordening zal een gedeelte hiervan wegvallen. In de vastgestelde tarieven is hier echter rekening mee gehouden zodat er geen reden is om aan te nemen dat de opbrengst gaat afwijken van de voorgaande jaren.

Opbrengsten

Rekening houdend met het uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2013-2016 worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2013	*2014*	*2015*	*2016*
Precariobelasting	116.800	119.100	121.500	123.900

2.8 Parkeerbelastingen

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

Bij de parkeerbelastingen onderscheiden we drie soorten belastingen:

1. *Parkeergelden*
2. *Parkeernaheffingsaanslagen (parkeerboetes)*
3. *Rechten parkeervergunningen*

1. Parkeergelden

Voor voertuigen die op bepaalde dagen en tijden geparkeerd worden, op daartoe aangewezen openbare parkeerplaatsen, is de eigenaar van het voertuig parkeergeld verschuldigd. Het doel van de belasting is het reguleren van parkeergedrag en verkeersstromen.

2. Naheffingsaanslagen (parkeerboetes)

Als er geen of onvoldoende parkeergeld is betaald worden naheffingsaanslagen opgelegd. Wij hanteren het door het rijk vastgestelde maximumtarief.

3. Rechten parkeervergunningen
Naast het parkeergeld en de naheffingsaanslagen zijn de parkeervergunningen een inkomstenbron vanuit de parkeerbelasting.

Kerncijfers en areaal
Op 28 juni 2012 heeft uw raad de ombuigingsvoorstellen als kader voor uitwerking van de meerjarenbegroting 2013-2016 vastgesteld. Als gevolg hiervan is op 4 oktober 2012 een voorstel aan uw raad voorgelegd voor het gewijzigd vaststellen van de Verordening parkeerbelastingen en de bijbehorende tarieventabel. Bij dit voorstel is ook een voorstel tot wijziging van de begroting 2013-2016 voorgelegd.

Opbrengsten
Bij het op dit moment ramen van de begrote opbrengsten wordt de genoemde toekomstige besluitvorming buiten beschouwing gelaten. Uitgaande van gelijkblijvende aantallen en parkeerduur, boetes en vergunningen ontwikkelt de opbrengst van de parkeergelden, boetes en vergunningen zich als volgt:

	2013	*2014*	*2015*	*2016*
Parkeerbelasting (parkeergeld)	2.472.000	2.521.000	2.571.000	2.622.000
Naheffingsaanslag	443.500	443.500	443.500	443.500
Parkeervergunningen	310.200	310.200	310.200	310.200

2.9 Marktgelden
Belastingplichtigen en heffingsgrondslag
Voor het innemen van een standplaats op de markten in Egmond en Bergen wordt marktgeld geheven. De berekening van de hoogte van het marktgeld wordt gedaan naar strekkende meters van de kraam.

Kerncijfers en areaal
Het heffingsareaal wordt bepaald door het aantal strekkende meters kramen dat op de markt wordt geplaatst. Normaliter is er voor de markt in Egmond maximaal 97 m1, en praktisch 80 m1, beschikbaar. Voor de markt in Bergen is er maximaal 169 m1 en praktisch 150 m1 beschikbaar.

Opbrengsten
Bij een gelijkblijvend areaal en 2% stijging van de opbrengsten per begrotingsjaar zien de opbrengsten er als volgt uit:

Verwachte opbrengst	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*
Marktgeld	13.040	13.300	13.570	13.840

2.10 Lijkbezorgingsrechten
Belastingplichtigen en heffingsgrondslag
De lijkbezorgingsrechten worden geheven voor ondermeer het begraven van personen en voor het onderhoud van de begraafplaatsen. De tarieven voor de afzonderlijke belastbare feiten staan opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening lijkbezorgingsrechten.

Kerncijfers en areaal
De kerncijfers voor de lijkbezorgingsrechten bestaan hoofdzakelijk uit het aantal meerjarige rechten op graven en dergelijke, het aantal begravingen en bijzettingen per jaar en het aantal onderhoudsrechten op graven en dergelijke.

Opbrengsten
Rekening houdend met het uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2013-2016 worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2013	2014	2015	2016
Lijkbezorgingsrechten	432.000	440.600	449.400	458.400

Tarieven
Bij de tariefstelling voor de afzonderlijke lijkbezorgingsrechten geldt dat deze uit praktische overwegingen op 5 eurocent worden afgerond, waarbij over het geheel genomen de 2% opbrengststijging wordt bewerkstelligd.

2.11 Leges
Belastingplichtigen en heffingsgrondslag
Leges kunnen worden geheven voor van gemeentewege verleende diensten. De diverse diensten waarvoor leges zijn verschuldigd zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de legesverordening.

Kostendekkendheid en transparantie
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft op 15 april 2010 de Leidraad legestarieven omgevingsvergunning gepresenteerd. Het is de bedoeling dat de decentrale overheden de Leidraad gebruiken bij het vaststellen van de tarieven voor de begroting. Burgers en bedrijven kunnen de Leidraad gebruiken om te beoordelen wat een redelijke bandbreedte is en waarom deze redelijk is.

Voor gemeenten betekent dit dat in ieder geval de leges voor de omgevingsvergunningen transparant dienen te zijn en de gemaakte beleidsafspraken helder. De gemeente Bergen NH heeft vooruitlopend op de discussie gesteld dat feitelijk de gehele legesverordening onderwerp van transparantie dient te zijn. Hierbij is met nadruk van belang dat de tariefsopbouw zuiver en voor een ieder inzichtelijk behoort te zijn.

De huidige legesverordening van de gemeente Bergen is het product van een samenvoeging dan wel harmonisering van de voormalige legesverordeningen van de gemeenten Bergen, Schoorl en Egmond. Een transparante onderbouwing van de tarieven was onvoldoende aanwezig. Dit gaf aanleiding om de gehele verordening en tarieventabel te herzien.

In het kader van de kostendekkendheid en de transparantie heeft er in 2012 een allesomvattend onderzoek plaatsgevonden. Het resultaat van dit onderzoek wordt in de vorm van een herziene verordening en onderbouwde tarieventabel ter vaststelling aan uw raad voorgelegd. Bij dit voorstel wordt indien van toepassing een voorstel tot wijziging van de begroting 2013-2016 voorgelegd.

Opbrengsten
Bij het op dit moment ramen van de begrote opbrengsten wordt de genoemde toekomstige besluitvorming buiten beschouwing gelaten. Rekening houdend met het uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2013-2016 worden de begrote opbrengsten, behoudens wettelijk gemaximeerde tarieven, geraamd zoals weergegeven in het opbrengstenoverzicht.

3. Opbrengstenoverzicht

In dit overzicht staan opgenomen de werkelijke opbrengsten 2011, en de opbrengsten zoals in de begroting 2012-2016 staan opgenomen. Vanaf de jaarschijf 2013 is een afronding opgenomen.

prod.nr	*Progr*	*Belastingsoort*	*Rekening 2011*	*Begroting 2012*	*Begroting 2013*	*Begroting 2014*	*Begroting 2015*	*Begroting 2016*
6.004.01	3	Leges huwelijken	54.759	64.000	65.300	66.600	67.900	69.300
6.004.02	3	Leges ov.burg.stand	7.963	8.238	8.400	8.570	8.740	8.910
6.004.03	3	Leges rijbewijzen	134.444	149.123	149.100	149.100	149.100	149.100
6.004.04	3	Leges reisdocumenten	179.476	166.000	166.000	166.000	166.000	166.000
6.004.05	3	Leges GBA	23.331	25.000	25.500	26.010	26.530	27.060
6.004.06	3	Leges APV	17.348	24.781	25.280	25.790	26.310	26.840
6.004.07	3	Leges gehandicapten-Parkeerkaarten	9.808	9.098	9.280	9.470	9.660	9.850
6.120.01	1	Leges gebruiks-vergunningen	2.774	3.316	3.380	3.450	3.520	3.590
6.215.01	4	Parkeergelden	2.379.352	2.423.162	2.472.000	2.521.000	2.571.000	2.622.000
6.215.02	4	Parkeernaheffings-aanslagen	531.043	443.489	443.500	443.500	443.500	443.500
6.215.02	4	Rechten parkeer-vergunningen	330.563	310.180	310.200	310.200	310.200	310.200
6.311.01	6	Marktgelden	12.730	12.788	13.040	13.300	13.570	13.840
6.732.01	5	Lijkbezorgingsrechten	411.301	423.487	432.000	440.600	449.400	458.400
6.725.01	5	Afvalstoffenheffing	3.920.538	3.754.788	3.958.000	4.237.000	4.288.000	4.316.000
6.726.01	5	Rioolheffing	4.660.974	4.926.812	5.117.000	5.481.000	5.637.000	5.811.000
6.823.01	3	Leges bouwvergunningen	713.795	475.975	475.975	575.975	575.975	525.975
6.931.01 en 02	7	OZB	7.158.161	7.612.000	7.603.000	7.755.000	7.910.000	8.069.000
6.935.01	7	Forensenbelasting	1.097.121	1.159.437	1.383.000	1.411.000	1.439.000	1.468.000
6.936.01	7	Toeristenbelasting	1.801.862	1.435.477	1.630.000	1.663.000	1.696.000	1.730.000
6.937.01	7	Hondenbelasting	151.780	163.895	167.200	170.500	173.900	177.400
6.939.01	7	Precariobelasting	122.099	114.481	116.800	119.100	121.500	123.900
		Totaal generaal	23.721.722	23.705.527	24.573.955	25.596.165	26.086.805	26.529.865

4. Lokale lastendruk

Onder lokale lastendruk wordt verstaan het totaal aan woonlasten van de drie voornaamste gemeentelijke heffingen voor particuliere huishoudens, te weten de Onroerende Zaakbelastingen (OZB), de Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing.

OZB

Om de gemiddelde woonlastenstijging op OZB te berekenen zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Een lichte daling van de WOZ waarde
- Een nagenoeg gelijkblijvend areaal
- Een stijging van de opbrengsten OZB met het inflatiecijfer van 2 % : het tarief voor 2013 wordt dan 0,099%
- een gemiddelde woningwaarde voor de OZB van € 335.000;

De gemiddelde OZB woonlast voor 2013 komt daarmee op € 331. In 2012 was deze € 316. De stijging van OZB last is daarmee 4,74 %.

De woonlasten OZB is alleen van toepassing op huiseigenaren.

Afvalstoffen en rioolheffing
Om de gemiddelde woonlastenstijging op afvalstoffenheffing en rioolheffing te berekenen zijn de volgende uitgangspunten gekozen:

- De afvalstoffenheffing 2013 bedraagt voor een meerpersoonshuishouden € 310
- De rioolheffing 2013 bedraagt € 295

De totale woonlast op afvalstoffen en rioolheffing komen daarmee op € 605. In 2012 was dit € 575. In 2013 is de stijging van de woonlasten 5,2 % ten opzichte van 2012.

Deze woonlastenstijging is van toepassing op huurders en woningeigenaren.

Totale woonlastenstijging huiseigenaren
Omdat op huiseigenaren ook de heffing van OZB van toepassing is wordt de totale woonlastenstijging van huiseigenaren apart berekend.
Uit bovengenoemde uitgangspunten voor de tarieven OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing; alsmede een gemiddelde woningwaarde van € 335.000 komen de totale gemiddelde woonlasten voor huiseigenaren in 2013 op € 936. In 2012 was dit € 891. In 2013 is de stijging van de totale woonlasten voor eigenaren 5,1 % ten opzichte van 2012.

Op basis van deze uitgangspunten kan een vergelijk met de gemiddelde lastendruk met het voorgaande jaar worden gemaakt, en kan onze gemeente tevens worden vergeleken met buurgemeenten (Coelo atlas van lokale lasten).

Prognose woonlastenstijging over de jaren 2013-2016
Hieronder volgt een tabel waarin een prognose wordt gegeven voor de woonlastenstijgingen tot en met 2016. Hierbij zijn als uitgangspunt gebruikt:

- Een lichte daling van de WOZ waarde
- Een nagenoeg gelijkblijvend areaal
- Een stijging van de opbrengsten OZB met het inflatiecijfer van 2 %
- een gemiddelde woningwaarde voor de OZB van € 335.000;
- De tarieven voor rioolheffing van de begroting 2013
- De tarieven voor afvalstoffenheffing van de begroting 2013

Onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van de lokale lastendruk in tabel en grafiekvorm

Belasting-jaar	Tarief afval-stoffen-heffing	Tarief riool-heffing	Totale woonlast voor huurders	Lasten-stijging voor huurders	Stijgings-% voor huurders	Gemid-delde woning-waarde	Lokale last OZB	Totale woonlast woning-eigenaren	Lasten-stijging woning-eigenaren	Stijgings-% voor woning-eigenaren
2008	309	143	452			320.000	291	743		
2009	280	179	459	7	1,5%	336.000	302	761	18	2,4%
2010	280	224	504	45	9,8%	336.000	305	809	48	6,3%
2011	280	268	548	44	8,7%	336.000	309	857	48	5,9%
2012	291	284	575	27	4,9%	336.000	316	891	34	4,0%
2013	310	295	605	30	5,2%	335.000	331	936	45	5,1%
2014	332	316	648	43	7,1%	335.000	335	983	47	5,0%
2015	336	325	661	13	2,0%	335.000	342	1.003	20	2,0%
2016	338	335	673	12	1,8%	335.000	349	1.022	19	1,9%

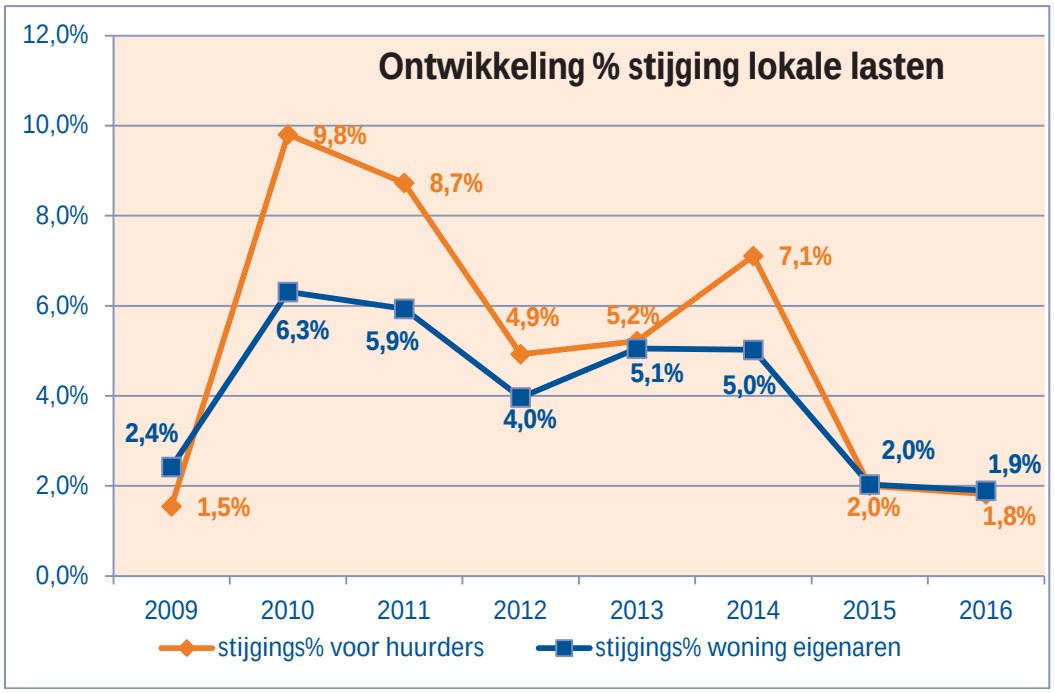

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Lasten 2011	Baten 2011	Saldo 2011	Lasten 2012	Baten 2012	Saldo 2012	Lasten 2013	Baten 2013	Saldo 2013
A. Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is									
OZB gebruikers		754	754		880	880		860	860
OZB eigenaren		6.404	6.404		6.732	6.732		6.762	6.762
Forensenbelasting		1.097	1.097		1.159	1.159		1.183	1.183
Toeristenbelasting		1.802	1.802		1.435	1.435		1.464	1.464
Hondenbelasting		152	152		164	164		167	167
Reclame									
Precario		122	122		114	114		116	116
Totaal A		10.331	10.331		10.485	10.485		10.552	10.552
B. algemene uitkeringen									
Gemeentefonds		25.057	25.057		24.083	24.083		23.544	23.544
Totaal B		25.057	25.057		24.083	24.083		23.544	23.544
C. dividend									
Dividenden/beleggingen	26	3.456	3.430	26	673	647	26	2.991	2.966
Totaal C	26	3.456	3.430	26	673	647	26	2.991	2.966
D. saldo van de financieringsfunctie									
Rente eigen financieringsmiddelen									
Totaal D									
E. overige algemene dekkingsmiddelen									
Algemene lasten									
Kosten geldleningen en uitzettingen < 1jaar	18		-18	25		-25	25		-25
Overig financieel concernbeleid (excl. Onvoorzien)	615	96	-519	31	220	189	111	90	-21
Uitvoering wet woz	729		-729	782		-782	799		-799
Lasten heffing gem. belastingen	125	21	-104	245	30	-215	192	30	-162
Kwijtscheldingen	186		-186	190		-190	188		-188
Bestuurlijke vernieuwing	30		-30	78		-78	47		-47
Totaal E	1.703	117	-1.586	1.350	250	-1.100	1.362	120	-1.242
Totaal A t/m E (Algemene Dekkingsmiddelen)	1.729	38.960	37.232	1.376	35.492	34.116	1.388	37.208	35.820

Deze tabel wordt nadat de begroting door uw raad is aangenomen nog geactualiseerd.

Bijlage 2. Overzicht financiële vermogenspositie

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde Begin 2013	Investeringen 2013	Bijdr. van derden 2013	Afschr. & afloss. 2013	Boekwaarde Eind 2013
Materiële vaste activa naar economisch nut					
Gronden en terreinen	3.866			16	3.850
Woonruimten	4	789			793
Bedrijfsgebouwen	20.915	1.044	91	1.460	20.407
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	45.387	2.772		1.187	46.972
Vervoermiddelen	1.378	350		234	1.494
Machines apparaten en installaties	1.971	58		403	1.626
Overige materiële vaste activa	3.859	781		583	4.057
Totaal	77.379	5.794	91	3.883	79.199
Materiële vaste activa naar maatschappelijk nut					
Gronden en terreinen	29			6	24
Woonruimten					
Bedrijfsgebouwen	28			2	26
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.726	4.325	285	789	17.978
Vervoermiddelen					
Machines apparaten en installaties	62			3	59
Overige materiële vaste activa	145	39		63	121
Totaal	14.991	4.365	285	863	18.208
Financiële vaste activa					
Leningen u/g woningcorporaties	13.757			1.985	11.772
Leningen u/g overige	2.776			57	2.718
Hypotheken ambtenaren	6.855			16	6.839
Deelnemingen en effecten	519				519
Langlopende vorderingen	315				315
Bijdragen aan activa in eigendom van derden					
Totaal	24.221			2.058	22.163
Immateriële vaste activa					
Kosten afsluiten geldleningen/saldo (dis)agio					
Kosten onderzoek en ontwikkeling	300			92	208
Totaal Immateriële vaste activa	300			92	208
Totaal bijlage B	116.891	10.159	376	6.897	119.777

De financiering

Langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Saldo per 1 januari 2013	Op te nemen 2013	Aflossingen 2013	Saldo per 31 december 2013
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen:				
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	875		167	708
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	85.966	20.671	12.285	94.353
binnenlandse bedrijven				
overige binnenlandse sectoren				
buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
Subtotaal onderhandse leningen	86.841	20.671	12.452	95.060
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen				
Totaal	**86.841**	**20.671**	**12.452**	**95.060**

Reserves en voorzieningen

De staat van reserves en voorzieningen is achteraan bijlage 6 in dit boekwerk opgenomen.

Bijlage 3. Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten 2013 Het gehanteerde grensbedrag is € 50.000 en de bedragen zijn afgerond op € 1.000	Prg.	Lasten 2013	Baten 2013
CJG/WMO gelden en alg beleid JZ	2	103.000	
Uitwerking demografische ontwikkeling in een Sociale Structuurvisie	2	75.000	
Bergen op weg naar de top in dienstverlening	3	150.000	
De projecten: Mooi Bergen, Ontwerp ons Derp, Lamoraal en Schoorl Klopt	4	240.000	
Opbrengst verkoop locaties accommodatiebeleid kern Bergen [1)]	4	3.371.000	3.371.000
Afboeken boekwaarde gebouwen bij levering accommodatiebeleid kern Bergen [1)]		311.000	311.000
Verkoop aandelen NUON [1)]	7	2.604.000	2.604.000
Tijdelijke formatie IDV voor digitalisering van processen	7	157.000	
Digitalisering van het bouwarchief	7	150.000	
Extra capaciteit voor de uitvoering van het procesvoorstel integrale toegang	7	200.000	
TOTAAL		**7.361.000**	**6.286.000**

[1)] Mutaties zijn saldo neutraal, omdat de opbrengsten worden gestort in de algemene reserve en de lasten worden onttrokken uit de algemene reserve.

Bijlage 4. Wijzigingen in investeringsplan

Min is voordeel plus is nadeel

Overzicht mutaties investeringsplan begroting 2013				Mutaties kapitaallasten				*Mutaties in kredietbedragen*				
act. nr.	Omschrijving	P	AT	2013	2014	2015	2016	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	
2120	Tankautospuit 643 (BGN)	1	15	-6.988	-29.706	-28.846	-20.998	*-258.000*			*258.000*	vervanging doorschuiven
2290	Veiligh.mid., ademluchttoestel. en cilinders brdw.	1	8	-3.792	-19.630	5.178	5.022	*-140.000*	*165.000*			vervanging doorschuiven en uitbreiden met maskers
2291	Blusvoertuig 642 EadH/EB	1	15	-6.906	-29.360	-28.510	-20.754	*-255.000*			*255.000*	doorschuiven
2298	Veiligheidsmid, brandweer Testapparatuur ademlucht	1	10	-542	-2.413	100	100	*-20.000*	*20.000*			vervanging doorschuiven
2300	Vulinstallatie ademlucht brandweer	1	8	-1.354	-7.253	312	312	*-50.000*	*50.000*			vervanging doorschuiven
2466	Vervanging communicatieapparatuur	1	5	0	-677	-6.135	-5.885		*-25.000*			vervalt
2467	Vervanging veiligheidsmiddelen	1	10	0	-2.085	-11.374	-10.989		*-77.000*			vervalt
2470	Vervanging kleding (Veiligheidslaarzen)	1	5	0	0	-542	-4.367			*-20.000*	*20.000*	vervanging doorschuiven
2295	Overlevingspakken Redd.brigades Bergen en Schoorl	1	5	-339	-3.068	-2.943	-2.818	*-12.500*				vervalt
2590	Vervanging bijpost Camperduin SRB	1	15	0	1.354	5.758	5.591		*50.000*			vervanging

Overzicht mutaties investeringsplan begroting 2013				Mutaties kapitaallasten				*Mutaties in kredietbedragen*				
act. nr.	Omschrijving	P	AT	2013	2014	2015	2016	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	
2591	Vervanging strandpost Hargen SRB	1	15	0	5.146	21.877	21.243		*190.000*			vervanging
2603	Waterscooter SRB	1	7	0	0	542	3.793			*20.000*		vervanging
2606	Overlevingspakken ERB	1	5	0	358	3.240	3.108		*13.200*			vervanging
	Totaal programma 1			**-19.920**	**-87.334**	**-41.343**	**-26.642**	*-735.500*	*386.200*	*0*	*533.000*	
2573	Vervangingsinvesteringen schoolgebouwen 2016	2	20	0	0	0	12.188				*450.000*	vervanging
2242	Vervangingsinvesteringen Onderwijs 2012	2	20	629	-348	-333	-316					vervanging
2375	Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 5 jr	2	5	3	23	22	21	*93*				herijking aan onderhoudsplan
2376	Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 10 jr	2	10	43	233	226	218	*1.581*				zie boven
2377	Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 20 jr	2	20	-3	-12	-12	-12	*-127*				zie boven
2378	Planning De Beeck 2014, afschrijvingstermijn 5 jr	2	5	0	79	715	686		*2.912*			zie boven
2379	Planning De Beeck 2014, afschrijvingstermijn 10 jr	2	10	0	65	352	340		*2.383*			zie boven
2455	De Beeck afschrijving 5 jaar 2015	2	5	0	0	-114	-1.031		*1.872*			zie boven
2456	De Beeck afschrijving 10 jaar 2015	2	10	0	0	-20	-109			*-4.202*		zie boven
2457	De Beeck afschrijving 20 jaar 2015	2	20	0	0	139	506			*-739*		zie boven
2468	De Beeck afschrijving 20 jaar 2014	2	20	0	51	184	180			*5.125*		zie boven

Overzicht mutaties investeringsplan begroting 2013				Mutaties kapitaallasten				*Mutaties in kredietbedragen*				
act. nr.	Omschrijving	P	AT	2013	2014	2015	2016	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	
2600	De Beeck afschrijving 5 jaar 2016	2	5	0	0	0	2.463				*90.936*	zie boven
2601	De Beeck afschrijving 10 jaar 2016	2	10	0	0	0	3.589				*132.515*	zie boven
2602	De Beeck afschrijving 20 jaar 2016	2	20	0	0	0	1.200				*44.299*	zie boven
	Totaal programma 2			**671**	**90**	**1.159**	**19.922**	*1.547*	*7.167*	*184*	*717.750*	
2307	Herinrichting Heereweg Camperduin	5	25	-15.140	-34.631	1.207	1.205	*-559.000*	*560.000*			herijking planning civieltechnische werken
2585	Herinrichting Molenweidje	5	25	5.417	20.833	53.450	52.250	*200.000*	*400.000*			zie boven
2586	BaZ wegenconstructieprogramma	5	25	0	13.542	34.479	51.979		*500.000*	*350.000*	*350.000*	zie boven
2587	Plan Oost	5	25	6.771	38.229	78.958	111.250	*250.000*	*950.000*	*700.000*	*600.000*	zie boven
2588	Afkoppelen Schoorl Centr.Zd (incl Dr Heringaln)	5	25	3.250	10.690	10.450	10.210	*120.000*				zie boven
2589	Reconstr Bergerweg tussen Dreef en Joostivangln	5	25	7.448	24.498	23.948	23.398	*275.000*				zie boven
2592	Kruidenbuurt	5	25	14.354	28.531	32.958	37.958	*530.000*	*75.000*	*100.000*	*100.000*	zie boven
2594	Afkoppelen Bergen Centrum	5	25	0	0	2.167	14.833			*80.000*	*400.000*	zie boven
2595	Trambaan/Van Reenenpark	5	25	0	0	1.083	3.563			*40.000*		zie boven
2596	Lamoraalweg	5	25	0	0	1.083	3.563			*40.000*		zie boven
2599	Reconstructie wegen 2016	5	25	0	0	0	63.646				*2.350.000*	zie boven
2604	Kapitaliseren renovatie wegen 2016	5	25	0	0	0	5.417				*200.000*	zie boven
2605	Anna van Burenlaan herinrichten parkeerplaatsen	5	25	1.354	4.454	4.354	4.254	*50.000*				zie boven

Overzicht mutaties investeringsplan begroting 2013				Mutaties kapitaallasten				*Mutaties in kredietbedragen*				
act. nr.	Omschrijving	P	AT	2013	2014	2015	2016	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	
2616	Beveiligen fietsroute + groot onderhoud Damweg	5	25	8.125	16.354	31.179	30.479	*300.000*	*50.000*			zie boven
2491	Reconstructie wegen 2013, 2014, 2015	5	25	-150.094	-173.724	-343.615	-415.437	*-1.166.000*	*-2.535.000*	*-1.310.000*		zie boven
div	Actulaisering materieelnota 2013-2018 (gladheidsbestrijding)	*5*	*div*	*0*	*1.977*	*11.325*	*16.378*					herijking materieelnota
2487	Vervanging openbare verlichting 2013	5	25	-1.219	-8.532	-8.210	-7.889	*-45.000*				vervalt
2488	Vervanging openbare verlichting 2014	5	25	0	-1.219	-8.532	-8.210		*-45.000*			vervalt
2489	Vervanging openbare verlichting 2015	5	25	0	0	-1.219	-8.532			*-45.000*		vervalt
2252	4e mod.landinr.23 koffiemolen/62 verkeerstr/63 ver	5	10	-4.604	-25.110	-24.260	-23.410	*-170.000*				vervalt
2253	4e mod.landinr.58 aanl.transferium tijdverdrijfsln	5	15	-5.417	-23.028	-22.362	-16.278	*-200.000*			*200.000*	vervalt
2276	Overloopterrein/transferium EadH bereikbaarh.kust	5	25	-9.615	-31.625	-30.915	-20.590	*-355.000*			*355.000*	vervalt
2287	Vervangen speeltoestellen 2013	5	10	-964	-5.258	-5.080	-4.902	*-35.600*				vervalt
	Totaal programma 5 (excl riool)			**-140.333**	**-144.019**	**-157.550**	**-74.865**	*-805.600*	*-45.000*	*-45.000*	*4.555.000*	
2598	Rioolinvestering 2016 60 jr	5	60	0	0	0	75.833				*2.800.000*	vervanging
2574	Vervangen bureaustoelen	7	5	3.381	30.640	29.392	28.143		*50.000*			nieuw

Overzicht mutaties investeringsplan begroting 2013				Mutaties kapitaallasten				*Mutaties in kredietbedragen*				
act. nr.	Omschrijving	P	AT	2013	2014	2015	2016	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	
2315	Stelpost investeringen software 2013	7	5	-1.625	-14.214	-13.640	-13.066	*-60.000*				aframing i.v.m. invulling
2390	ICT 2 vervangen actieve componenten netwerk 2013	7	5	-576	-4.645	213	213	*-21.274*	*21.274*			vervanging doorschuiven
2391	ICT 6 Vervangen opslagsysteem servers 2013	7	5	-604	-5.469	-5.246	-5.024	*-22.287*				vervalt
2508	Vervangen opslagsysteem servers 2014	7	5	0	-1.784	-16.162	-15.503		*-65.855*			aframing
2575	Digimelding, Digikoppeling, Digilevering	7	5	271	2.454	2.354	2.254	*10.000*				nieuw (dekking aframing stelpost 2013)
2576	Software investeringen 2016	7	5	0	0	0	5.417				*200.000*	stelpost conform ICT plan
2577	Vervangen actieve componenten	7	5	0	0	2.167	19.633			*80.000*		vervanging
2578	Vervangen actieve componenten	7	5	0	0	0	271				*10.000*	vervanging
2579	EB-match en digitaal versturen nota's	7	5	1.083	9.817	9.417	9.017	*40.000*				nieuw (dekking aframing stelpost 2013)
2580	Vervangen werkplekapparatuur 2016	7	4	0	0	0	274				*10.131*	vervanging
2581	Vervangen opslagsysteem servers 2016	7	5	0	0	0	604				*22.289*	vervanging
2582	Vervangen plotters	7	5	0	0	0	867				*32.000*	vervanging
div	Actulaisering materieelnota 2013-2018	7	5	485	-8.920	-32.814	-40.716	*17.919*	*-57.081*	*-5.081*	*183.000*	vervanging

Overzicht mutaties investeringsplan begroting 2013				Mutaties kapitaallasten				*Mutaties in kredietbedragen*				
act. nr.	Omschrijving	P	AT	2013	2014	2015	2016	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	
2583	Aanschaf Key2Terugmelden	7	5	271	2.454	2.354	2.254	*10.000*				nieuw (dekking aframing stelpost 2013)
	Totaal programma 7			**2.687**	**10.334**	**-21.966**	**-5.363**	*-25.642*	*-51.662*	*74.919*	*457.420*	
	Totaal			**-156.895**	**-220.929**	**-219.701**	**-86.947**	*-1.565.195*	*296.705*	*30.103*	*6.263.170*	

Bijlage 5. Investeringsplan 2013 – 2016

Nr.	Pr	Omschrijving investering	Jaar	Uitgaven totaal	Inkomsten totaal	Nut	AT	Kap.Lst 2013	Kap.Lst 2014	Kap.Lst 2015	Kap.Lst 2016
2498	1	Terreinwagen reddingsbrigade Schoorl	2013	76.000	0	E	7	2.058	14.409	13.866	13.323
2295	1	Overlevingspakken Redd.brigades Bergen en Schoorl	2013	30.000	0	E	5	813	7.363	7.063	6.763
2297	1	Brandstof- en materieelopslag strandpost.red.brig	2013	21.000	0	E	5	569	5.154	4.944	4.734
2285	1	Vervang.2 buitenboordmot.van de VRB (bergen)	2013	14.000	0	E	6	379	2.981	2.864	2.747
2368	1	Mobiele data terminals	2013	72.000	0	E	5	1.950	17.670	16.950	16.230
2288	1	Aanpas.lichtbakken voor de brandweervoertuigen	2013	64.000	0	E	5	1.733	15.707	15.067	14.427
2296	1	Personenbus brandweer 623 jeugd	2013	30.000	0	E	10	813	4.431	4.281	4.131
2292	1	Droogpakken brandweer	2013	10.000	0	E	5	271	2.454	2.354	2.254
2376	2	Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 10 jr	2013	109.069	0	E	10	2.954	16.111	15.565	15.020
2377	2	Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 20 jr	2013	42.983	0	E	20	1.164	4.250	4.142	4.035
2375	2	Planning De Beeck 2013, afschrijvingstermijn 5 jr	2013	19.887	0	E	5	539	4.881	4.682	4.483
2406	2	Vervangingsinvesteringen onderwijs 2013	2013	450.000	0	E	20	12.188	44.484	43.359	42.234
2283	2	JOEB-gebouw	2013	325.091	91.408	E	40	6.329	17.393	17.101	16.809
2343	4	Aankoop Plein 7	2013	789.250	0	E	40	21.413	58.797	57.810	56.822
2515	4	Investeringen uit het Landschapsontw.plan 2013	2013	60.000	0	E	10	1.625	8.863	8.563	8.263
2150	5	Rioolinvesteringen 2013 60 jr	2013	2.360.000	0	E	60	63.917	156.433	154.466	152.499
2592	5	Kruidenbuurt	2013	530.000	0	M	25	14.354	28.531	32.958	37.958
2106	5	Reconstructie Zeilerboulevard BaZ	2013	500.000	0	M	25	51.722	112.567	110.040	107.512
2087	5	Reconstructie De Werf EaZ	2013	490.000	200.000	M	25	8.365	26.736	26.136	25.536
2086	5	Reconstr.Breelaan tus.Vijverlaan en Dreef Bergen	2013	429.266	0	M	25	142.825	41.424	40.494	39.564
2448	5	Herinrichting Groetincke I	2013	300.000	0	M	25	85.234	164.107	160.423	156.738
2616	5	Beveiligen fietsroute + groot onderhoud Damweg	2013	300.000	0	M	25	8.125	16.354	31.179	30.479
2589	5	Reconstr Bergerweg tussen Dreef en Joostivangln	2013	275.000	0	M	25	7.448	24.498	23.948	23.398
2277	5	Heereweg tussen Voorstr en Wagenmakerswg	2013	250.000	0	M	25	47.064	94.060	91.948	89.837
2587	5	Plan Oost	2013	250.000	0	M	25	6.771	38.229	78.958	111.250
2370	5	Herinrichtingsplan Oranjeplantsoen	2013	245.000	0	M	10	6.635	16.177	57.606	55.656
2316	5	Kapitaliseren renovatie wegen 2013	2013	200.000	0	E	25	5.417	49.083	47.083	45.083
2585	5	Herinrichting Molenweidje	2013	200.000	0	M	25	5.417	20.833	53.450	52.250
2151	5	Rioolinvesteringen 2013 15 jr	2013	152.000	0	E	15	4.117	17.502	16.995	16.488
2303	5	Aanleg cultuurpad tus.Bergen centrum/Museaal centr	2013	137.000	0	M	40	3.710	10.197	10.025	9.854
2588	5	Afkoppelen Schoorl Centr.Zd (incl Dr Heringaln)	2013	120.000	0	M	25	3.250	10.690	10.450	10.210
2255	5	4e mod.landinr.47/48 landsch.voorz.EadH en EB	2013	80.000	40.000	M	20	1.083	3.954	3.854	3.754
2410	5	Loudelswg,St.Antoniusstr,Stroomerln,St.Adelbertusl	2013	70.000	0	M	25	84.471	153.358	149.915	146.472
2605	5	Anna van Burenlaan herinrichten parkeerplaatsen	2013	50.000	0	M	25	1.354	4.454	4.354	4.254
2548	5	Aanleg voetbalkooi EadH	2013	39.181	0	M	1	39.181	0	0	0
2407	5	Vervanging speeltoestellen 2013	2013	35.600	0	E	10	964	5.258	5.080	4.902
2584	5	Herstel bruggen Oude Hof	2013	30.000	0	M	25	3.813	8.018	7.838	7.658
2564	5	Speelplaatsenbeleidsplan 2013	2013	20.000	0	E	10	542	2.954	2.854	2.754
2187	5	Software BR6+7 kadaster, BRT topgrafie	2013	10.000	0	E	5	271	2.454	2.354	2.254

Nr.	Pr	Omschrijving investering	Jaar	Uitgaven totaal	Inkomsten totaal	Nut	AT	Kap.Lst 2013	Kap.Lst 2014	Kap.Lst 2015	Kap.Lst 2016
2491	5	Reconstructie wegen 2013	2013	9.734	0	M	25	9.775	0	0	0
2484	5	Bijdrage reconstructie Westelijke Randweg Alkmaar	2013	10	0	N	40	0	0	0	0
2568	6	Aansluiting dijk-duin	2013	59.400	44.550	M	10	402	2.193	2.119	2.045
2526	7	Vervangen Renault master 01-bt-fn tractieplan	2013	60.000	0	E	10	1.625	8.863	8.563	8.263
2524	7	Vervangen Renault Master 99-bk-hh tractieplan	2013	40.000	0	E	10	1.083	5.908	5.708	5.508
2525	7	Vervangen Renault master 99-bh-nb tractieplan	2013	40.000	0	E	10	1.083	5.908	5.708	5.508
2527	7	Vervangen VW LT 80-bx-kf tractieplan	2013	40.000	0	E	10	1.083	5.908	5.708	5.508
2528	7	Vervangen afzetcontainer tractieplan	2013	20.000	0	E	10	542	2.954	2.854	2.754
2529	7	Hoogklepbak tbv Volvo shovel tractieplan	2013	10.000	0	E	10	271	1.477	1.427	1.377
2583	7	Aanschaf Key2Terugmelden	2013	10.000	0	E	5	271	2.454	2.354	2.254
2520	7	Vervangen telefooncentrale	2013	225.000	0	E	10	6.094	33.234	32.109	30.984
2574	7	Vervangen bureaustoelen	2013	124.850	0	E	5	3.381	30.640	29.392	28.143
2398	7	OS9 verlengen licenties Microsoft Office 2013	2013	70.914	0	E	5	1.921	17.404	16.695	15.985
2506	7	Noodzakelijk onderhoud JL4 2013 at 5jr	2013	58.765	0	E	5	1.592	14.422	13.834	13.247
2315	7	Stelpost investeringen software 2013	2013	41.303	0	E	5	1.119	10.137	9.724	9.311
2579	7	EB-match en digitaal versturen nota's	2013	40.000	0	E	5	1.083	9.817	9.417	9.017
2505	7	Noodzakelijk onderhoud JL4 2013 at 10jr	2013	37.781	0	E	10	1.023	5.581	5.393	5.204
2460	7	OS3 Documentair managementsysteem	2013	30.394	0	E	5	823	7.459	7.155	6.852
2511	7	Vervangen werkplekapparatuur 2013	2013	20.263	0	E	5	549	4.973	4.771	4.568
2402	7	ICT9 Vervangen documentenscanners	2013	14.183	0	E	5	384	3.481	3.339	3.197
2500	7	Vervanging servers 2013	2013	10.131	0	E	5	274	2.487	2.386	2.284
2575	7	Digimelding, Digikoppeling, Digilevering	2013	10.000	0	E	5	271	2.454	2.354	2.254
2591	1	Vervanging strandpost Hargen SRB	2014	190.000	0	E	15	0	5.146	21.877	21.243
2590	1	Vervanging bijpost Camperduin SRB	2014	50.000	0	E	15	0	1.354	5.758	5.591
2606	1	Overlevingspakken Egmond	2014	13.200	0	E	5	0	358	3.240	3.108
2290	1	Veiligh.mid., ademluchttoestel. en cilinders brdw.	2014	165.000	0	E	8	0	4.469	28.402	27.371
2300	1	Vulinstallatie ademlucht brandweer	2014	50.000	0	E	8	0	1.354	8.607	8.294
2298	1	Veiligheidsmid, brandweer Testapparatuur ademlucht	2014	20.000	0	E	10	0	542	2.954	2.854
2379	2	Planning De Beeck 2014, afschrijvingstermijn 10 jr	2014	45.019	0	E	10	0	1.219	6.650	6.425
2468	2	De Beeck afschrijving 20 jaar 2014	2014	38.034	0	E	20	0	1.030	3.760	3.665
2378	2	Planning De Beeck 2014, afschrijvingstermijn 5 jr	2014	18.031	0	E	5	0	488	4.426	4.246
2405	2	Vervangingsinvesteringen onderwijs 2014	2014	450.000	0	E	20	0	12.188	44.484	43.359
2516	4	Investeringen uit het Landschapsontw.plan 2014	2014	60.000	0	E	10	0	1.625	8.863	8.563
2152	5	Rioolinvesteringen 2014 60 jr	2014	2.628.000	0	E	60	0	71.175	174.196	172.006
2492	5	Reconstructie wegen 2014	2014	1.120.000	0	M	25	0	30.333	99.773	97.533
2587	5	Plan Oost	2014	950.000	0	M	25	6.771	38.229	78.958	111.250
2307	5	Herinrichting Heereweg Camperduin	2014	560.000	0	M	25	0	15.167	49.887	48.767
2586	5	BaZ wegenconstructieprogramma	2014	500.000	0	M	25	0	13.542	34.479	51.979
2585	5	Herinrichting Molenweidje	2014	400.000	0	M	25	5.417	20.833	53.450	52.250
2370	5	Herinrichtingsplan Oranjeplantsoen	2014	145.000	0	M	10	6.635	16.177	57.606	55.656
2592	5	Kruidenbuurt	2014	75.000	0	M	25	14.354	28.531	32.958	37.958

Nr.	Pr	Omschrijving investering	Jaar	Uitgaven totaal	Inkomsten totaal	Nut	AT	Kap.Lst 2013	Kap.Lst 2014	Kap.Lst 2015	Kap.Lst 2016
2153	5	Rioolinvesteringen 2014 15 jr	2014	60.000	0	E	15	0	1.625	6.908	6.708
2532	5	Verv trekkerrenault ares 546 rolbezem tractieplan	2014	58.000	0	E	10	0	1.571	8.567	8.277
2616	5	Beveiligen fietsroute + groot onderhoud Damweg	2014	50.000	0	M	25	8.125	16.354	31.179	30.479
2381	5	Vervanging speeltoestellen 2014	2014	50.000	0	E	10	0	1.354	7.385	7.135
2531	5	Verv rolbezem tbv trekker Nido HF 15u/170 tractiep	2014	15.000	0	E	10	0	406	2.216	2.141
2565	5	Speelplaatsenbeleidsplan 2014	2014	15.000	0	E	10	0	406	2.216	2.141
2569	6	Uitzichtspunt	2014	132.000	99.000	M	30	0	894	2.725	2.670
2530	7	Vervangen torro groundmaster GM 3000 tractieplan	2014	40.000	0	E	10	0	1.083	5.908	5.708
2533	7	Vervangen Citroen berlingo 25-bb-zs tractieplan	2014	22.000	0	E	10	0	596	3.250	3.140
2399	7	Software investeringen 2014	2014	172.217	0	E	5	0	4.664	42.265	40.542
2501	7	Vervangen servers 2014	2014	91.183	0	E	5	0	2.470	22.378	21.466
2461	7	OS3 Documentair managementsysteem	2014	30.394	0	E	5	0	823	7.459	7.155
2387	7	ICT 11 Vervangen PDA's en mobiele telefoons	2014	24.313	0	E	3	0	658	9.134	8.729
2508	7	Vervangen opslagsysteem servers 2014	2014	22.289	0	E	5	0	604	5.470	5.247
2390	7	ICT 2 vervangen actieve componenten netwerk 2013	2014	21.274	0	E	5	0	576	5.221	5.008
2512	7	Vervangen werkplekapparatuur 2014	2014	10.131	0	E	5	0	274	2.487	2.386
2603	1	Waterscooter SRB	2015	20.000	0	E	7	0	0	542	3.793
2170	1	Nieuwbouw brandweerkazerne grondaankoop	2015	800.000	0	E	n.v.t.	0	0	21.667	40.000
2077	1	Nieuwbouw brandweerkazerne (excl grondaankoop)	2015	570.000	0	E	40	0	0	15.438	42.423
2456	2	De Beeck afschrijving 10 jaar 2015	2015	136.896	0	E	10	0	0	3.708	20.221
2455	2	De Beeck afschrijving 5 jaar 2015	2015	107.701	0	E	5	0	0	2.917	26.432
2457	2	De Beeck afschrijving 20 jaar 2015	2015	94.929	0	E	20	0	0	2.571	9.385
2469	2	Vervangingsinvesteringen schoolgebouwen	2015	450.000	0	E	20	0	0	12.188	44.484
2517	4	Investeringen uit het Landschapsontw.plan 2015	2015	60.000	0	E	10	0	0	1.625	8.863
2522	5	Rioolinvestering 2015 60 jr	2015	2.965.000	0	E	60	0	0	80.302	196.535
2493	5	Reconstructie wegen 2015	2015	2.490.000	0	M	25	0	0	67.438	221.818
2587	5	Plan Oost	2015	700.000	0	M	25	6.771	38.229	78.958	111.250
2586	5	BaZ wegenconstructieprogramma	2015	350.000	0	M	25	0	13.542	34.479	51.979
2593	5	Kapitaliseren renovatie wegen 2015	2015	200.000	0	M	25	0	0	5.417	17.817
2572	5	Voorziening op kop (strandovergang)	2015	132.000	99.000	M	20	0	0	894	3.262
2592	5	Kruidenbuurt	2015	100.000	0	M	25	14.354	28.531	32.958	37.958
2594	5	Afkoppelen Bergen Centrum	2015	80.000	0	M	25	0	0	2.167	14.833
2570	5	Voorziening op kop voor OV	2015	59.400	44.550	E	10	0	0	402	2.193
2595	5	Trambaan/Van Reenenpark	2015	40.000	0	M	25	0	0	1.083	3.563
2596	5	Lamoraalweg	2015	40.000	0	M	25	0	0	1.083	3.563
2458	5	Vervanging speeltoestellen 2015	2015	30.000	0	M	10	0	0	813	4.431
2566	5	Speelplaatsenbeleidsplan 2015	2015	25.000	0	E	10	0	0	677	3.693
2537	5	Vervangen grote sneeuwploeg tractieplan	2015	20.000	0	E	7	0	0	542	3.793
2535	7	Vervangen Renault master 96-vbf-3 tractieplan	2015	45.000	0	E	10	0	0	1.219	6.647
2536	7	Vervangen Renault master 96-vbf-3 tractieplan	2015	45.000	0	E	10	0	0	1.219	6.647
2538	7	Vervangen heftruck tractieplan	2015	40.000	0	E	10	0	0	1.083	5.908

Nr.	Pr	Omschrijving investering	Jaar	Uitgaven totaal	Inkomsten totaal	Nut	AT	Kap.Lst 2013	Kap.Lst 2014	Kap.Lst 2015	Kap.Lst 2016
2534	7	Vervangen 8 aanhangwagens traktieplan	2015	37.000	0	E	10	0	0	1.002	5.465
2462	7	Software investeringen 2015	2015	202.630	0	E	5	0	0	5.488	49.729
2577	7	Vervangen actieve componenten	2015	80.000	0	E	5	0	0	2.167	19.633
2502	7	Vervangen servers 2015	2015	30.394	0	E	5	0	0	823	7.459
2507	7	OS3 Documentair managementsysteem	2015	30.394	0	E	5	0	0	823	7.459
2509	7	Vervangen opslagsysteem servers 2015	2015	22.289	0	E	5	0	0	604	5.470
2513	7	Vervangen werkplekapparatuur 2015	2015	10.131	0	E	5	0	0	274	2.487
2120	1	Tankautospuit 643 (BGN)	2016	258.000	0	E	15	0	0	0	6.988
2291	1	Blusvoertuig 642 EadH/EB	2016	255.000	0	E	15	0	0	0	6.906
2470	1	Vervanging kleding (Veiligheidslaarzen)	2016	20.000	0	E	5	0	0	0	542
2601	2	De Beeck afschrijving 10 jaar 2016	2016	132.515	0	E	10	0	0	0	3.589
2600	2	De Beeck afschrijving 5 jaar 2016	2016	90.936	0	E	5	0	0	0	2.463
2602	2	De Beeck afschrijving 20 jaar 2016	2016	44.299	0	E	20	0	0	0	1.200
2573	2	Vervangingsinvesteringen schoolgebouwen 2016	2016	450.000	0	E	20	0	0	0	12.188
2598	5	Rioolinvestering 2016 60 jr	2016	2.800.000	0	E	60	0	0	0	75.833
2599	5	Reconstructie wegen 2016	2016	2.350.000	0	M	25	0	0	0	63.646
2587	5	Plan Oost	2016	600.000	0	M	25	6.771	38.229	78.958	111.250
2594	5	Afkoppelen Bergen Centrum	2016	400.000	0	M	25	0	0	2.167	14.833
2276	5	Overloopterrein/transferium EadH bereikbaarh.kust	2016	355.000	0	M	25	0	0	0	9.615
2586	5	BaZ wegenconstructieprogramma	2016	350.000	0	M	25	0	13.542	34.479	51.979
2604	5	Kapitaliseren renovatie wegen 2016	2016	200.000	0	M	25	0	0	0	5.417
2253	5	4e mod.landinr.58 aanl.transferium tijdverdrijfsln	2016	200.000	0	M	15	0	0	0	5.417
2571	5	Fietsenstalling	2016	198.000	148.500	E	25	0	0	0	1.341
2592	5	Kruidenbuurt	2016	100.000	0	M	25	14.354	28.531	32.958	37.958
2597	5	Renoveren Romneyloods SRB	2016	65.000	0	E	15	0	0	0	1.760
2561	5	Verv. grote zoutstrooier	2016	45.000	0	E	10	0	0	0	1.219
2567	5	Speelplaatsenbeleidsplan 2016	2016	25.000	0	E	10	0	0	0	677
2559	5	Verv. grote sneeuwploeg	2016	20.000	0	E	7	0	0	0	542
2558	5	Verv. kleine sneeuwploeg	2016	15.000	0	E	7	0	0	0	406
2562	5	Verv. John Deere zitmaaier	2016	15.000	0	E	6	0	0	0	406
2563	5	Verv. John Deere zitmaaier	2016	15.000	0	E	6	0	0	0	406
2557	7	Verv. snippermachine/takkenbreker	2016	40.000	0	E	10	0	0	0	1.083
2556	7	Verv. Skoda fabia combi	2016	20.000	0	E	10	0	0	0	542
2560	7	Verv. bladveger amazone	2016	13.000	0	E	10	0	0	0	352
2576	7	Software investeringen 2016	2016	200.000	0	E	5	0	0	0	5.417
2582	7	Vervangen plotters	2016	32.000	0	E	5	0	0	0	867
2581	7	0	2016	22.289	0	E	5	0	0	0	604
2580	7	Vervangen werkplekapparatuur 2016	2016	10.131	0	E	4	0	0	0	274
2578	7	Vervangen actieve componenten	2016	10.000	0	E	5	0	0	0	271
		Totaal		**37.815.074**	**767.008**			**769.046**	**1.869.298**	**2.928.258**	**3.849.136**
		Waarvan riolering		**10.965.000**	**0**			**68.033**	**246.734**	**432.868**	**620.070**
		Totaal excl. Riolering		**26.850.074**	**767.008**			**701.013**	**1.622.564**	**2.495.390**	**3.229.066**

Overzicht investeringen riolering	Netto bedragen investeringen				Totaal
locatie / soort	2013	2014	2015	2016	jaarschijven
Afkoppelen Groet/Schoorl centrum	670.000	150.000	0	0	820.000
Heereweg Schoorl noord - Voorweg tot Wagenmakersstraat	350.000	0	0	0	350.000
Afkoppelen Schoorl centrum Noord	20.000	50.000	0	0	70.000
Afkoppelen Schoorl centrum Zuid	10.000	150.000	0	0	160.000
Plan Oost	200.000	700.000	700.000	570.000	2.170.000
Oranjebuurt	250.000	450.000	200.000	0	900.000
Breelaan	110.000	0	100.000	550.000	760.000
Trambaan / Van Reenenpark	20.000	200.000	350.000	0	570.000
Loudelsweg e.o.	300.000	0	0	0	300.000
Kruidenbuurt	50.000	300.000	600.000	500.000	1.450.000
BaZ wegreconstructie en afkoppelen	0	100.000	100.000	50.000	250.000
Lamoraalweg	0	20.000	160.000	0	180.000
Egmond aan Zee - Noord-oost	200.000	50.000	0	0	250.000
Egmond aan Zee - overige	50.000	220.000	0	0	270.000
Evaluatie maatregelen Egmond aan Zee	50.000	18.000	0	0	68.000
Sluiting pijp strand Egmond aan Zee	0	20.000	0	0	20.000
Watergerichte maatregelen	60.000	60.000	60.000	60.000	240.000
Aanpassen electromechanische systemen	32.000	50.000	55.000	60.000	197.000
Hemelwater afvoer	60.000	70.000	300.000	250.000	680.000
Grondwater overlast bestrijding	60.000	50.000	100.000	100.000	310.000
Project bepaling	20.000	30.000	77.000	50.000	177.000
Nader te bepalen vervangingen	0	0	163.000	610.000	773.000
Totaal investeringskredieten riolering per jaarschijf	2.512.000	2.688.000	2.965.000	2.800.000	10.965.000

Bijlage 6. Recapitulatie baten & lasten en mutaties reserves & voorzieningen

Bedragen x € 1.000 (zonder afronding)	lasten realisatie 2011	baten realisatie 2011	-/- = N saldo realisatie 2011	lasten begroting 2012	baten begroting 2012	-/- = N saldo begroting 2012	lasten begroting 2013	baten begroting 2013	-/- = N saldo begroting 2013	lasten begroting 2014	baten begroting 2014	-/- = N saldo begroting 2014	lasten begroting 2015	baten begroting 2015	-/- = N saldo begroting 2015	lasten begroting 2016	baten begroting 2016	-/- = N saldo begroting 2016
Inwoners en bestuur	9.153	328	-8.825	8.800	35	-8.765	7.986	150	-7.835	8.071	99	-7.972	7.981	99	-7.882	7.996	99	-7.896
Samenleving	22.386	8.372	-14.013	22.059	6.450	-15.609	22.414	6.821	-15.593	21.963	6.796	-15.168	21.819	6.796	-15.022	21.584	6.821	-14.763
Dienstverlening	2.724	1.303	-1.421	3.201	1.086	-2.115	3.096	1.086	-2.010	3.091	1.186	-1.905	3.076	1.186	-1.890	3.076	1.136	-1.940
Ontwikkeling openbare ruimte	9.463	5.774	-3.688	6.424	4.382	-2.042	5.584	10.824	5.240	6.295	5.537	-759	7.519	6.791	-727	7.654	6.951	-703
Beheer openbare ruimte	17.357	9.395	-7.961	25.905	10.254	-15.651	18.451	10.477	-7.974	18.495	10.415	-8.079	19.032	10.587	-8.445	19.155	10.587	-8.568
Economie, toerisme en cultuur	1.981	640	-1.341	2.287	601	-1.686	2.259	699	-1.561	2.242	700	-1.542	2.206	700	-1.506	2.206	700	-1.505
Middelen	2.673	40.685	38.012	2.071	39.123	37.052	4.957	39.439	34.482	2.208	37.467	35.259	2.447	41.243	38.796	2.697	41.436	38.739
Resultaat voor bestemming	65.736	66.497	761	70.746	61.931	-8.816	64.746	69.496	4.750	62.365	62.201	-165	64.080	67.403	3.323	64.368	67.731	3.363
Dotaties en onttrekkingen aan reserves:																		
Programma 1	387	1.044	657		403	403												
Programma 2		139	139	375	466	91		87	87		81	81		81	81		81	81
Programma 3																		
Programma 4	1.296	2.749	1.453	95	157	62	3.122		-3.122	95		-95	95		-95	95		-95
Programma 5	150	62	-88	-6	679	684	-7	126	133	-9		9	-9		9	-9		9
Programma 6	128	57	-70	103	103		103		-103	103		-103	103		-103	103		-103
Programma 7	3.421	1.829	-1.592	583	7.854	7.271	2.630	134	-2.496	29	140	111	3.675	147	-3.528	3.676	155	-3.522
Resultaat na bestemming	71.117	72.377	1.260	71.896	71.592	-304	70.593	69.842	-751	62.583	62.422	-162	67.944	67.631	-313	68.233	67.966	-267

	Overzicht per programma/functie	LASTEN			BATEN			SALDI		
	Begrotingjaar + voorgaande jaren	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
	Programma 1									
	Inwoners en bestuur									
001	Bestuursorganen	2.835.189	1.599.640	1.544.763	278.041	176.000	128.000	-2.557.148	-1.423.640	-1.416.763
002	Bestuursondersteuning college van B&W	2.187.850	2.331.852	2.347.978	0	26.889	0	-2.187.850	-2.304.963	-2.347.978
003a	Burgerzaken	37.974	45.468	2.870	0	0	0	-37.974	-45.468	-2.870
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer	382.443	396.928	401.790	0	0	0	-382.443	-396.928	-401.790
120	Brandweer en rampenbestrijding	2.761.655	2.813.048	2.696.332	24.138	13.657	13.657	-2.737.518	-2.799.391	-2.682.675
140	Openbare orde en veiligheid	947.639	1.612.936	991.769	25.638	221.468	8.500	-922.001	-1.391.468	-983.269
	Totaal programma 1	9.152.751	8.799.872	7.985.502	327.816	438.014	150.157	-8.824.935	-8.361.858	-7.835.345
	Programma 2									
	Samenleving									
420	Openbaar basisonderwijs, excl. huisvesting	-93	30.000	0	0	0	0	93	-30.000	0
421	Openbaar basisonderwijs, Onderwijshuisvesting	1.256.778	1.240.056	1.261.696	250.784	233.530	233.530	-1.005.994	-1.006.526	-1.028.166
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	552.573	531.157	511.190	0	0	0	-552.573	-531.157	-511.190
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, Huisvesting	225.358	253.728	211.383	0	0	0	-225.358	-253.728	-211.383
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	408.194	414.683	412.323	0	0	0	-408.194	-414.683	-412.323
480	Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	921.048	884.660	888.846	25.155	20.814	20.814	-895.893	-863.846	-868.032
482	Volwasseneneducatie	3.742	4.372	4.445	0	0	0	-3.742	-4.372	-4.445
510	Openbaar bibliotheekwerk	1.023.355	951.401	950.563	99.436	92.253	91.695	-923.920	-859.148	-858.868
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	28.346	52.423	52.978	0	0	0	-28.346	-52.423	-52.978
530	Sport	1.261.453	1.439.049	1.570.725	250.251	269.740	278.160	-1.011.202	-1.169.309	-1.292.565
531	Groene sportvelden en –terreinen	481.249	485.760	452.738	43.715	41.539	41.539	-437.534	-444.221	-411.199
541a	Oudheidkunde/musea	209.795	286.639	287.422	0	27.358	0	-209.795	-259.281	-287.422
580a	Overige recreatieve voorzieningen (speelplaatsen)	348.822	264.587	260.461	42.599	56.900	57.312	-306.223	-207.687	-203.149
610	Bijstandsverlening	3.619.269	3.752.540	3.647.281	3.003.020	3.018.011	3.031.075	-616.249	-734.529	-616.206

	Overzicht per programma/functie	LASTEN			BATEN			SALDI		
	Begrotingjaar + voorgaande jaren	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
611	Werkloosheid en werkgelegenheidsprojecten	1.866.188	1.811.901	1.813.552	1.709.062	1.629.224	1.629.224	-157.126	-182.677	-184.328
612	Inkomensvoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
614a	Gemeentelijk Minimabeleid	781.749	856.320	861.321	36.544	36.500	36.500	-745.205	-819.820	-824.821
620	Maatschappelijke Begeleiding en Advies	577.908	579.921	579.742	7.895	7.278	6.660	-570.013	-572.643	-573.082
621	Vreemdelingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
622	Huishoudelijke verzorging	3.527.303	3.559.409	3.602.077	745.958	633.952	633.952	-2.781.345	-2.925.457	-2.968.125
623	Participatiebudget	949.546	855.396	857.217	1.013.230	656.705	656.705	63.684	-198.691	-200.512
630	Sociaal cultureel werk	1.068.753	1.116.814	1.133.202	133.634	115.613	114.442	-935.119	-1.001.201	-1.018.760
650	Kinderdagopvang	305.762	368.684	368.922	55.833	76.012	76.012	-249.929	-292.672	-292.910
652	Voorziening gehandicapten	1.510.237	1.326.297	1.326.297	147.214	300	0	-1.363.023	-1.325.997	-1.326.297
714	Openbare gezondheidszorg	751.676	658.273	658.716	0	0	0	-751.676	-658.273	-658.716
715	Jeugdgezondheidszorg (uniform-deel)	376.783	454.689	455.195	581.085	0	0	204.302	-454.689	-455.195
716	Jeugdgezondheidszorg (maatwerk-deel)	329.803	254.915	245.612	226.712	0	0	-103.091	-254.915	-245.612
	Totaal programma 2	22.385.597	22.433.674	22.413.904	8.372.127	6.915.729	6.907.620	-14.013.469	-15.517.945	-15.506.284
	Programma 3									
	Dienstverlening									
003b	Burgerzaken	1.401.044	1.703.932	1.576.693	1.190	1.500	1.500	-1.399.855	-1.702.432	-1.575.193
004	Baten en lasten secretarieleges burgerzaken	148.698	162.500	162.500	587.847	608.740	608.740	439.150	446.240	446.240
822a	Overige Volkshuisvesting	1.173.991	1.334.732	1.356.778	0	0	0	-1.173.991	-1.334.732	-1.356.778
823	Bouwvergunningen	0	0	0	713.795	475.975	475.975	713.795	475.975	475.975
	Totaal programma 3	2.723.733	3.201.164	3.095.971	1.302.832	1.086.215	1.086.215	-1.420.900	-2.114.949	-2.009.756
	Programma 4									
	Ontwikkeling openbare ruimte									
214a	Parkeren	553.092	566.280	561.117	0	0	0	-553.092	-566.280	-561.117
215	Baten parkeerbelasting	0	0	0	3.252.383	3.345.085	4.284.792	3.252.383	3.345.085	4.284.792
550a	Natuurbescherming	38.805	40.622	40.593	0	0	0	-38.805	-40.622	-40.593

	Overzicht per programma/functie	LASTEN			BATEN			SALDI		
	Begrotingjaar + voorgaande jaren	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
550b	Natuurbescherming	156.706	150.383	160.266	0	0	0	-156.706	-150.383	-160.266
723a	Algemeen milieubeheer	825.740	880.456	994.027	5.773	49.687	25.240	-819.967	-830.769	-968.787
810	Ruimtelijke ordening	3.165.055	2.787.313	2.541.491	5.310	1.500	1.500	-3.159.745	-2.785.813	-2.539.991
821	Stads-en Dorpsvernieuwing	71.324	107.010	107.101	90.470	97.170	97.170	19.146	-9.840	-9.931
820	Woningexploitatie/Woningbouw	1.029.636	989.019	871.510	881.700	823.379	703.853	-147.936	-165.640	-167.657
822b	Overige Volkshuisvesting	77.034	111.368	85.669	118.491	2.661	2.661	41.457	-108.707	-83.008
830	Bouwgrondexploitatie	3.545.331	886.850	3.343.916	1.420.274	219.485	5.708.442	-2.125.057	-667.365	2.364.526
	Totaal programma 4	9.462.723	6.519.301	8.705.690	5.774.400	4.538.967	10.823.658	-3.688.322	-1.980.334	2.117.968
	Programma 5									
	Beheer openbare ruimte									
003c	Burgerzaken	127.699	194.087	52.621	0	0	0	-127.699	-194.087	-52.621
210	Wegen, straten en pleinen	4.229.184	10.022.040	4.495.949	202.202	215.957	218.300	-4.026.982	-9.806.083	-4.277.649
211	Verkeersmaatregelen te land	859.743	1.194.864	791.323	2.382	0	0	-857.361	-1.194.864	-791.323
214b	Parkeren	540.387	541.516	542.467	0	0	0	-540.387	-541.516	-542.467
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	470.456	724.024	285.514	0	200	200	-470.456	-723.824	-285.314
330	Nutsbedrijven	13.833	13.748	13.782	21.244	18.200	18.200	7.411	4.452	4.418
340	Agrarische productie en ontginning	67.500	58.328	58.328	148.065	167.625	167.640	80.565	109.297	109.312
550c	Natuurbescherming	190.940	258.014	199.325	0	0	0	-190.940	-258.014	-199.325
560a	Openbaar groen en openluchtrecreatie (openl.recreatie)	2.118.882	2.683.683	2.178.847	3.377	135	135	-2.115.505	-2.683.548	-2.178.712
580b	Overige recreatieve voorzieningen (multifunct. Accomm.)	203.119	221.758	278.346	0	0	0	-203.119	-221.758	-278.346
721	Afvalverwijdering en verwijdering	3.311.179	4.215.818	3.674.021	44	1.025.349	294.768	-3.311.134	-3.190.469	-3.379.253
722	Riolering en waterzuivering	4.437.898	4.833.588	5.041.087	24.971	174.131	79.491	-4.412.927	-4.659.457	-4.961.596
723b	Ongediertebestrijding	5.809	7.216	7.265	0	0	0	-5.809	-7.216	-7.265
724	Lijkbezorging	451.310	495.601	506.366	0	1.150	1.150	-451.310	-494.451	-505.216
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	-1	0	0	3.920.538	3.966.738	4.148.261	3.920.538	3.966.738	4.148.261

	Overzicht per programma/functie	LASTEN			BATEN			SALDI		
	Begrotingjaar + voorgaande jaren	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
726	Baten rioolrechten	0	0	0	4.660.974	4.926.812	5.230.350	4.660.974	4.926.812	5.230.350
732	Baten begraafplaatsrechten	0	0	0	411.550	423.487	431.957	411.550	423.487	431.957
822c	Overige Volkshuisvesting	320.236	424.228	307.701	0	0	0	-320.236	-424.228	-307.701
940b	Lasten heffing en invordering rioolrecht/afvalst.heff.	8.494	10.425	10.596	0	12.493	12.618	-8.494	2.068	2.022
	Totaal programma 5	17.356.666	25.898.938	18.443.538	9.395.346	10.932.277	10.603.070	-7.961.320	-14.966.661	-7.840.468
	Programma 6									
	Economie, toerisme en cultuur									
310	Handel en ambacht	323.528	329.057	332.716	50.334	50.286	51.292	-273.194	-278.771	-281.424
311	Marktgelden	0	0	0	12.730	12.788	13.018	12.730	12.788	13.018
540	Kunst	283.385	368.574	314.430	5.678	0	0	-277.707	-368.574	-314.430
541b	Oudheidkunde/musea	508.276	738.311	798.146	81.140	80.848	80.831	-427.137	-657.463	-717.315
560b	Openbaar groen en openluchtrecreatie (openbaar groen)	866.228	953.462	916.795	490.106	559.803	553.707	-376.121	-393.659	-363.088
	Totaal programma 6	1.981.417	2.389.404	2.362.087	639.987	703.725	698.848	-1.341.429	-1.685.679	-1.663.239
	Programma 7									
	Middelen									
005	Bestuurlijke samenwerking	30.191	77.700	46.700	0	0	0	-30.191	-77.700	-46.700
614b	Kwijtscheldingen	185.705	190.333	188.083	0	0	0	-185.705	-190.333	-188.083
911	Geldleningen en uitzettingen, korter dan 1 jaar	18.194	24.633	24.710	0	0	0	-18.194	-24.633	-24.710
913	Overige financiële middelen	25.926	25.926	25.926	3.455.876	673.309	2.991.426	3.429.951	647.383	2.965.500
914	Geldleningen en uitzettingen, langer of gelijk aan 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
921	Algemene uitkeringen	0	0	0	25.056.659	24.083.343	23.544.250	25.056.659	24.083.343	23.544.250
922	Algemene baten en lasten	614.727	30.503	111.281	95.806	220.000	90.000	-518.921	189.497	-21.281
922ov	Onvoorzien	0	39.835	39.835	0	0	0	0	-39.835	-39.835
930	Uitvoering Wet WOZ	729.028	781.670	799.042	0	0	0	-729.028	-781.670	-799.042
931	Baten ozb- gebruikers	0	0	0	754.234	880.000	860.000	754.234	880.000	860.000
932	Baten ozb- eigenaren	0	0	0	6.403.927	6.732.000	6.762.000	6.403.927	6.732.000	6.762.000

	Overzicht per programma/functie	LASTEN			BATEN			SALDI		
	Begrotingjaar + voorgaande jaren	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Rekening 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
935	Baten forensenbelasting	0	0	0	1.097.121	1.159.437	1.182.626	1.097.121	1.159.437	1.182.626
936	Baten toeristenbelasting	0	0	0	1.801.862	1.435.477	1.464.187	1.801.862	1.435.477	1.464.187
937	Baten hondenbelasting	0	0	0	151.780	163.895	167.173	151.780	163.895	167.173
938	Baten reclamebelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
939	Baten precariobelasting	0	0	0	122.099	114.481	116.170	122.099	114.481	116.170
940a	Lasten heffing en invordering gem. heffingen	110.201	244.969	192.051	0	0	0	-110.201	-244.969	-192.051
940a	Overige uitgaven gemeentelijke heffingen	14.804	0	0	21.072	30.000	30.000	6.268	30.000	30.000
960	Saldo van kostenplaatsen	944.356	88.462	311.675	1.724.320	1.823.641	2.018.259	779.964	1.735.179	1.706.584
	Totaal programma 7	2.673.131	1.504.031	1.739.303	40.684.756	37.315.583	39.226.091	38.011.625	35.811.552	37.486.788
970	Totaal programma 1 t/m 7 / Saldo voor bestemming	65.736.017	70.746.384	64.745.995	66.497.265	61.930.510	69.495.659	761.248	-8.815.874	4.749.664
980	Mutaties reserves op Hoofdfuncties 0 t/m 9	5.380.916	1.149.852	5.847.442	5.879.748	9.661.271	346.329	498.832	8.511.419	-5.501.113
990	Totaal generaal / Saldo na bestemming	71.116.933	71.896.236	70.593.437	72.377.013	71.591.781	69.841.988	1.260.080	-304.455	-751.449

Reserves 2013 - 2016

FCL	Naam reserve	rente	Saldo per 31-dec-2012	Rente 1,00%	Storting 2013	Onttrekking 2013	Saldo per 31-dec-2013	Rente 2,00%	Storting 2014	Onttrekking 2014	Saldo per 31-dec-2014	Rente 2,00%	Storting 2015	Onttrekking 2015	Saldo per 31-dec-2015	Rente 2,00%	Storting 2016	Onttrekking 2016	Saldo 31-dec-2016
	ALGEMENE RESERVE:																		
7.980.11.00	Algemene reserve	nee	5.699.434		3.127.169	259.062	8.567.541	295.351	100.000	143.255	8.819.637	300.393	100.000	150.268	9.069.762	305.395	100.000	154.632	9.320.525
7.980.22.00	Weerstandsvermogen	nee	6.200.000				6.200.000				6.200.000				6.200.000				6.200.000
	Totaal algemene reserve		**11.899.434**	**0**	**3.127.169**	**259.062**	**14.767.541**	**295.351**	**100.000**	**143.255**	**15.019.637**	**300.393**	**100.000**	**150.268**	**15.269.762**	**305.395**	**100.000**	**154.632**	**15.520.525**
	BESTEMMINGSRESERVES:																		
7.980.33.08	Project Mooi Bergen (herinrichting centrum)	ja	364.214	3.642		126.000	241.856	4.837			246.693	4.934			251.627	5.033			256.660
7.980.33.14	Sociale woningbouw	ja	715.936	7.159			723.095	14.462			737.557	14.751			752.308	15.046			767.354
7.980.33.16	Toerismefonds	ja	114.113	1.216	37.645		152.974	3.059	37.645		193.678	3.874	37.645		235.197	4.704	37.645		277.546
7.980.33.20	Reorganisatie	ja	24.157	242			24.399	488			24.887	498			25.385	508			25.893
7.980.33.23	Reserve afschrijvingslasten investeringen	nee	2.127.520			77.752	2.049.768			77.752	1.972.016			77.752	1.894.264			77.752	1.816.512
7.980.33.25	Reserve permanente bewoning recreatiewoningen	ja	22.220	222			22.442	449			22.891	458			23.349	467			23.816
7.980.33.28	Reserve wijkgericht werken	nee	22.952				22.952				22.952				22.952				22.952
7.980.44.09	Reserve verkoop NUON aandelen	nee	2.999.298		2.603.763		5.603.061				5.603.061		3.645.268		9.248.329				9.248.329
7.980.44.10	Reserve mantelzorgwoningen	nee	125.000				125.000				125.000				125.000				125.000
7.980.55.08	Risico reserve grote projecten	nee	1.000.000				1.000.000				1.000.000				1.000.000				1.000.000
	Totaal bestemmingsreserves		**7.515.410**	**12.481**	**2.641.408**	**203.752**	**9.965.547**	**23.295**	**37.645**	**77.752**	**9.948.735**	**24.515**	**3.682.913**	**77.752**	**13.578.411**	**25.758**	**37.645**	**77.752**	**13.564.062**
	Totaal reserves		**19.414.844**	**12.481**	**5.768.577**	**462.814**	**24.733.088**	**318.646**	**137.645**	**221.007**	**24.968.372**	**324.908**	**3.782.913**	**228.020**	**28.848.173**	**331.153**	**137.645**	**232.384**	**29.084.587**

Voorzieningen 2013 - 2016

FCL	VOORZIENINGEN :	Saldo per 31-dec-2012	Storting 2013	Onttrekking 2013	Saldo per 31-dec-2013	Storting 2014	Onttrekking 2014	Saldo per 31-dec-2014	Storting 2015	Onttrekking 2015	Saldo per 31-dec-2015	Storting 2016	Onttrekking 2016	Saldo per 31-dec-2016
	Risicovoorziening:													
7.980.55.01	Bodemsanering	10.210			10.210			10.210			10.210			10.210
7.980.55.02	Wethouderspensioenen	2.660.825	42.758	77.000	2.626.583	42.758	77.000	2.592.341	42.758	77.000	2.558.099	42.758	77.000	2.523.857
7.980.55.07	Wachtgelden wethouder	64.841		51.000	13.841			13.841			13.841			13.841
	Totaal risicovoorzieningen	**2.735.875**	**42.758**	**128.000**	**2.650.633**	**42.758**	**77.000**	**2.616.391**	**42.758**	**77.000**	**2.582.149**	**42.758**	**77.000**	**2.547.907**
	Egalisatievoorziening:													
7.980.66.03	Onderhoud gemeentelijke gebouwen en woningen	1.614.521	396.115	329.223	1.681.413	397.115	508.500	1.570.028	398.115	512.500	1.455.643	398.115	512.500	1.341.258
	Totaal egalisatievoorzieningen	**1.614.521**	**396.115**	**329.223**	**1.681.413**	**397.115**	**508.500**	**1.570.028**	**398.115**	**512.500**	**1.455.643**	**398.115**	**512.500**	**1.341.258**
	Voorziening uit bijdragen derden:													
7.980.77.10	Rioolheffing	528.330		153.723	374.607		156.753	217.854		129.052	88.802		50.568	38.234
7.980.77.15	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	608.680		574.964	33.716	5.654		39.370	19.676		59.046	24.263		83.309
	Totaal voorzieningen uit bijdragen derden	**1.137.010**	**0**	**728.687**	**408.323**	**5.654**	**156.753**	**257.224**	**19.676**	**129.052**	**147.848**	**24.263**	**50.568**	**121.543**
	Totaal voorzieningen	**5.487.406**	**438.873**	**1.185.910**	**4.740.369**	**445.527**	**742.253**	**4.443.643**	**460.549**	**718.552**	**4.185.640**	**465.136**	**640.068**	**4.010.708**

Bijlage 7. Overzicht structurele subsidieverstrekkingen

Instellingen	Toegekende subsidies 2012
St. Dierentehuis Alkmaar e.o.	€ 10.990
St. Dierenambulance NK	€ 4.417
St. de Strandloper	€ 2.556
St. Knaagdierencentrum	€ 5.000
Vandalismebestrijding / Haltbureau	€ 12.110
Veilig Verkeer Nederland, BES	€ 250
St. Verkeersbrigadiers	€ 200
Radio & TV 80	€ 8.063
Gymver. Spirit	€ 3.420
Gymver. Gymlust Schoorl	€ 9.578
Gymver. Achilles	€ 5.740
ZSV Schoorl, volleyb.	€ 234
Sportservice NH	€ 4.910
Sportraad BES	€ 1.250
Schaatsgroep Zoeff	€ 86
Paardrijden Gehandicapten 't Ros Beyaert	€ 366
Ver. Tennisclub St.Pancras (rolstoeltennis)	€ 22
Il Primo ski-club Bergen	€ 5.096
Tae-Kwando Vrielink	€ 1.329
Handbalvereniging Berdos	€ 2.440
Zwem- en poloclub De Spetters	€ 1.823
Honk- en softbalvereniging The Bears	€ 6.542
Honk- en softbalvereniging The Bears	€ 3.137
Berger Sportvereniging Bergen	€ 948
Tennisclub Hogedijk	€ 390
Tennisclub Egmond aan Zee	€ 2.500
VV Berdos	€ 1.488
Gymnastiekver. Be Quick	€ 14.525
Zaalvoetbalverenging DGAC	€ 585
Karatevereniging Funakoshi	€ 1.006
Badmintonclub Bergen	€ 792
V.V. St. Adelbert	€ 1.181
Aikido Centrum Bergen	€ 619
Holland Schermen	€ 309
TC Schoorl	€ 1.800
White Stones, 1e keer in 2012	€ 1.500
Tennisvereniging Groetincke	€ 2.400
St. Sportwandelschool Hoorn/Westfriesland	€ 366
Ijsverenigingen	€ 887
Kunst en Cultuur NH, CJP	€ 500
Cultuurcompagnie NH, inzake Karavaan	€ 1.950
St. Kunst-10-daagse	€ 15.000
St. Rabobank Cultuurprijs	€ 3.200

Instellingen	Toegekende subsidies 2012
St. Kunstenaarscentrum Bergen	€ 10.000
Artiance	€ 10.412
St. Schoorlse Kunsten	€ 10.000
Intern.Holland Music S.	€ 15.053
Muziekver.de Vriendschap	€ 5.000
Muziekver. Lamoraal v.E.	€ 7.000
Muziekver. Eensgezindheid	€ 10.250
Muz.ver.Bergense Harmonie	€ 5.020
Bergens Symf.orkest	€ 5.020
St. Cinebergen	€ 1.300
St.Cinebergen	€ 15.434
Nieuw Kranenburg / Sterkenhuis	€ 500.000
Museum van Egmond	€ 3.500
Natuurbescherming (NME-programma)	€ 30.000
Stichting Wrakhout	€ 908
Oranjevereniging Bergen NH	€ 700
Oranjecomité Egmond-Binnen	€ 1.450
Bestuur 4 mei comité (Bergen)	€ 1.200
Bestuur 4 mei comité (Schoorl/Groet/Camperduin)	€ 650
Bestuur 4 mei comité (Egmond a/dHoef)	€ 1.200
Stichting Evenementen Schoorl (SES)	€ 1.000
De Blinkerd	€ 67.000
Tafeltje Dek Je Bergen	€ 13.200
St. Schoorlse Vrijwilligers	€ 2.563
St. Anders Actieven	€ 13.373
St. De Wering	€ 238.197
St. Vluchtelingenwerk Noordwestholland	€ 18.572
Art.1 Bureau Discriminatiezaken NHN / wettelijk deel	€ 11.473
Art.1 Bureau Discriminatiezaken NHN / niet wettelijke activiteiten	€ 10.116
SWB, Ouderen en mensen met een beperking	€ 227.555
St. Seniorenraad Bergen	€ 1.250
Ypsilon M.H.N.	€ 330
Gehandicaptenraad Bergen	€ 4.000
SWB, WMO, clientondersteuningsproject	€ 35.000
Dorpshuis de Schulp	€ 69.750
Dorpshuis Hanswijk	€ 49.365
SWB, Beheer en exploitatie van accommodaties	€ 398.403
Ontmoetingsc.TenO	€ 55.459
Evenementencie.E-B (timmerdorp)	€ 3.497
SWB, jeugd- en jongerenwerk	€ 255.990
Olke Bolke Stichting Peuterspeelz. Bergen VVE	€ 42.000
St. KOV.Egmond	€ 148.880
SKOS	€ 18.069
VVE	€ 5.721
NVVS	€ 500
Slachtofferhulp Ned., regio Noordwest	€ 4.940
NVBS	€ 135
Humanitas, onderdeel Maatjesproject	€ 49.000
GGZ Noord-Holland Noord, GGZ	€ 8.820

Instellingen	Toegekende subsidies 2012
2e adv. aanv.subsidie 27 mrt collegebesluit	€ 1.578
RCO de Hoofdzaak	€ 9.871
Stichting Mantelzorgcentrum	€ 11.458
Stichting Mantelzorgcentrum Logopedische ondersteuning 0 - 4 jr	€ 708 € 730
Extra begeleidingscontracten	€ 13.964
Zorgcoördinatie op individueel (casus)nivo	€ 6.303
Opvoedspreekuren	€ 18.340
Opvoedcursussen	€ 15.326
Kortdurende Video Hometraining	€ 2.492
GGD Hollands NoordenTriple P	€ 3.056
Stichting de Wering: school mw	€ 27.906
Buurtbus Bergen	€ 8.824

Bijlage 8. Kaderstellende nota's

Programma 1 - Inwoners en Bestuur

- Kadernotitie Burgers Betrokken 2009
- Beleidsplan 2011 politie Noord-Holland Noord 2003
- Raamplan Communicatie 2001
- Inspraakverordening 2006
- Gemeentelijke Rampenplan 2010 Deel A - Deel B
- Beleidsplan veiligheidsregio (2011)
- Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding NHN 2006 - 2009
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio NHN
- Regionaal Convenant 2007 regiopolitie NHN
- Beleidsvisie Externe Veiligheid 2008 -2011
- Evenementenbeleid gemeente Bergen 2008
- Samenwerkingsconvenant 2007 veiligheidsregio politie
- Algemene Plaatselijke Verordening 2009
- Nota horecabeleid Gastvrij Bergen 2010
- Jaarplan politie afdeling Duinstreek 2011

Programma 2 – Samenleving

- Beleidsplan Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid 2008-2011
- Startnotitie Welzijnsaccommodatiebeleid 2003
- Sportnota 2008
- Kadernotitie Wet maatschappelijke ondersteuning
- Zorg voor de toekomst...De toekomst een zorg, beleidscontext en kaders Wmo
- Kadernota Wmo-loket
- Beleidsnota Individuele Maatschappelijke Ondersteuning 2009
- Kadernotitie Herijking Lokaal Sociaal Beleid
- Woonbeleidsnota Van woonwens naar maatwerk
- Nota Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
- Kadernotitie Wet Inburgering
- Heronderzoeksplan gemeente Bergen 2006 en verder
- Nota "Armoede, niet armoedig bestrijden"
- Visiedocument WSW 2004
- Beleid gesubsidieerde arbeid 2010
- Ontwerpplan Centrum voor Jeugd en Gezin
- Peuterspeelzaalbeleid 2007-2010

Programma 3 – Dienstverlening

- Evaluatie dienstverlening (november 2005)
- Rapport internetportalen (november 2005)
- Dienstverleningsconcept 2005/2011)
- Kwaliteitshandvest (2011)
- Ontwikkelplan waarstaatjegemeente.nl (2011)
- Visiedocument (digitale) dienstverlening (2011)
- Startnotitie KCC (2011)
- Gemeente Bergen op weg naar de top in dienstverlening (2011)

Programma 4 - Ontwikkeling openbare ruimte

- Woonbeleidsplan 2005
- Klimaatsbeleidsplan 2009-2012
- Welstandsnota 2004
- Kadernota Grondbeleid 2006
- Nota gronduitgifte en grondprijzen (2010)
- Contourennota Bergen (zoeklocaties toekomstige woningbouw) 2003
- Uitvoeringsprogramma Bereikbaarheid Kust Bergen - Zijpe 2006-2008
- Notitie Herijking Uitvoeringsprogramma Bereikbaarheid Kust Bergen - Zijpe
- Regionale woonvisie 2005-2015
- Structuurvisie Landelijk Gebied Bergen 2010
- Onderzoeksnotitie Binnenstedelijk Bouwen 2011
- Regionaal Actie Programma (RAP) Volkshuisvesting 2011
- Regionale huisvestingsverordening 2011

Programma 5 - Beheer Openbare ruimte

- Externe Veiligheid 2008-2011
- Structuurvisie Landelijk gebied 2011-2015
- Afvalbeleidsplan 2011-2015
- Wegen 2008-2011
- Wegen
- Baggerplan 2004-2013
- Riool (GRP) 2010-2015
- Groen2005-2015
- Beleidsplan Begraafplaatsen 2008-2013
- Beleidsplan Gebouwen- en woningenbeheer 2009-2013
- Onderwijshuisvesting (huisvestingsplan)
- Beleidsvisie Handhaving en Toezicht (2005)
- Uitvoeringsnota Handhaving gemeente Bergen 2006
- Plan van aanpak Handhavingorganisatie Gemeente Bergen Bergen 2006
- Klimaatbeleidsplan
- Deel 1
- Deel 2
- Beleidsnotitie snippergroen 2008
- Strandnota 2008
- Beleidsnotitie exploitatie van strandpaviljoens 2009
- Kadernota Grondbeleid 2006
- Nota gronduitgifte en grondprijzen 2010
- Beleidsplan Gebouwen- en woningbeheer 2007

- **Programma 6 - Economie, toerisme, cultuur**
- Detailhandelsstructuurvisie - Deel 1 2007
- Detailhandelsstructuurvisie - Deel 2 2007
- Detailhandelsstructuurvisie - Deel 3 2007
- Bestuursopdracht Toerisme & Recreatie en uitvoeringsprogramma 2005
- Startnotitie Strand 2007
- Nota Kamperen 2007
- Bijlagen behorende bij het kampeerbeleid
- Strandnota 2007
- Strandnota - Plan van aanpak
- Nota kunst en cultuur (2005)
- Nota Ruimte in Beeld, beeldende kunsten in de openbare ruimte 2006
- Nota cultuurhistorie 2009
- Gastvrij Bergen, nota horecabeleid 2010

Programma 7 – Middelen

- Nota Reserves en Voorzieningen (Aanvullingen) 2008 en vastgesteld in 2009
- Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, als mede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie(vastgesteld in 2008)
- Budgetregels tussen raad en college 2006
- Nota Activabeleid 2011
- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie 2003
- Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur 2003
- Treasurystatuut (vastgesteld in 2002, herijking in 2011)
- Inkoop en aanbestedingsbeleid (vastgeste;d in 2004, herijking in 2012
- Programma management methodiek; projectmatig werken

Bijlage 9. Lijst van afkortingen

Afkortingen:	Verklaring
APV:	Algemene Plaatselijke Verordening
AWBZ:	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG:	Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen
Bbz:	Besluit bijstand zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BTW	Belasting (over de toegevoegde) waarde
CPB:	Centraal Plan Bureau
CPI	Consumenten prijsindex
CBS:	Centraal Bureau voor de Statistiek
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DMS:	Document Management Systeem
EMU	Europese Monetaire Unie
EMU-saldo	Het EMU-saldo is het totaal aan inkomsten min de uitgaven van de Rijksoverheid, sociale fondsen en lokale overheden. Hierbij zitten ook inkomsten en uitgaven met een kapitaalkarakter, zoals aan- en verkopen van grond, investeringen, investeringsbijdragen en opbrengsten uit de verkoop van gas. Financiële transacties, zoals de verkoop van deelnemingen of kredietverstrekking, worden niet als inkomsten of uitgaven gezien.
EMU-schuld	De EMU-schuld is het totaal aan uitstaande leningen van de Rijksoverheid, sociale fondsen en lokale overheden min de onderlinge schulden van deze partijen. De EMU-schuld wordt weergegeven in een percentage: de EMU-schuldquote. Deze geeft de verhouding weer tussen de EMU-schuld en het bruto binnenlands product (bbp).
FCL:	File Cryptor Lite, in gewoon taalgebruik "grootboekrekening"
GBA:	Gemeentelijke Basis Administratie
GGD:	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GRP:	Gemeentelijk Rioleringsplan
HOF	Wet houdbare overheidfinanciën
I/S:	Incidenteel of structureel
ICT :	Informatie en Communicatie Technologie
IHP:	Integraal Huisvestingsplan
IPO	Interprovinciaal overleg
IOAW:	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
IOAZ:	De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte Gewezen zelfstandigen
KCC	Klant Contact Centrum
LEA:	Lokale Educatieve Agenda
LED	Ligt emitting diode
LOP :	Landschaps Ontwikkelings Plan
MFA:	Multifunctionele accommodatie
MLN.	Miljoen

Afkortingen:	Verklaring
MRA:	Milieudienst Regio Alkmaar
MT	Managementteam
OR	Ondernemingsraad
OV	Openbare verlichting
OZB:	Onroerende-zaakbelasting
PORA:	Portefeuillehoudersoverleg Regio Alkmaar.
Regio NHN:	Regio Noord-Holland Noord
RHCA	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar
RIE / RI&E:	Risico-inventarisatie en evaluatie arbeidsomstandigheden
RRA	Regionale samenwerking Regio Alkmaar
RUD:	Regionale omgevingsdiensten
SW	Sociale Werkvoorziening
TRT	Tussentijdse rapportage
UvW	Unie van Waterschappen
V/N:	Voordeel / Nadeel
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTA	Visual tree assessment
WAO	Wet arbeidsongeschiktheid
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WKPB	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
WMO:	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNK:	Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland
WOZ:	Wet Waardering Onroerende Zaken
WSW:	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB I-deel:	Wet werk en bijstand inkomensdeel
WWB W-deel:	Incluis Wet inburgering en Wet Educatiegelden
Wwnv:	Wet werk naar vermogen